Lietuvos Nacionalinė M. Mažvydo Biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 17 (1472) 1978 BALANDIS - APRIL 27 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • Tel. (416) 275-4672

KELIAUJANTIS JAUNIMAS

Kiekvieną vasarą dabar žmonės gausiai keliauja tiek po savąjį kraštą, tiek po kitas šalis ar žemynus. Erdvių eroje tai lengvas ir daugumai prieinamas dalykas. Dėlto, ypač vasaros metu, atsiranda masės keliautojų, kurių tarpe netrūksta ir jaunimo. Pastarajam keliavimas yra sunkesnis finansiniu požiūriu, nes jis dar neuždirba, o jeigu ir uždirba, tai dar nepakankamai. Jo biudžetas dar neleidžia keliauti į tolimus kraštus. O keliauti jis nori — svetimi kraštai viliote vilioja savo nežinomybe. Mokykloje girdėtos ar knygose skaitytos vietovės traukia jį pamatyti, žadina jo smalsumą. Bet tai sveikas smalsumas, tai noras daugiau ir giliau pažinti pasaulį — žmones, kraštus, kultūras, santvarkas, religijas. Keliavimas, jei planingai tvarkomas, yra mokyklos tęsinys. Keliaudamas žmogus, jei tik moka naudotis įvairiomis galimybėmis, išmoksta labai daug, praplečia savo horizontą, praturtina savo žiniją ir pamato ne knyginį, o tikrovinį pasaulį. Dėlto jaunimui reikėtų sudaryti galimybes pakeliauti ilgesnį laiką, pabuvoti kuriame nors krašte, išmokti kalbą ir tuo būdu pasiruošti ateities darbui bei gyvenimui. Erdvių eros žmogaus žvilgsnis turi būti platus, kaip ir pati visata.

LIETUVIŠKASIS jaunimas keliavimo srityje yra ypač judrus. Tie, kurių lėšos leidžia, keliauja toli ir gana dažnai. Deja, tokių nėra dauguma. Vidutinio lygio šeimos negali skirti kelionėms daug lėšų, nes pirmoje eilėje reikia padengti mokslo išlaidas. Pačių jaunuolių uždarbiai daugiausia tėra vasariniai (kaikurie uždarbiauja keliaudami). Dėlto kelionėms lėšų perdaug nelieka. O keliauti reikia ne vien dėl smalsumo, bet ir dėl visuomeninių reikalų. Pvz. šią vasarą bus Pasaulio Lietuvių Dienos Toronte. Į jas reikia važiuoti ir sportininkams, ir dainininkams, ir PLB seimo atstovams. Jų visų eilėse yra daug jaunimo. Be pašalinės pagalbos jie taip masiškai keliauti negalėtų. Pasaulio Lietuvių Dienų rengėjai Kanadoje yra pasižadėję bent dalį kelionės išlaidų padengti. Tai jau šiokia tokia pagalba, bet ji yra vienkartinė. Kitais metais V. Vokietijoje bus pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Ir vėl reikės jieškoti lėšų jaunimo kelionėm. Jos, žinoma, bus surinktos iš visos visuomenės, bet irgi bus vienkartinis mostas. Jaunimo keliavimui reikėtų pastovių šaltinių. Pvz. jaunimo organizacijos galėtų telkti specialias lėšas keliavimui ir skirti jas uoliesiems savo veikėjams. Tai būtų paskatinimas jaunimui dalyvauti lietuviškoje veikloje ir kartu pagalba.

LĖŠŲ TELKIMAS keliaujančiam jaunimui, žinoma, nėra vienintelis pagalbos būdas. Jaunimo organizacijos savo nariams gali sudaryti tinkamas sąlygas paskiruose kraštuose. Pvz. Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, tiksliau sakant, jos vadovybė, sudarė planą pagelbėti keliaujančiam jaunimui nemokamomis nakvynėmis. Kiekviename krašte, kur yra lietuvių, sudaromas sąrašas tautiečių, kurie įsipareigoja priimti nakvynėn keliaujančius jaunuolius. Kanadoje jau bandoma surasti didesniuose miestuose po keletą tautiečių, galinčių priimti nakvynėn keliaujančio jaunimo. Sudarytas sąrašas laikomas centrinėje vietoje, į kurią kreipiasi iš kitų kraštų jaunimas. Gavę atitinkamus adresus, jie gali keliauti iš vieno miesto į kitą ir naudotis nemokamu tautiečių svetingumu. Kaip šis planas veiks praktikoje, dar nežinia, bet pati idėja yra labai gera. Ji naudinga ypač tuo, kad keliaujantis lietuvių jaunimas turės progos susipažinti su to krašto lietuviais. Dabargi dažnas keliautojas apvažiuoja pusę pasaulio, bet lietuvių beveik nepamato. Svarbu išblaškytiems lietuviams, ypač jaunimui, užmegzti ryšius su savo tautiečiais visuose kraštuose. Daug kas pabrėžia ryšius su Lietuva, bet užmiršta, kad žymi dalis Lietuvos egzistuoja daugelyje kraštų. Tad daugiau dėmesio savo broliams ir sesėms visuose kraštuose! Lietuviška jungtis nepripažįsta jokių neperžengiamų sienų.

KANADOS ĮVYKIAI

Naujasis partijos vadas

Kvebeko liberalų partija naujuoju savo vadu išsirinko buvusį žurnalistą ir Montrealio dienraščio "Le Devoir" leidėją Claude Rayaną. Kvebeko mieste įvykusiame suvažiavime už jį balsavo net 1.748 atstovai, o už buvusį finansų ministerį R. Garneau — tik 807. C. Rayanas yra Kanados vienybės šalininkas, nuosaikių pažiūrų žmogus, populiarus ir angliškose provincijose. Be gimtosios prancūzų kalbos, jis ne tik laisvai šneka angliškai, bet ir itališkai, o tai, be abejonės, yra pliusas santykiuose su etninėmis grupėmis. Kadangi C. Rayanas nėra Kvebeko parlamento narys, laikinai liberalų vadovybę parlamente paliko iki suvažiavimo šias pareigas ėjusiam Gerardui Levesque. Galimas dalykas, ateityje kuris nors iš 26 liberalų atstovų parlamente pasitrauks, sudarydamas galimybę papildomiem rinkimam. Kvebeko premjeras R. Levesque pažadėjo tokiu atveju tuojau pat pravesti papildomus rinkimus, kad C. Rayanas galėtų įeiti į parlamentą. Šiuo metu jis betgi nėra apsisprendęs, nes darbo netrūksta ir už parlamento ribų, kur reikia iš naujo perorganizuoti partiją, sutelkti pralaimėjimo išsklaidytas jėgas.

Kaikurie komentatoriai daro išvadą, jog su C. Rayano atėjimu politikon sumažės premjero P. E. Trudeau vaidmuo Kvebeko klausimu. Pagrindinė kova už Kvebeko pasilikimą Kanados federacijoje dabar teks C. Rayanui. Ir P. E. Trudeau, ir C. Rayanas yra aiškūs Kanados vienybės šalininkai, nors jų pažiūros Kvebeko klausimu šiek tiek skirtingos. C. Rayanas Kvebeką laiko prancūziškai kalbančių kanadiečių tėvyne, kuriai reikia specialių teisių, nebūtinų kitoms provincijoms. Šį klausimą jis betgi tikisi išspręsti derybomis su Otava, Kanados konstitucijos reforma. P. E. Trudeau, kovodamas už Kvebeko pasilikimą Kanados federacijoje, stengiasi duoti daugiau atsakingų vaidmenų prancūzų kilmės kvebekiečiams fe-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Hamiltono mergaičių choro "Aidas" atstovės įteikia savo dainų plokštelę "Keliaujame su daina" teisėjoms naujų Kanados piliečių priėmimo proga. Iš kairės: A. Pleinytė, teisėja Mrs. G. Copps, D. Pajarskaitė, teisėja Mrs. M. Wong ir E. Norkutė. Aidietės, padedamos H. Norkienės ir M. Masienės, suruošė visiems, gavusiems Kanados pilietybę, vaišes. Teisėja Mrs. G. Copps visų vardu išreiškė aidietėms padėką

Kalinių laiškai slaptoje spaudoje

Iš "LKB Kronikos" 31 nr., išėjusio 1978 m. vasario 2 d.

Mūsų kaliniai

Balio Gajausko byla, kurią veda majoras Pilelis, baigta ir perduota teismui. Atrodo, kad teismas bus vasario pabaigoje ar kovo pradžioje. (Taip rašyta 1978 m. vasario 2 d., "TŽ" red.).

B. Gajauskas kaltinamas turėjęs ryšį su Solženicino fondu ir Lietuvos partizanų archyvu. Po Naujųjų Metų tardytojas Pilelis ir papulkininkis Kėžys buvo atvykę į Kauno Saugumą tardyti Balio motinos ir sužadėtinės. Kadangi motina serga, tai tardytojas atvyko į butą. Pagal tardytoją Kežį, Balio laukia 10 m. lagerio bauda.

Balys Gajauskas lageriuose praleido 25 metus ir išliko gyvas. Dabar KGB nori jį sudoroti. Todėl visų geros valios žmonių šventa pareiga visomis galimomis priemonėmis ginti šį gerą, dorą ir visiškai pasišventusį Tėvynei lietuvį ir kataliką. Balys Gajauskas užtarnautai gali būti laikomas kenčiančios ir besipriešinančios Tėvynės simboliu.

Su didžia viltimi laukiame, kad mūsų broliai išeivijoje, ypač Simas Kudirka, kuris gerai pažįsta Balį, padarytų visa, kad Balys Gajauskas būtų išvaduotas arba išleistas į užsienį. Naujas lagerinės bausmės terminas jam bus tolygus mirties sprendimui.

* * *

1977 m. lapkričio 19 d. iš lagerio buvo paleistas **Povilas Petronis.** Jis buvo nuteistas 1974 m. (žr. "LKB Kronika", nr. 13) už maldaknygių gaminimą ir nelegalios literatūros dauginimą. Prieš paleidžiant, mėnesį laiko buvo psichologiškai apdorojamas Vilniaus KGB būstinėje.

* * *

Ona Pranskūnaitė atlieka bausmę Kozlovkoje. Jos adresas: Čuvašskaja ASSR, Kozlovka, p/ja JUL 34/5a. Ona Pranskūnaitė siuvykloje siuva lietpalčius. Normos labai didelės. Po 8 val. darbo dienos eina į kitą fabriką ir 4 val. siuva pirštines. Viename laiške rašo: "Mano sveikata bloga. Gal čia užges trapi mano gyvenimo žvakutė, bet mano širdyje niekuomet neužges Dievo, Tėvynės nei savo tautiečių meilė ... aš esu viskam pasiryžusi: ir aukai, ir kančiai, ir mirčiai".

* * *

Iš Nijolės Sadūnaitės laiškų

"... mano "raškažiai" Bogučanuose baigėsi! 1,5 mėnesio mokykloje, 1,5 mėn. ligoninėje — lygiai trys mėnesiai, kai Bogučanuose, ir gera naujiena — turiu iš jų išvažiuoti į Irbos kaimą ..." 1977. XII. 20.

"Irbos kaimas nuo Bogučanų yra už 100 km. Kai geras oras, 12,20 val. mūsų laiku antradieniais, ketvirtadieniais ir šeštadieniais skrenda lėktuvas. Karves melžia rankomis, darbą pradeda 4 val. ryto ir baigia 22 val., be išeiginių dienų. Girtuokliauja, dirbti nėra kam..."

Nijolė Sadūnaitė praneša, kad esanti ligoninėje, nes kasdien laikosi temperatūra: "Daro tyrimus. Ieško TBC ir kitų ligų ... Kažkodėl skauda žarnyną. Temperatūra padidėjo iki 38°..."

"Sužinojau tiksliai iš ten gyvenančių, kad labiau atsilikusio ir apleisto sovchozo, kaip Irba, nėra. Duoną supūdė, pašarų nėra, veršeliai iki lapkričio 7 d. bastėsi be priežiūros, o dabar, kadangi šeriami tik šiaudais, dvesia, kaip ir karvės. O po to nori už juos išskaityti iš jų prižiūrėtojų. Man tikriausiai dar sufabrikuotų bylą už tyčinį gyvulių naikinimą plius su dideliu ieškiniu. Tą mintį patys sibiriečiai išreiškė. Algų nemoka, kai kam nuo gegužės mėn. nemokėjo algos, nėra buhalterio, nėra jokios tvarkos. Purvas, žiurkės, betvarkė. Žmonės bėga iš Irbos. Kaip vietiniai sako: "Bardak ne žizn tam". 1978. I. 6.

"Išrašė iš ligoninės. Chroniška cholecistitą gydysiu namuose dieta ir vaistais. Mano viršininkai paliko laikinai mane gyventi ir dirbti Bogučanuose..." (1978. I. 11).

N. Sadūnaitės laiškai pilni giedrumo, džiaugsmo ir meilės žmonėms. Ji rašo gaunanti daug laiškų iš Lietuvos ir iš užsienio — iš JAV, Anglijos, Norvegijos, Vak. Vokietijos, Lenkijos ir kt. Iš užsienio ateinančios net banderolės.

Per savo kalinimo laiką pirmąjį laišką iš užsienio Nijolė gavo tik 1977 m. gegužės 16 d. Gražų laišką atsiuntė iš Italijos Veronos liciejaus mergaitės. Jos rašo: "... jeigu Jums, gink

(Nukelta į 2-rą psl.)

NIJOLĖ SADŪNAITĖ, drąsiai kovojusi už tikėjimo laisvę okupuotoje Lietuvoje, ištremta trejiem metam į Sibirą Nuotr. Keston College

Pasaulio įvykiai

ISPANIJOS KOMPARTIJA, PROPAGUOJANTI EUROPINĮ KOMUNIZMĄ, Madride įvykusiame suvažiavime iš savo pavadinimo išjungė Lenino vardą. Ji dabar žada vadintis marksistine, demokratine, revoliucine partija. Nutarimas buvo patvirtintas 968:248 balsų santykiu, balso teisės atsisakius 40-čiai atstovų. Kompartijos vadas S. Carillas pirmasis iš visų V. Europos komunistų viešai pasmerkė 1968 m. Sovietų Sąjungos suorganizuotą invaziją Čekoslovakijon ir nuo to laiko vysto savitą politiką europinio komunizmo vardu, nesilaikydamas Kremliuje nustatytos linijos. Suvažiavime pasakytoj kalboj jis pabrėžė, kad kaikurios Lenino idėjos jau yra pasenusios, netinkamos Europai. Prie tokių idėjų priklauso revoliucija ir klasių kova. Jų turi atsisakyti Europos komunistai. S. Carillas pažadėjo pilną komunistų bendradarbiavimą su premjero A. Suarezo vyriausybe demokratinei santvarkai užtikrinti. Didžiausiu dabartinės Ispanijos laimėjimu S. Carillas laiko spaudos ir streikų laisvę, amnestiją politiniams kaliniams, pernai vasarą pravestus demokratinius parlamento rinkimus. Pasak S. Carillo, ispanai komunistai negali laukti revoliucinės krizės, kurios dėka 1917 m. iškilo Rusijos komunistai. Panašios nuomonės yra ir dr. M. Azcaratas, ispanų kompartijos ideologas. Jo nuomone, leninizmas ispanams primena tik žiaurumus, kurie nesuderinami su demokratija. Sovietų Sąjungos istorija esanti skirtinga nuo Ispanijos — ispanai neturi Žiemos Rūmų ir jų nesiruošia pulti kaip sovietų bolševikai 1917 m. Petrapilyje. Beveik tuo pačiu metu Romoje susitiko trijų fašistinių grupių vadai: Italijos — G. Almirantas, Ispanijos — B. Pinaras ir Prancūzijos — P. Gauchonas. Jie įsteigė bendrą "Dešiniosios Europos" frontą kovai su europiniu komunizmu bei savižudybėn vedančia marksizmo ideologija. Naujasis sąjūdis greičiausiai neturės didesnės reikšmės dėl savo fašistinio atspalvio.

Neutrono bomba?

Prancūzija pietinio Ramiojo vandenyno saloje susprogdino atominį užtaisą, kuris, Paryžiaus dienraščio "France-Soir" duomenimis, yra neutrono bomba. Pranešimas susilaukė didelio dėmesio, nes šių bombų gamybą laikinai yra nutraukęs JAV prez. J. Carteris, tikėdamasis nuolaidų iš Sovietų Sąjungos. Prancūzijos vyriausybė atmetė jai mestus kaltinimus. Dėl bombos bandymo grupė australų demonstrantų sudegino Prancūzijos konsulato vėliavą Melburne, žuvim, pienu ir pelenais suteršė laukiamojo kambario grindis, protesto šūkiais išmargino pastato sienas.

Apšaudė lėktuvą

Keleivinis P. Korėjos "Boeing 707" lėktuvas, iš Paryžiaus per Šiaurės ašigalį skridęs į Seoulą, matyt, dėl instrumentų sutrikimo nukrypo apie 1.000 mylių nuo kurso į pietus ir pasiekė Murmansko rajoną. Čia jį apšaudė sovietų naikintuvai, priversdami nusileisti ant ežero ledo. Nuo šūvių žuvo du keleiviai, 13 buvo sužeista. Kadangi P. Korėja neturi diplomatinių ryšių su Sovietų Sąjunga, šio incidento reikalus teko tvarkyti JAV ambasadai Maskvoje. Keleiviai specialiu "Pan American" lėktuvu iš Murmansko buvo nuskraidinti Helsinkin, kur jų laukė kitas P. Korėjos lėktuvas. Sovietų Sąjunga betgi pasiliko nusileidusio lėktuvo pilotą ir navigatorių. Murmansko zona pasižymi kariniais įrenginiais, kuriuos Maskva slepia nuo vakariečių.

Protestai

Gruzijos augščiausioji taryba, susirinkusi Tbilisyje patvirtinti naujosios konstitucijos, rado išbrauktą paragrafą, suteikiantį oficialios kalbos teises gruzinų kalbai. Šis Maskvoje padarytas potvarkis sukėlė masines demonstracijas kaip nauja rusinimo priemonė, iš respublikos gyvenimo išstumianti gruzinų kalbą. Po demonstracijų paragrafas vėl buvo įrašytas, pasinaudojant 1937 m. konstitucija. JAV valstybės sekretoriaus C. Vance ir Sovietų Sąjungos užsienio reikalų min. A. Gromykos pasitarimus dėl naujosios strateginių ginklų sutarties sudrumstė Irinos McClellan prisirakinimas prie JAV ambasados tvoros Maskvoje. Ji yra rusė, 1974 m. ištekėjusi už Virginijos universiteto prof. W. McClellano, lig šiol negaunanti leidimo išvažiuoti pas savo vyrą. C. Vance dabar jai pažadėjo visą galimą pagalbą. Protestu baigėsi ir brity psichiatro G. Low-Beer apsilankymas Maskvoje. Čia jis patikrino disidentus, kurie ateityje gali būti suimti ir uždaryti psichiatrinėse ligoninėse. G. Low-Beer juos pripažino visiškai sveikais, bet jo tyrimo užrašus atėmė sovietų muitininkai.

Prašo globos

Politinės globos JAV imigracijos įstaigoje pasiprašė buvęs sovietų gen. P. Grigorenka, iš kurio L. Brežnevas š. m. vasario 13 d. įsaku yra atėmęs Sovietų Sąjungos pilietybę. P. Grigorenka, vienas žymiausių sovietų disidentų, buvo išleistas į JAV gydytis ir aplankyti sūnaus. Pilietybės atėmimas buvo motyvuotas Sovietų Sąjungos prestižo pažeidimu. P. Grigorenka reikalauja, kad jam būtų leista grįžti ir į kaltinimus atsakyti viešame teisme.

Šiame numeryje:

Keliaujantis jaunimas
Reikalinga pagalba keliaujančiam lietuvių jaunimui

Kalinių laiškai slaptoje spaudoje
Persekiojamų tautiečių laiškai naujausiame "LKB Kronikos" nr.

Naujasis imigracijos įstatymas
Informacija apie naujai priimtą Kanados imigracijos įstatymą

Lietuvos valstybingumo problemos 2
Dr. A. Štromas apie Lietuvą laisvėje ir okupacijoje

Iš lenkiškos aplinkos į lietuvišką
Vilniaus veikėjos M. Piaseckaitės-Šlapelienės gyvenimo kelias

Rusas lietuviškoje formoje
Okupuotoje Tėvynėje už lietuviškos išorės slepiasi rusas

Žmogaus teisės po Belgrado
Priešmirtinis Martyno Stonio rašinys "Tėviškės Žiburiams"

Pasaulio Lietuvių Dienos
Informacijos apie didįjį išeivijos renginį Toronte

"Antro Kaimo" šventės ir kasdienybė
Pokalbis su šio teatro vadovu T. A. Antanaičiu

Pasakojimai "Ir nebepasimatėm"
Rašytojo Jurgio Jankaus pasakojimai Pr. Naujokaičio akimis

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata $12, pusmetinė — $6.50. Rėmėjo prenumerata $20.
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc. Subscription rates: $12.00 per year, $6.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

Naujasis imigracijos įstatymas

Parlamentas priėmė naują Kanados imigracijos įstatymą 1977 m. rugpjūčio mėn. ir paskelbė š.m. balandžio mėnesį. Čia pateikiami atsakymai į klausimus, kuriuos įstatymas yra iškėlęs. Jei reikalingas oficialus aiškinimas, žiūrėkite į šio įstatymo atitinkamus poskyrius (Chapter 52 of the Statutes of Canada, 1976-1977), kurie yra pažymėti kiekvieno atsakymo gale.

Ką sako įstatymas apie pabėgėlius? Pirmą kartą šis įstatymas užtikrina tarptautinius Kanados įsipareigojimus ginti pabėgėlius pagal Jungtinių Tautų konvenciją ir protokolą, liečiantį pabėgėlių teises. Pagrindiniai konvencijos nuostatai yra šie:

Konvencijos globojami pabėgėliai legaliai negali būti deportuojami, nebent jie sudaro grėsmę valstybės saugumui ar viešajai tvarkai. Betkoks sprendimas deportuoti konvencijos globojamą pabėgėlį turi būti padarytas įstatymo numatyta tvarka.

Konvencijos globojami pabėgėliai negali būti deportuoti į kraštą, kur jų gyvybei ar laisvei gresia pavojus dėl rasės, religijos, tautybės, priklausymo tam tikrai grupei ar politinės nuomonės, išskyrus atvejus, kai jie sudaro grėsmę Kanados saugumui arba būna nuteisti už rimtą nusikaltimą.

Įstatymas numato, kad pabėgėlių teises Kanadoje nustatys ministeris, padedant patariamajam pabėgėlių komitetui. Asmenys, kurių ministeris nepripažins pabėgėliais, galės kreiptis į apeliacinę imigracijos tarybą (Immigration Appeal Board).

Nors Jungtinių Tautų konvencija įpareigoja Kanadą teikti apsaugą jos ribose esantiems pabėgėliams, nereikalauja įsileisti pabėgėlių ir dėlto nesikiša į mūsų teisę nustatyti, ką įsileisime.

Be specialios apsaugos pabėgėliams, įstatyme yra nauji nuostatai apie jų įvažiavimą Kanadon. Tai sudaro naują pabėgėlių klasę pagal Jungtinių Tautų konvenciją. Ji leidžia priimti išvietintus ir persekiojamus asmenis, remiantis humanitariniais motyvais, nors techniškai tie asmenys ir nebūtų pabėgėliai (žiūr. įstatymo poskyrius: 2 (1), 3(g), 4(2)(b), 6, 45 iki 48, 55, 70-71, 115(1)(d)(e).

Kaip bus kontroliuojama nelegali imigracija? Įstatymas reikalauja, kad prašymai studijuoti ar laikinai dirbti Kanadoje būtų įteikti užsienyje. Kanadoj lankytojai nebegali pakeisti savo statuso. Pvz. turistas, būdamas Kanadoje, negali prašyti patvirtinti jo darbą ar studijas; lankytojas, įleistas kaip studentas, negali tapti darbininku ir atvirkščiai. Tačiau išimtys, kurios bus aptartos paskelbtuose nuostatuose, bus daromos. Lankytojai, kurie neišvyko iš krašto, kai pasibaigė jiems leistas buvimo laikotarpis, dažnai būna išnaudojami nesąžiningų darbdavių ar kitų, kurie žino apie jų nelegalią būklę. Norint išvengti tokių piktnaudžiavimų ir kitų problemų, iš darbdavio ir toliau bus reikalaujama pasiteirauti, ar nauji darbininkai turi teisę dirbti Kanadoje. Kadangi lankytojai dabar gauna atskirus socialinės draudos numerius, darbdaviai lengvai galės nustatyti jų tapatybę ir paprašyti įrodyti teisę dirbti. Darbdaviai, kurie samdys asmenis, neturinčius teisės dirbti Kanadoje, bus baudžiami aštresnėmis bausmėmis kaip dabar.

Lankytojai, kurie pasiliks ilgiau, negu leista, ar dirbs, neturėdami leidimo, gali būti suimti be teisminio įsakymo, jei imigracijos pareigūnas turi pagrindo tikėti, kad jie ketina nepaisyti imigracijos nuostatų (žiūr. šio įstatymo poskyrius: 10, 16(2), 27(2)(b)(c), 97, 104(2).

Kas nebus įleidžiamas Kanadon? Pagrindiniai principai lieka nepakeisti. Visi tie, kurie sudaro grėsmę viešai sveikatai, tvarkai ar valstybės saugumui, negalės įvažiuoti į Kanadą. Taip pat asmenys, kurie neatitinka kriterijų ar kitų reikalavimų, kaip įrodymas aiškių pragyvenimo šaltinių, galiojančių kelionės dokumentų, nebus įleisti.

Bus sulaikomi asmenys su sveikatos trūkumais, kurie sudarytų grėsmę viešajai sveikatai ar saugumui arba būtų perdidelė našta mūsų sveikatos ir socialinei tarnyboms. Įstatymas nebemini specifinių ligų, kurios drausdavo įvažiavimą. Taip pvz. epileptikai, kurie gali produktyviai gyventi, normaliai bus įleidžiami.

Asmenys, pažeidę užsienio įstatymus, bus įvertinti pagal nusikaltimo rimtumą, remiantis Kanados įstatymais. Taigi, kriterijai įvertinti nusikaltimui bus objektyvūs ir nebebus "nepageidaujamųjų" sąrašo (narkotikų prekiautojai, sabotažininkai, moraliniai įstatymo laužytojai) arba netikslaus kriterijaus, vadinto "moraliniu begėdiškumu".

Pridėti nauji nuostatai sulaikyti asmenims, kurie galbūt nebuvo nuteisti už kriminalinį nusikaltimą, bet yra žinomi kaip organizuoto nusikaltimo dalyviai arba yra rimto pagrindo manyti, kad atvykę Kanadon įsivels į smurto veiksmus.

Asmenys, jieškantys pastovaus apsigyvenimo Kanadoje, nebus įleidžiami, jei jie negalės įrodyti savo pajėgumo sėkmingai įsikurti Kanadoje pagal atrankos kriterijus.

Išimtiniais atvejais, liečiančiais žmoniškumą ar valstybės interesą, ministeris ir toliau gali duoti teisę įvažiuoti asmenims, kurie buvo pripažinti nepriimtinais, bet kurių priėmimas yra pagrįstas žmoniškumu (žiūr. šio įstatymo poskyrius: 5, 6, 19, 37).

Canadian Scene
Vertė J. Str.

PARDUODAME LIETUVIŠKUS SŪRIUS, estišką duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas.
SUPERIOR SAUSAGE CO.
1004 Dundas St. West,
Toronto. Tel. 531-8422

Mohawk Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS
Nemokamas pristatymas į namus.

★ Elektros reikmenys
★ Televizijos aparatai
★ Skalbimo mašinos
★ Vaikų baldai
★ Įvairūs kilimai
★ Šaldytuvai
★ Valgomų kambarių apstatymas ir kt.
★ Siuvamos mašinos
★ Rašomos mašinėlės

KRAUTUVĖS:
Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442
Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. 699-4444
Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Lietuvos valstybingumo problemos 2

Apmąstymai ryšium su 60-siomis Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo metinėmis

Dr. A. Štromas

Kokią reikšmę Lietuvai bei jos tolimesniam likimui turėjo 22-eji nepriklausomos egzistencijos metai?

Visų pirma tame laikotarpyje lietuvių tauta galutinai ir, manau, jau negrįžtamai susiformavo į kompaktinę, neišardomą tautinę visuomenę. Lietuvių kalba tapo neabejotinai viešpataujanti visoje šalyje, ne tik jos kaimuose, bet ir miestuose. Per didelį Jono Jablonskio ir kitų mūsų žymiųjų kalbininkų triūsą ji pasiekė modernios europinės literatūrinės kalbos lygį. Suklestėjo tada lietuvių literatūra, lietuviškas teatras, lietuviškas vaizduojamasis menas. Tai padėjo lietuvių tautai suvokti save kaip pilnavertę europietiškos kultūros naciją. Intensyviai puoselėjamos Lietuvos istorijos bei kultūrinio palikimo studijos sukūrė solidžius pagrindus įsitvirtinti organinei lietuvių tautinei ideologijai, sąmoningam lietuviškam patriotizmui, kurie tapo bendri kone visiems lietuviams be partinių, religinių ar kitų įsitikinimų skirtumo.

Ypatingas nuopelnas, pasiekiant tokį greitą lietuvių tautos galutinį susiformavimą nepriklausomybės sąlygose, neabejotinai priklauso prezidentui Antanui Smetonai. Gerai ar blogai mes jį bevertintume kaip politiką ar valstybės veikėją, negalėsime nepripažinti, kad jam turi priklausyti garbinga vieta lietuvių tautos patriarchų tarpe, kad jo veikla, diegianti lietuvybę ir tautinį susipratimą kaip pagrindines vertybes, skatinančias visus piliečius kalbėti lietuviškai, lietuvinti savo slaviškai ar germaniškai skambančias pavardes ir pan., turėjo šia prasme didžiulę, netgi lemiamą reikšmę. Šių ir panašių Antano Smetonos ir kitų Lietuvos nepriklausomybės laikų politinių bei kultūrinių veikėjų pastangų dėka lietuvių tautai, palyginti, greitai pavyko tapti tuo vieningu, tautiškai orientuotu ir toje orientacijoje neišardomu visuomeniniu junginiu, kurio esmės nepajėgė ir nepajėgs jau niekada pakeisti kad ir ilgiausi okupacijos metai, kiek okupantas besistengtų savaip indoktrinuoti naujas lietuvių kartas.

Antra. Dvidešimt dveji nepriklausomybės metai pajėgė pripratinti lietuvius prie minties, kad jie yra istorinės tautos nariai, tautos, kuriai sava valstybė yra vienintelė priimtina bei organiška visuomeninės egzistencijos forma. Betkokia kita tautinės egzistencijos situacija darosi tokiu būdu nenatūrali ir tautai nepriimtina.

Gyvas ryšys su nepriklausoma Lietuvos praeitimi išliko kiekvieno lietuvio sąmonėje ir plačiu mastu formuoja jo tikslus, nusistatymus, nuomones, o neretai ir veiksmus. Nepriklausomybės metai todėl tebelieka ta bazė, kuria remiasi dominuojantis tautos politinėje sąmonėje nepriklausomybinis nusistatymas. Jo taip pat nepajėgė ir, matyt, jau niekada nepajėgs išrauti iš lietuvių sielos kad ir ilgiausi okupacijos metai.

Tų 22 savo nepriklausomos egzistencijos metų dėka Lietuva šiandieną yra savo viduje kur kas geriau pasiruošusi antrajam savo valstybingumo atstatymui, negu ji buvo pasiruošusi pirmajam 1918 m. Tautinio atgimimo, kaip preliminarinės sąlygos šiam tikslui pasiekti, jau nebereikės. Tauta yra atgimusi. Ji atgimė istoriniam veiksmui praėjusiame šimtmetyje, ir tai jau visiems laikams. Jai pažadinti šiandieną nebereikia nei naujų Basanavičių, nei naujų Kudirkų. Jų darbo vaisiai, sustiprinti nepriklausomybės metų laimėjimais, yra išlikę nepaliestai sveiki. Tautai dabar reikia nebe žadintojų, o tų, kurie sugebės jautria savo ausimi išgirsti, kai laikrodis pradės mušti jai laisvės valandą, tų, kurie mokės nustatyti teisingus kelius nepriklausomybėn ir patikimai organizuos šį toli gražu nelengvą į ją žygį. Ir regisi man, kad tai reikmei patenkinti tautos akys vis dažniau ir vis reikliau krypsta išeivijos link.

Jau suėjo beveik 33 metai nuo to laiko, kai Lietuva buvo Sov. Sąjungos okupuota ir prarado savo nepriklausomybę, kurios 60-sias metines šiemet švenčiame. Ilgas tai laikas vienos kartos gyvenime, neilgas istorijos mastu. Sunku buvo tikėtis, kad Lietuvos padėtis gali pasikeisti iš karto po II pasaulinio karo, kuriame sovietinis okupantas kartu su vakariečiais sąjungininkais tapo nugalėtoju. Stalino režimas po karo buvo tvirtas, kaip niekados anksčiau, ir šalies viduje, ir tarptautinėje arenoje. Šaltasis karas buvo pradėtas vėliau Sov. Sąjungos, o ne vakariečių sąjungininkų, kurie iš pat pradžių užėmė jame grynai gynybinę poziciją. Jie galbūt ir buvo pasiryžę neleisti Stalinui vykdyti tolimesnės ekspansijos, bet apie atėmimą iš jo tų teritorijų, kurias jis ne be jų pačių sutikimo, duoto Jaltoje bei Potsdame, jau turėjo pasiglemžęs, — sąjungininkai net klausimo nekėlė.

Sunku buvo patikėti ir tuo, kad pats Stalinas pavers šaltąjį karą į karštąjį ir kad tuo būdu Lietuvos padėtis galbūt pasikeis. Toji aplinkybė, kad Stalinas nusileido sąjungininkams Berlyne 1948-1949 m. blokados metu, kad nesiryžo siųsti kariuomenės į Jugoslaviją 1948 m. ir panašūs faktai, buvo akivaizdžiausieji įrodymai, jog Stalinas nėra avantiūristiškai nusiteikęs ir nelinkęs pats pradėti karą. Taigi, po karo tikėtis, jog pasikeis Lietuvos padėtis, buvo beveik neįmanoma, tačiau, nežiūrint to, visi tais laikais gyveno to pasikeitimo viltimi ir bandė aktyviai šia kryptimi veikti. Lietuvoje vardan nepriklausomybės atstatymo ištisus 8 metus — nuo 1944 iki 1952 — vyko kruvinas pasipriešinimo okupacijai karas, kainavęs lietuvių tautai per 30.000 gyvybių jos geriausių sūnų, kritusių kovos lauke, ir dar kelių šimtų tūkstančių gyvybių žmonių, sunaikintų teroristinės Stalino sistemos aparato, kurio veiksmų pobūdis šiuo atveju prilygsta tikrai lietuvių tautžudystei.

Į šį karą buvo aktyviai įsijungusios ir lietuviškosios išeivijos pajėgos, kurios taip pat tikėjo greitai grįžti į išlaisvintą Tėvynę ir jos išlaisvinimo vardan entuziastingai vykdė politinį darbą užsienyje. Dabar, po 30 metų praleistų išeivijoje, išeivių visuomenėje neperdaug teliko vilties susilaukti savo gyvenimo būvyje nepriklausomos Lietuvos atsikūrimo, o entuziazmas tam tikslui veikti žymia dalimi atvėso. Tačiau, kiek viltys nepriklausomybei atgauti buvo nepagrįstos prieš 30 arba net ir prieš 20 metų, tiek nepagrįstas yra, mano nuomone, ir šiandieninis nusivylimas.

Kaip tik dabar, praėjus tam vilčių neįgyvendinusiam 30-čiui, pirmą kartą atsirado realios galimybės Lietuvos padėčiai pasikeisti. Atsirado todėl, kad dabar aiškiai pasireiškia sovietinio režimo sustabarėjimas, jo nesugebėjimas efektingai tvarkyti krašto reikalus, visi tie politinio silpnumo požymiai, kurių tolimesnis vystymasis anksčiau ar vėliau (ir greičiau anksčiau, negu vėliau) turės atvesti į to režimo pakrikimą, į jo subyrėjimą ir į naujos ekonominės bei politinės santvarkos Sov. Sąjungoje susikūrimą.

Pasvarstykime patys. Nėra paslaptis, kad supercentralizuota, diktatūriniu partinio aparato visų visuomenės gyvenimo šakų administravimu paremta sovietinio valdymo sistema tapo didžiausiu šalies kūrybinių bei aplamai gamybinių procesų stabdžiu, svarbiausia kliūtimi neišmatuojamiems tos šalies materialiniams bei dvasiniams ištekliams racionaliai ir efektingai panaudoti.

Savo pastangomis prisitaikyti prie modernioje visuomenėje vykstančių procesų reikalavimų ir galimybėmis atitinkamai pasikeisti sovietinė santvarka jau buvo pasiekusi kraštutinį tašką dar Chruščiovo reformų laikais. Kiekviena, net ir mažiausia, pastanga žengti žingsnį tolyn už to taško ribos galėtų suardyti partinio aparato monopolį bei valdžią, o tuo pačiu ir atidaryti kelią negrįžtamiems visos sovietinės sistemos esminiams pasikeitimams. Chruščiovas ir buvo savo paties bendrininkų 1964 m. pašalintas iš valdžios, nes jis per neatsargumą, jam savitos reorganizacinės manijos vedamas, ko gero, būtų galėjęs peržengti šią ribą ir tuo pastatyti sovietinę sistemą į pilnutinio subyrėjimo pavojų.

Dabartiniai Sov. Sąjungos vadovai tvirtai įsisąmonino tą tiesą, kad sovietinei santvarkai nebeliko erdvės keistis, prisitaikant prie modernios visuomenės vystymosi reikalavimų, prie naujų ekonominių bei politinių aplinkybių, kad ši santvarka gali būti saugi tik užkonservavus dabartines jos struktūras bei formas. Jų pastangos yra todėl nukreiptos tik į išlaikymą tokios santvarkos, kokia ji yra. Jie sprendžia kylančias šalyje kritiškas problemas ne organiškais, o pakaitaliniais, įvairių techninio pobūdžio panacėjų būdais, pvz. automatizavimas, ir panašiai. Apie tai byloja visa brežnevinės vadovybės jau per 10 metų trunkanti absoliutaus sovietinės visuomenės sustingdymo senose formose politika, taip ryškiai pasireiškusi, tarp kitko, ir naujos, bet nieko iš esmės nepakeitusios 1977 m. konstitucijos priėmimu.

Pačioje sovietinėje visuomenėje toks dirbtinis jos sustingimas kelia visuotinį nepasitenkinimą, kurio aiškesnis pasireiškimas matomame paviršiuje yra vis dar gana sėkmingai valdžios nuslopinamas per totalistinės politinės kontrolės režimo įskiepytą ir stropiai puoselėjamą žmonėse baimės jausmą. Tas baimės jausmas yra paremtas ir valdžios sudaromomis žmonėms tam tikromis, didele dalimi korupcinio pobūdžio galimybėmis elementariems materialiniams poreikiams patenkinti ir iš dalies netgi jų patenkinimo lygiui kelti.

Tačiau ne visuomenės paviršiuje, o pačios oficialiosios sovietinės struktūros viduje minėtas nepasitenkinimas ugdo stambias jėgas, siekiančias nugalėti tą dirbtinį sustingimą ir paveikti sovietinę visuomenę taip, kad ji išeitų į organiško vystymosi kelią. Toms jėgoms mažiausiai rūpi, ar jų siekiami tikslai suderinami su dabartine sovietine santvarka, ar ne; kitaip sakant, ar pasiekus tuos tikslus subyrės sovietinis partokratinės diktatūros režimas.

Tos jėgos susideda daugiausia iš profesinių sluogsnių atstovų — nuo inteligentijos iki kvalifikuotų darbininkų bei kolūkiečių, kurių materialinės bei dvasinės egzistencijos sąlygos visiškai nepriklauso nuo dabartinio režimo išsilaikymo. Šios jėgos yra puikiausiai įsisąmoninusios, kad rastų sau pritaikymą betkurio politinio režimo sąlygose, o laisvame nuo komunistinės diktatūros režime turbūt netgi kur kas geresnį, negu dabartiniame. Atviroji sovietinė disidentija yra tik silpna šių galingų intrastruktūrinių jėgų ir jose vyraujančių nuotaikų išraiška matomame sovietinės visuomenės paviršiuje. Nėra abejonės, kad ateitis, ir, galima teigti, kad netokia jau tolima ateitis, priklauso Sov. Sąjungoje šioms jėgoms. Ilgainiui jų įvykdytas šalies politinės bei ūkinės santvarkos suorganinimas, sunatūralinimas turės atitinkamai pakeisti ir pačios šalies tautų padėtį. Tačiau ta padėtis, kurią kiekviena Sov. Sąjungos tauta sugebės užimti nurodytų sovietinės santvarkos pasikeitimų eigoje, didele dalimi, jei ne pačia didžiausia, priklausys nuo tautos organizuotumo, sąmoningumo bei reikalaujančios laikysenos tvirtumo.

Tai liečia ir Lietuvą. Niekas neduos Lietuvai nepriklausomybės automatiškai, jei pati lietuvių tauta tvirtai ir pasiryžusiai jos nesieks. Taigi, šiandieną, kaip niekada anksčiau, svarbu pradėti ruoštis tai valandai, kai atsiras galimybė pakeisti dabartinę Lietuvos padėtį ryšium su vykstančiais pasikeitimais visos Sov. Sąjungos mastu.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte
Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. LUBYS. Tel. 638-3171, 245-1617

MEDUS —
reikalingas sveikatai
Natūralus, nepasterizuotas.
Induose ar koriuose.
Iš bityno: 30 Dewson St.,
Toronto 4, Ont.
Eagles Nest
Telefonas 534-0563

Padėka

Montrealio Lietuvių Kredito Unijos "Litas" valdyba, komisijos ir nariai reiškia nuoširdžią padėką

p. ALFONSUI VAZALINSKUI

už "Litui" padovanotą taip puikiai nutapytą a.a. P. Rudinsko portretą.

Padėka

A. a. Romualdui Maziliauskui

mirus, mūsų nuoširdžiausia padėka kun. J. Aranauskui, SJ, organizacijoms ir visiems draugams, kurie malda, gėlėmis, užuojautomis laiškuose ir spaudoje, aukomis Algimanto Mackaus knygų fondui pagerbė Velionies atminimą.

Jūsų visų nuoširdumas palengvino mūsų skausmą.

Ilona Gražytė-Maziliauskienė
ir šeima

Didžiam lietuviui istorikui,
Vilniaus universiteto profesoriui ir
leidinio "Lietuvos medicinos istorija"
redaktoriui

dr. JONUI PUZINUI

staiga mirus, reiškiame gilią užuojautą šeimai ir artimiesiems —

Pasaulio Lietuvių
Gydytojų Sąjunga

A†A
PIJUI JOKUBYNUI

Lietuvoje mirus, liūdesio valandoje sūnų JONĄ su šeima ir sūnų KĘSTUTĮ nuoširdžiai užjaučiame —

R. L. Konteniai *Z. A. Stanaičiai*
F. A. Pietrantonio *S. V. Verbickai*
H. N. Otto

Lietuvoje mirus

A†A
PIJUI JOKUBYNUI,

jo sūnų JONĄ JOKUBYNĄ ir visą jo šeimą liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučiame —

"GYVATARAS"

A†A
VACYS PAŠILYS

Hamiltone 1975. XII. 19 tragiškai dingo ir 1978. IV. 17 jo kūnas surastas. Jo žmonai ir vaikams reiškiame gilią užuojautą, kartu liūdime ir meldžiamės už velionį —

Orvidai ir Jasimai

KALINIŲ LAIŠKAI SLAPTOJE SPAUDOJE

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Dieve, reikėtų iškentėti iki galo, tada būkite tikra, kad yra labai daug žmonių, kurie kenčia su Jumis ir už Jus ... mūsų mintys visada bus su Jumis, ypač kai mes meldžiamės ..."

* * *

Rašo Petras Plumpa

"... Dėl laiškų sulaikymo skųstis čekistų pirmininkui neverta, nes viskas daroma su jų žinia. Mums jau ne kartą buvo priminta, kad laiškus reikia rašyti rusiškai, kad per pasimatymus taip pat reikia kalbėtis rusiškai. Žodžiu, vyksta ne tik sustiprinta antireliginė, bet ir antinacionalinė kampanija. Šiais metais jau keturis kartus iš manęs pagrobė religinius užrašus; birželio pradžioje beskaitant iš rankų ištraukė maldaknygę (tą, kurią turėjau dar namuose — su paparčio žiedu).

... Nuo gegužės mėn. savo laiškus pradėjau numeruoti iš naujo, tačiau visada rašau tik lietuviškai ir ateityje taip darysiu, nors čekistai ir visus laiškus sulaikytų. Protestuodamas prieš nacionalinę diskriminaciją ir čekistų provokacijas, nuo š.m. birželio 6 d. su vietine valdžia pradėjau kalbėtis tik lietuviškai. Galimas dalykas, kad jie vėl, kaip praėjusiais metais, panaudos prieš mane smurtą — laužys rankas, daužys galvą ir su antrankiais tampys po karcerį, tačiau juk tam mes ir sėdime lageriuose, tam mus ir kankiniais vadina ir dažnai net kaip pavyzdį ima. Manau, kad su Dievo pagalba galima viską pakelti ir bet kokį mirties būdą priimti. Svarbu visu gyvenimu ir visą laiką būti tam pasiruošus. Gyvename lemtingą amžiaus metą, kada joks krikščionis neturi teisės ne tik prekiauti savo sąžine, bet ir naudotis gyvenimo malonumais. Esame pašaukti aukai ir degimui naktyje, ir tokiais turime pasilikti, kol naktis nesibaigs, nes kitaip — laikinoji naktis mums po mirties gali pavirsti amžinąja naktimi.

Visiems visiems tos šviesos linkiu, kurie save laiko Kristaus pasekėjais!"

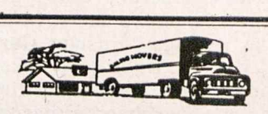
BALTIC MOVERS
Visų rūšių pervežimas baldai ir kt. Vežamas turtas pilnai apdraustas.
Skambinti tel. LE 4-1403
30 DEWSON St., Toronto, Ont.

Dalis svečių Toronto Prisikėlimo parapijos 25-rių metų sukakties iškilmėse. Iš kairės: pirmasis parapijos klebonas kun. Bernardinas Grauslys, OFM, H. Žmuidzinienė, gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, vysk. V. Brizgys, pranešėja Aušra Karkienė, pranciškonų provincijolas kun. J. Gailiušis

Nuotr. S. Dabkaus

Iš lenkiškos aplinkos į lietuvišką

Vilniaus lietuvių veikėja Marija Piaseckaitė-Šlapelienė, mirusi 1977 m. pavasarį

K. BARONAS

Du lietuviški knygynai veikė lenkų okupacijos metu Vilniuje: vienas buvo netoli Šv. Teresės šventovės išlaikomas Šv. Kazimiero dr-jos ir antras — M. Šlapelienės Šv. Jono gatvėje. Pastarasis buvo arčiau mano namų, tad bent du kartus į savaitę tekdavo į jį užsukti, nes, kaip ir daugumas jaunuolių, buvau pagautas pašto ženklų rinkimo karštligės. Be to, apkrautos lentynos įvairiom lietuviškom knygom bei ant stalų išdėstyti lietuviški laikraščiai viliodavo nevieną Vytauto Didžiojo gimnazijos moksleivį ar Vilniaus un-to lietuvį studentą paskęsti nedidelėse patalpose lietuviško kultūrinio lobio pasaulyje.

Lenkų policijos ir Vilniaus padugnių - šovinistų akyse šis knygynas buvo laikomas "kauniškės" vyriausybės propagandos centru, nes jo langas buvo papuoštas lietuviškais leidiniais, ir, jeigu neapsirinku, matėsi ir mūsų Vytis. Tad nenuostabu, kad represijų metu prieš Vilniaus krašto lietuvius nukentėdavo ne tik mokslo ar kultūriniai centrai, bet ir šis knygynas: išdaužydavo langus ir sunaikindavo vertingas lietuviškas knygas.

Marijos Piaseckaitės - Šlapelienės meilės lietuviškam raštui, lietuviškai knygai neatvėsino nei policijos tardymai, kratos ar išmušti langai. Ne! Ji dar su didesne energija tęsdavo savo darbą, užkaldama išmuštas duris lentomis, langą — faniera ir uždėdama lenkišką užrašą "otwarte" — atidaryta.

Tiesa, savo žmonai knygyne kiek padėdavo mano lietuvių kalbos mokytojas dr. Jurgis Šlapelis. Be abejonės, žodis "kiek" čia daugiausia ir tinka, nes dr. J. Šlapelis, be pamokų Vytauto Didžiojo gimnazijoje, buvo atsidėjęs lietuvių-lenkų kalbos žodynui. Tad didžiausia našta gulė ant tikrosios savininkės pečių — Marijos Šlapelienės.

Pernai iš spaudos sužinojau apie jos mirtį. Vėliau šią liūdną žinią patvirtino laiškas iš velionės dukros (taip pat mano lietuvių kalbos mokytojos) Gražutės Šlapelytės - Sirutienės. Tad šiemet balandžio 4 d. suėjo metai nuo šios Vilniaus kultūrinio gyvenimo dalyvės mirties ir taip pat vienos seniausių mūsų sostinės gyventojų (mirė 97 metų).

Šakotas ir įvairiaspalvis — jos gyvenimas. Kaip savo atsiminimuose M. Piaseckaitė - Šlapelienė rašo, ji gimė Vilniuje 1880 m. birželio mėn. ir visą laiką ten gyveno. Tėvas Jonas Piaseckas, bajoras nuo Širvintų, buvo 1863 m. sukilimo dalyvis. Netekęs artimųjų ir turto, apsigyveno Lietuvos sostinėje, susirasdamas sau pragyvenimą prie statybų. Motina Elena Vaitiekauskaitė šeimininkavo namuose, augindama 7 vaikus. Abu tėvai — sulenkėję lietuviai, tad ir namuose kalbėjo lenkiškai lietuvišku žargonu.

Iš kur pas M. Piaseckaitę-Šlapelienę atsirado tokia meilė lietuvių tautai, jos kalbai? Pasirodo, ji turėjo gerą balsą — sopraną. Būdama 17 metų, pateko į Šv. Rapolo parapijos chorą. Tuo metu ten vikaro pareigas ėjo lenkų vadinamas "litvomanu" kun. Juozas Ambraziejus. Pas jį lankydavosi labai daug lietuvių. Čia M. Piaseckaitė suprato, kad ji ir visi Vilniaus krašto gyventojai yra tik sulenkinti lietuviai. Pradėjo uoliai mokytis lietuvių kalbos, pasijuto ir apsisprendė būti lietuve. O juk tuo pačiu metu vyko stipri kova dėl lietuvių spaudos draudimo panaikinimo, budo lietuviška tautinė dvasia. Vilniuje pradėti rengti pusiau vieši arbatvakariai su lietuvišku choru, tautiniais šokiais. Juose dalyvavo įvairių luomų Vilniaus gyventojai, mokantieji ir nemokantieji lietuviškai. Pastariesiems buvo organizuojami kursai, nes atsirado nemažai jaunimo iš sulenkėjusių šeimų, norinčių išmokti savo protėvių kalbos. Pirmuoju tokiu mokytoju buvo Jurgis Šaulys. Pamokos vyko Piaseckų namuose, susirinkus 20 jaunuolių.

Ir taip žingsnis po žingsnio M. Piaseckaitė vis stipriau pradėjo jungtis į Lietuvos gyvenimo atstatymą, dalyvavo vaidinimuose, pvz. atliko Agotos vaidmenį "Amerika pirtyje", M. Petrausko operoje "Birutė" atliko pagrindinį Birutės vaidmenį, dainavo Vilniaus chore, kuriam vadovavo M. K. Čiurlionis. Gerai pramokusi lietuvių kalbos, ji rašė Tilžėje ėjusioms "Naujienoms" korespondencijas iš Vilniaus. Platus pasaulis M. Piaseckaitei atsidarė, kai rašytoja Gabrielė Petkevičaitė-Bitė pakvietė ją tvarkyti didelę biblioteką. Čia ji susipažino su tuometiniais lietuvių veikėjais ir visa širdimi atsidavė G. Petkevičaitės-Bitės bibliotekos tvarkymui.

Pasirodo, būta dviejų bibliotekų — namuose ir kitos slaptos, toliau nuo namų, pačiame pušyne.

Rašytoja buvo susirūpinusi M. Piaseckaitės ateitimi — kalbino ją stoti į konservatoriją, žadėjo net paskirti stipendiją iš "Žiburėlio" draugijos fondo.

Deja, gyvenimas pasuko kitu keliu — po vasaros atostogų ji buvo pakviesta Jono ir Petro Vileišių steigiamame "Vilniaus Žinių" knygyne vedėjos pareigoms. Nuo to laiko M. Piaseckaitė-Šlapelienė su lietuviška knyga nesiskyrė iki pat 1945 m., kai rusai uždraudė betkokią privačią prekybą.

M. Piaseckaitė-Šlapelienė, atidariusi lietuvišką knygyną Vilniuje 1906 m. vasario 6 d., mūsų sostinėje paliko stiprius pėdsakus ne tik kaip visuomenės veikėja, dainininkė, vaidintoja, bet ir kaip modernių laikų knygnešė. Ir amžinojo poilsio vietą ji rado numylėtame Vilniuje, Rasų kapinėse.

A.a. MARIJA ŠLAPELIENĖ - PIASECKAITĖ

Jieškome mecenatų

Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga, norėdama paskatinti ir paraginti kuo daugiau jaunimo rašyti lietuviškai, organizuoja pasaulinio masto rašinių konkursą. Konkurso taisyklės ir ypatybės jau anksčiau buvo paskelbtos lietuvių spaudoje. Jų čia nekartosiu. Norėčiau tik iškelti vieną mūsų rūpestį, kuris, deja, kaip ir daugelis kitų rūpesčių, yra finansinio pobūdžio.

Labai malonu ir džiugu būtų, jeigu jaunuoliai atsisėstų ir kurtų lietuviškus rašinius bei eilėraščius, vedami įsitikinimo, kad išeivijos spaudos ir literatūros gyvastis reikalauja jauno talento ir darbo. Tačiau šiais laikais sunku jaunimą patraukti vien tik idealistinėmis sąvokomis — reikia šiek tiek ir materialinio paskatinimo.

PLJS konkursas susidaro iš dviejų amžiaus grupių ir keturių rašymo sričių. Taigi, iš viso žadame duoti aštuonias piniginės premijas už geriausius darbus. PLJS yra pasiruošusi paaukoti $400. Kitų lėšų tikimės gauti iš mecenatų. Kol kas esame gavę tik iš L. Žurnalistų Sąjungos, kuri atsiuntė $300. Jei norime patraukti jaunimo dėmesį, turime gerokai padidinti tą sumą.

Taigi, kreipiamės ne tik į didesnius lietuvių vienetus, bet ir į atskirus žmones, kurie domisi mūsų projektu ir norėtų paremti mūsų veiklą. Tūkstantinių neprašome, pelno sau nejieškome. Kiekviena, kad ir mažiausia auka padės mums sėkmingai pravesti konkursą. Tikimės, kad jauni žmonės, paskatinti premijų, pradės rašyti ir kad per tą rašymą jie geriau supras lietuviško žodžio reikšmę ir savo pačių vaidmenį to žodžio išlaikyme.

Aukas siųsti šiuo adresu "PLJS KONKURSAS", 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada M6P 1A6. Mecenatų pavardės bus su dėkingumu paskelbtos.

Nuoširdžiai dėkojame!

Kristina Paršeštytė, PLJS

Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvių Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Žmogaus teisės po Belgrado

M. STONYS

Tie žmonės, kurie žino, kas formuoja JAV politiką, nieko nelaukė iš Belgrado konferencijos, nieko nesitikėjo, jokios vilties pavergtiesiems neteikė, apie jokį pavergtųjų užtarimą ar rusų paspaudimą nesvajojo. Dauguma spėliojo ir atspėjo, kad Belgrado konferencija bus tik tyli ir mažareikšmė tarptautinė konferencija. Tokia ji ir buvo.

Tą konferenciją suorkestravo JAV Valstybės Departamentas. Kad ji būtų gerai ir sklandžiai suvaidinta, jos režisoriumi paskirtas žydų kilmės amerikietis Goldbergas. Jis savo darbą puikiai atliko, bet amerikiečių spauda buvo šalta, santūri ir supratinga. Pavergtųjų tautų atstovai į režisorių žvelgė su neslepiamu šypsniu akyse. Pats Goldbergas pajuto, kad jo ir jo delegacijos narių vaidmuo nebuvo įtikinantys, todėl bandė aiškintis spaudos konferencijoje ir JAV mažumų atstovų susirinkime. Įtikinti nesisekė, nors žadėjo steigti žmogaus teisių įstaigą, kuri registruotų komunistinės Rusijos valdžios žmogaus teisių paneigimus ir pažeidimus, kuriuos būtų galima panaudoti 1980 m. panašioje Madrido konferencijoje. Neįtikino ir spaudos — ji kantriai tylėjo. Dabartinė pobelgradinė situacija nėra maloni nei Valstybės Departamentui, nei Goldbergui, nei prezidentui J. Carteriui.

Žmogaus teisių klausimas tebelaukia prez. J. Carterio realaus, tikro, nemeluoto supratimo ir nuoširdžios paramos. Pavergtieji, komunistinės valdžios persekiojamieji netiki, kad žmogaus teisių reikalas paliko už uždangos ir bus bent dvejetą metų pamirštas. Taip nebus, nors Goldbergas to ir norėtų.

Belgrado komedija žmogaus teisių vėjelio neprislopino. Tas vėjelis pūtė, pučia ir pūs, vis didėdamas ir smarkėdamas, kol virs audra, kuri turės nupūsti visus žiaurius komunistų valdovus, JAV valdžios abejingumus. Juk neįtikėtina, kad demokratinė laisvoji Amerika eitų į talką Brežnevui padėti išlaikyti 50 pavergtų tautų ir šimtą milijonų beteisių žmonių. Praėjo tie laisvųjų ir vergų laikai. Visi žmonės nori būti žmonėmis, ne komunizmo ar kitokios diktatūros pastumdėliais. Pavergtas žmogus kovoja ir kovos taip, kaip jam patogiau, kaip geriau, kaip jis sugeba ir pajėgia. Kovos, žus, bet laimės.

Prisimintina, kad žmogaus kova su imperialistine valdžia sunki ir labai ilga. Istorija rodo, kad ji trunka net šimtmečius. Jei laisvieji padėtų pavergtiesiems, kova sutrumpėtų ir sutaupytų daug gyvybių. Deja, laisvieji šiuo metu džiaugiasi savo laisvėmis bei teisėmis ir nenori įsipareigoti pavergtiesiems. Nenori ir JAV, nes rusai supyktų. To pykčio labai bijoma, todėl ir Belgrado konferencijos organizuojamos.

Po Belgrado konferencijos pavergtieji ir beteisiai turės suprasti, kad reikia pasitikėti savo jėgomis, sustiprinti savo gretas ir ryžtis kovoti ilgą bei sunkią kovą. Amerikiečių pasitraukimas iš žmogaus teisių kovos turi būti priimtas realiai ir be pykčio. Juk visos tautos, visi skriaudžiami žmonės kovoja už savo reikalus, už savo teises, už savo laisvę. Padėti retai, labai retai kas pasisiūlo.

Belgrado konferencijai pasibaigus, žmogaus teisės, tautų laisvė ir neprklausomybė švies mums ir toliau šviesia žvaigžde, šviesiu užburtu laimės žiburiu, kurio visi siekiame, visi dėl jo kovojame ir kovosime, kol laimėsime. Galime ramintis, kad mūsų, pavergtųjų, daug. Reikia tik visiems vieningai ir kartu kovoti iki pergalės.

Rusas lietuviškoje formoje

AL. GIMANTAS

Uolesni ar daugiau smulkmenose paskendę sovietinamos Lietuvos kasdienybės stebėtojai išeivijoje atkreipė dėmesį į būdingą ir visaip interpretuoti galimą reiškinį okupuotoje Lietuvoje. Tai tariamos, sąmoningai vykdomos "lietuviškos" tendencijos tam tikrų įstaigų darbuotėje, bandant inscenizuoti ir lyg pabrėžti lietuviškąją savivaldą, tik jokiu būdu ne svetimą priespaudą. Ši akcija yra specialiai surežisuota ir diriguojama patikėtinių, kurių žodis, metodai ir sprendimai turi pakankamai svorio bei vykdomosios galios.

Atkreipkime ir mes dėmesį į daugeliu atvejų nuostabiai lietuviškai skambančias pavardes, kurias matome milicijos, vidaus saugumo, teisinio proceso ir net tarėjų ar gynėjų gretose. Pulkininkai ir papulkininkiai, majorai, kapitonai ir leitenantai, tardytojai, teisėjai, prokurorai ir visa eilė panašių kitų pareigūnų beveik visuomet pasipuošę grynai lietuviškomis pavardėmis. Tyčia ar ne, slaviškomis šaknimis ar galūnėmis pavardžių minėto poaugščio valdininkų labai mažai. Apie tai skaitome ne vien oficialioje spaudoje, bet ir pogrindinės periodikos puslapiuose, kur aprašomi suėmimai, tardymai, teismai, kratos.

Šioje vietoje savotišku paradoksu atrodys priminimas, kad pvz. nepriklausomos Lietuvos paskutinį dešimtmetį geležinkelių policijos viršininku buvo nelietuvių kilmės, bet ištikimas pilietis ir gabus pareigūnas Dimitrijus Katasiunovas, savo pavardę sulietuvinęs į Katasiūnas. Jis betgi niekad nebandė slėpti savosios tautybės. Pagaliau nebuvo ir jokio reikalo.

Sovietinamoje Lietuvoje stengiamasi parodyti savajai vidaus rinkai ir užjūriui, kad viskas valdoma, tvarkoma ir vykdoma neva pačių lietuvių, budriai vykdančių sovietinius įstatymus. Vadinasi, norima sudaryti įspūdį, kad viskas normalu, pastovu, tikra ir teisiškai pagrįsta.

Neveltui ir negausūs užsienio diplomatinio ir konsulinio korpuso atstovai, įvairių delegacijų (mokslinių, kultūrinių, ekonominių) nariai atlieka savo oficialius ar pusiau oficialius vizitus Vilniuje tik pas lietuviškomis pavardėmis pasivadinusius pareigūnus. Tai irgi dalis gerai apgalvotos politikos, bandančios sudaryti kiek galint lietuviškesnės aplinkos įspūdį. Galima spėlioti, kad toks elgesys jiems ten duoda tam tikrą propagandinį laimėjimą. Net ir Klaipėdos uostui prirašyti sovietinio prekybinio jūrų laivyno laivai pavadinti angliškai

(Nukelta į 9-tą psl.)

Čikagos dainaviečiai po "Kūlgrindos" spektaklio Toronte. Iš kairės: sol. M. Momkienė, sol. R. Mastienė, režisorė Z. Kevalaitytė-Visockienė, libreto autorė N. Jankutė, kompozitorius ir dirigentas A. Jurgutis, sol. A. Simonaitytė-Gaižiūnienė, sol. V. Liorentas, Č. Rukuiža ir kiti

Nuotr. S. Dabkaus

Dabartinis Toronto Prisikėlimo parapijos klebonas kun. AUG. SIMANAVIČIUS, OFM, dėkoja iškilmių dalyviams 25-rių metų parapijos sukakties proga

Nuotr. S. Dabkaus

PASAULIO LIETUVIŲ DIENOS

Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėm susidomėjimas toks didelis, kad nepasisekė visą programą sutalpinti į penkias dienas. Todėl Žaidynės, o tuo pačiu ir Pasaulio Lietuvių Dienos pradedamos birželio 26, pirmadienį. Oficialioji Žaidynių atidarymo programa įvyks birželio 28 d. Etobicoke Olympium patalpose.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas prasidės liepos 1 d. Royal York viešbutyje (100 Front St. West).

Didysis susipažinimo vakaras su šokiais įvyks irgi Royal York viešbutyje, Convention Floor, liepos 1, šeštadienį, 8 v. v., ėjimas $8 asmeniui.

Liepos 2, sekmadienį, pamaldos katalikams ir evangelikams įvyks 11 v.r. Vieta ir tvarka bus paskelbta vėliau.

Liepos 2, sekmadienį, 3 v.p. p., įvyks V-ji Kanados ir JAV lietuvių dainų šventė Maple Leaf Gardens (60 Carlton St.).

Dainų šventėje pasižadėjo dalyvauti 40 chorų iš Kanados, JAV, Australijos, Skotijos, taip pat — tautinių liaudies instrumentų (kanklės, skudučiai, birbynės ir kt.) muzikinis vienetas, simfoninis Toronto orkestras. Estų pučiamųjų orkestras gros Br. Jonušo maršus, kai žygiuos į areną chorų vienetai ir sportininkai, kuriems bus įteikti laimėjimų medaliai. Rengėjai teigia, kad įžanga būsianti labai įspūdinga. Bilietų kainos į dainų šventę: $6, $8 ir $10.

Tuoj po dainų šventės Royal Yorko viešbutyje įvyks užbaigiamasis PLD pokylis — vaišės su labai trumpa oficialiąja dalimi.

PLD metu Toronte rengiama tautybių savaitė — Karavanas. Kiekviena tautybė skirtingoje miesto dalyje įrengs savo patalpose paviljonus, kur rodys savo tautinius šokius, muziką, valgius, rankdarbius, audinius ir pan. Lietuvių paviljonas "Vilnius" bus įrengtas Prisikėlimo parapijos patalpose. Ten bus galima įsigyti ir Karavano pasus.

Birželio 29, ketvirtadienį, Toronto Lietuvių Namuose numatomas literatūros ir muzikos vakaras, meno paroda, kuri truks iki liepos 4 d.

Taip pat ketvirtadienį po pietų Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga organizuoja ekskursiją laivu po Ontario ežerą. Ten veiks bufetas, vyks šokiai ir kitokios pramogos. Tai bus itin puiki proga pabendrauti lietuviškajam jaunimui. Norintieji ekskursijoje dalyvauti registruojasi pas vadovę D. Juozapavičiūtę tel. 767-5637.

Norintieji rezervuoti viešbučiuose kambarius kreipiasi į Vl. Dauginį, 1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., Canada M6P 1A6. Tel. 1-416-533-1121. Rezervacijos bus priimamos iki birželio 1 d. sekančiuose viešbučiuose: Royal York, Hotel Toronto, Sheraton Hotel, Westbury ir Lord Simcoe. Pasaulio Lietuvių Dienos angliškai vadinasi Lithuanian World Festival, todėl angliškai visuomenei reikėtų tą pavadinimą visuomet ir vartoti.

PLD informacija

Aukojo Pasaulio Lietuvių Dienoms

PLD finansų komisija visais būdais telkia lėšas tų didžiųjų iškilmių reikalams. Prašoma didesnio aktyvumo ir iš KLB apylinkių valdybų, nes PLD jau čia pat. Pinigai ir dabar jau reikalingi — reikia daug ką iš anksto apmokėti. Kai paaiškėjo, kad iš Australijos atvyks ne 65 sportininkai, kaip buvo minėta, bet 75, jų kelionės išlaidos padidėjo. Kad sumažėtų išlaidos, Toronto lietuviai skautai priims nakvynėn visus iš Australijos atvykusius sportininkus-skautus. Iš viso į PLD atvyks 1.000 sportininkų, kurių drauda kainuos $1.000.

Kad būtų sėkmingesnis žingsnis gauti valdžios paramą, prie prašymų buvo prijungti žymiųjų Kanados pareigūnų rekomendaciniai laiškai.

Didesnes aukas jau atsiuntė šios lietuviškos institucijos bei atskiri asmenys: $6.000 — Kanados Lietuvių Fondas, $2.000 — Toronto bankelis "Parama", $1.700 — Montrealio bankelis "Litas", $1.000—Kanados Lietuvių Medikų Draugija, $1.000 — Lietuvių Sodyba Anapilis, $1.144 — KLB Delhi apylinkė, $1.000—Ed. Bumeisteris, $500 — R. Williambrekas iš Woodtocko, Ont., $200 — V. Barisas, $100 — A. Krakauskas, abu iš Windsoro, Ont. Dainų šventei aukojo $100 — M. Antanaitis, $50 — Mažosios Lietuvos Moterų Draugija, $100 — St. Liepas iš Bostono, JAV.

PLB reikalams ir toliau renkamos aukos prie Toronto lietuvių šventovių. Prie Lietuvos Kankinių parapijos šventovės aukų rinkimą tvarko J. Petronis, prie Išganytojo parapijos šventovės — P. Šturmas, prie Prisikėlimo — O. Indrelienė. Jų darbą kontroliuoja S. Jokūbaitis. Paskubėkime su ekonomine parama Pasaulio Lietuvių Dienoms!

Canadian Art Memorials Ltd.
176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ontario L5H 1G4
Louis Temporale — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls
Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniškį darbą pagal pageidavimus.
Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529
KAZLAUSKAS

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PIRMOJI EKSKURSIJA

"Gimtasis Kraštas" kovo 30 d. laidoje paskelbė Sigitos Vaitiekutės reportažą apie pirmąją šiemetinę jaunimo ekskursiją iš V. Vokietijos. Pasinaudodami pavasario atostogomis, Vilniuje viešėjo 33 lietuvių išeivių vaikai — studentai, moksleiviai, tarnautojai, niekada nematę Lietuvos. Jauniausia ekskursantė buvo trylikmetė Lina Kemerytė, vyriausias ekskursantas — Pranas Žaliukas, 28 metų amžiaus. Grupei vadovavo IX klasės moksleivis Jurgenas Margis. Visi jie buvo apgyvendinti ne "Gintaro", o "Turisto" viešbutyje. S. Vaitiekutė mini keliones i Trakus, Kauną, Elektrėnus, kur buvo parodyta elektros jėgainė, lankymąsi M. K. Čiurlionio mokykloje, Vilniaus statybos technikume bei universitete, susitikimą su studentais. Nuotraukose kalbama apie kelionę pajūrin ir net sustojimą Kryžkalnyje prie propagandinio paminlo Raudonajai armijai, kuri svečiams buvo pristayta kaip tariama Lietuvos "išvaduotoja". S. Vaitiekutė pabrėžia, kad didžiąją jaunųjų ekskursantų dalį sudarė moksleiviai, atvažiavę iš JAV, Kanados bei įvairių V. Vokietijos miestų. Atrodo, kad jie yra Vasario 16 gimnazijos mokiniai, šiai išvykai panaudoję Velykų atostogas. Pranešime minimi: kanadietis Kęstutis-Stasys Banelis, prekybos tarnautojas Rimantas Gumuliauskas iš Duesseldorfo, Rasa-Silvija Kaminskaitė, Arūnas Keblys, Lilija-Regina Rekašiūtė, Valdas Kemeraitis, Rūta Šakaitytė, Donaldas Štainas, Justina Dirgėlaitė, Marija Poškaitytė, Mindaugas Skeberdis, Ritas Kleiza. Svečiams iš V. Vokietijos buvo parodytas lietuviškas muzikinis filmas "Velnio nuotaka", sukurtas pagal K. Borutos "Baltaragio malūną". Dešimt dienų trukusią viešnagę sudrumstė vis dar nepasibaigusi lietuviška žiema, kurios nebuvo pramatę ekskursantai. Iš V. Vokietijos jie atvyko pavasariškai nusiteikę ir apsirengę.

RAŠYBOS REFORMA

1976 m. ribotu tiražu Vilniuje išleistas akademinis leidinys "Lietuvių kalbos rašyba ir skyryba" susilaukė nemažos kritikos. Jo leidimas buvo sustabdytas, lietuvių kalbos rašybos reformas patikint akademiko K. Korsako vadovaujamai lietuvių kalbos komisijai, kuri buvo sudaryta Lietuvos Mokslų Akademijos rėmuose. Komisija dabar paskelbė didžiųjų raidžių rašymo rekomendacijas įstaigų, įmonių bei organizacijų pavadinimuose. Kai pavadinimas turi du ar daugiau žodžių, didžiąja raide rašomas tik pirmasis: Centrinė statistikos valdyba, Medicinos darbuotojų profesinė sąjunga, Rašytojų klubas, Mokytojų namai, Tarptautinė filosofų draugijų federacija. Jeigu yra sąlyginis kabutėse rašomas pavadinimas, patariama tik jį vieną rašyti didžiąja raide: berniukų choras "Ąžuoliukas", "Žinijos" draugija, vyno gamybos susivienijimas "Anykščių vynas", "Auksinės varpos" kolchozas. Jeigu kabutėse yra du ar daugiau žodžių, didžiąja raide pradedamas tik pirmasis.

Kartais pavadinimas prasideda geografiniu ar žymaus asmens vardu. Tokiu atveju didžiąja raide pradedamas tik tas žodis: Lietuvos dailės muzėjus, Kauno medicinos institutas, Žagarės vaismedžių medelynas, M. K. Čiurlionio dailės muzėjus, Lietuvos dailininkų sąjunga, Naujosios Vilnios geležinkelio stotis, Raseinių pirmoji vidurinė mokykla. Oficialių pavadinimų santrumpose pirmasis žodis rašomas didžiąja. Pvz. M. K. Čiurlionio dailės muzėjus — Dailės muzėjus; Vilniaus dailės parodų rūmai — Dailės parodų rūmai arba Parodų rūmai. Neoficialiai vartojami įstaigų, įmonių ir organizacijų bendriniai pavadinimai rašytini mažąja raide: nutarimas išsiuntinėtas respublikų švietimo ministerijoms; Vilniuje statoma klinikinė ligoninė; Panevėžyje yra cukraus, linų, muilo fabrikai, alaus darykla.

NENUOSEKLUMAI

Šie pasiūlymai savo esme yra logiški ir priimtini, tačiau nuoseklumo trūksta, kai pereinama prie Sovietų Sąjungos, jos komunistų partijos ir augščiausių tarptautinių organizacijų. Tada iškyla ištisa didžiųjų raidžių tvora: Sovietų Sąjungos Augščiausioji Taryba; Sovietų Sąjungos Ministrų Taryba; Komunistų partijos Centro Komitetas; Visasąjunginės Lenino Komunistinės Jaunimo Sąjungos Centro Komitetas. Kadangi dabartinė Lietuva yra vadinama Lietuvos TSR, jos ministerių kabinetą oficialiai tektų rašyti: Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos Ministrų Taryba. Panaši istorija yra ir su Mokslų Akademija, kur ir padalinio pirmasis žodis rašomas didžiąja raide. Pvz. Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Lietuvių kalbos ir literatūros institutas. Visiems aišku, kad tas institutas yra Mokslų Akademijos dalis. Jo oficialus pavadinimas pradedamas Mokslų Akademija. Būtų logiškiau ir paprasčiau taikyti tą pačią taisyklę visiems atvejams, t.y. didžiąja raide rašyti tik pirmąjį ar pagrindinius žodžius. Komisijos pranešime pabrėžiama, kad šios rekomendacijos privalomos visoms ministerijoms, žinyboms, organizacijoms, redakcijoms ir leidykloms.

EISMO PROBLEMOS

Kovo 22 d. Lietuvos Architektų Sąjungoje buvo aptartos eismo organizavimo problemos Vilniaus senamiestyje ir miesto centre. Dalyvavavo gausus būrys architektų, inžinierių, visuomenės attsovų. Įžanginį žodį tarė prof. V. Šeštokas, o su eskiziniu projektu supažindino eismo specialistai — inž. V. Jonaitis, technikos kandidatas M. Raibys, architektai A. Pilypaitis ir A. Nasvytis. Kilusias diskusijas apibendrino Lietuvos Architektų Sąjungos valdybos pirm. A. Rasteika. "Literatūros ir Meno" 13 nr. rašoma: "Buvo kritiškai atsiliepta apie transporto magistralės nuo J. Basanavičiaus gatvės iki Gedimino aikštės projektą, kuris griauna esamą istoriškai susiklosčiusią kvartalo struktūrą. Pasisakiusiųjų nuomone, pagrindinis dėmesys turi būti nukreiptas į magistralinių senamiesčio apvažiavimų ir liečiamųjų gatvių projektavimą bei statymą, eismo organizavimo tobulinimui panaudojant dabartinį gatvių tinklą."

V. Kst.

A.a. KUN. PRANO ŠUKIO laidotuvės Nemiruose, Šakių apskrityje

Kas žinotina apie sūrius?

Per radiją buvo skelbiama, kad sūrių gamyboje ir Kanadoje naudojami tam tikri chemikalai, sulaikantys sūrius nuo gedimo. JAV-se ir Kanadoje reikalaujama, kad pienas būtų pasterizuotas, jei iš jo pagamintas sūris parduodamas penkiom savaitėm nesusėjus. Europoje vietoje pasterizavimo naudojamas chlorinas. Tai atpigina gamybą ir sutaupo laiką. Taip rašo savo knygose prof. Frank Kosikowski (Dept. of Food and Science, Cornell University) ir Lincoln Lampert, JAV kariuomenės chemikas (Quartermaster Corps Laboratory).

Kaip tie dalykai tvarkomi Ontario provincijoje, išsiaiškinau Ontario žemės ūkio ir sveikatos departamentuose. Pasirodo, kad importuoti sūriai krautuvėse išsilaiko daug ilgiau, negu čia gaminti. Todėl vietinės sūrinės pradėjo reikalauti, kad leistų naudoti gedimą stabilizuojančius chemikalus. Iš minėtų departamentų gavau tokį atsakymą: mes nerekomenduojame naudoti chemikalus, bet ir negalime uždrausti, nes nėra tokio įstatymo. Be to, jų nuomone, žmonės patys vis daugiau grįžta į ankstyvesnes, natūralias gamybas.

Čia noriu pažymėti, kad mūsų lietuviškas sūris yra gaminamas natūraliu būdu iš pasterizuoto pieno ir be jokių chemikalų. Net ir dažų, kurie pagaminti iš vaisių ir daržovių sunkų, nenaudojame. O sūrių nežymiai nevienoda spalva priklauso nuo pašaro arba karvių veislės — juodmargių būna baltesnis, žalmargių — geltonesnis.

Aloyzas Viskontas

Red. prierašas. Prie šios informacijos autorius pridėjo Ontario sveikatos ministerijos pažymėjimą, kuriame nurodoma, kad Stouffville Creamery (sav. A. Viskontas) pagamintuose sūriuose nėra jokių žalingų bakterijų. Iš pridėto sąrašo matyti, kad kelių kitų gamyklų sūriuose yra nemažas nuošimtis bakterijų — total coliform, faecal coliform, staph aureus.

Hamiltono mergaičių choras "Aidas" su administratoriumi J. PLEINIU (kairėje) ir naujuoju dirigentu J. GOVĖDU (dešinėje). Choro koncertas — balandžio 29 d. Hamiltono Jaunimo Centro salėje Nuotr. J. Miltenio

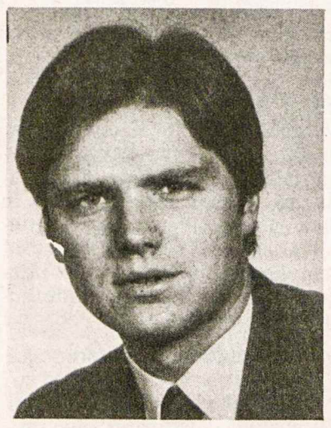

Naujas advokatas, ką tik baigęs studijas, JONAS CHROLAVIČIUS. Pradėjo profesinį darbą Hamiltone, Ont.

HAMILTON, ONT.

TARPTAUTINĖ PAVASARIO MUGĖ įvyks gegužės 29 — birželio 3 d.d. 35 Catharine St. S. Joje bus pavaizduotas kosmopolitinis miesto gyvenimas. Mugė bus komercinio, informacinio ir kultūrinio pobūdžio. Joje bus, šalia kitų, trys dideli paviljonai, kuriuose bus rodomi ir parduodami įvairių kraštų gaminiai, turizmo įvairybės — apranga, vėliavos, filmai apie atskirus kraštus, įvairių kraštų valgiai. Norintieji dalyvauti mugėje prašomi kreiptis į Daugiakultūrį Centrą tel. 528-0258.

VYSK. M. VALANČIAUS mokykla baigia savo darbo metus gegužės 6 d. Užbaigimo iškilmės tą šeštadienį prasidės 9.30 v.r. AV šventovėje, kur mokyklos globėjas prel. dr. J. Tadarauskas atnašaus šv. Mišias ir pasakys pamokslą. Po to visi eisime į Jaunimo Centro salę, kurioj įvyks iškilmingas mokslo metų užbaigimo aktas ir diplomų, pažymėjimų bei pasižymėjimų įteikimas. Čia mūsų kultūros ir lietuvių kalbos puoselėtojas J. Dubinskas geriausiai lietuviškai kalbančiam mokiniui įteiks ir savo paskirtą $50 premiją. Tėvų komitetas, vad. D. Vaitiekūnienės, dalyvaujantiems ruošia vaišes. Lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas visą laiką buvo vienas svarbesnių įvykių Hamiltono lietuviškajame gyvenime. Į tas iškilmes visada sueina daug žmonių. Tad tikimės, kad ir šių metų užbaigtuvėse dalyvaus daug mokinių tėvelių, mokyklos rėmėjų, buvusių ir būsimų mokinių, mokytojų ir visų, kuriems rūpi mūsų tautinis prieauglis.

Kitais mokslo metais mokykla planuoja įsivesti priešmokyklinį ir lietuviškai nekalbančių skyrių. Taip pat kitais metais yra numatyta duoti šeštad. mokyklos mokiniams nemokamai visus vadovėlius ir rašomąją medžiagą. **K. Mileris,** vedėjas

ŠĮ ŠEŠTADIENĮ, balandžio 29 d., 7 v.v., visi dalyvaukime Jaunimo Centre choro "Aidas" aštuntojo gimtadienio koncerte — šokiuose. Programoje girdėsite jauno muziko Jono Govėdo vadovaujamą chorą ir kartu su juo dainuojantį iškiliausią Kanados lietuvių operos solistą Rimą Strimaitį. Šiame koncerte dalyvaus Kanados valdžios bei kitų organizacijų atstovai. Po koncerto, grojant geram orkestrui, bus smagūs šokiai, loterija, laimės staliukai, šilti užkandžiai ir kitos įdomybės. Tad visi savo dalyvavimu paremkime dainuojantį jaunimą. **J. P.**

DAUGIAKULTŪRIŲ TEATRŲ sąjunga, kuriai priklauso ir mūsų "Aukuras", šį pavasarį rengia savo festivalį. Panašūs festivaliai visos provincijos mastu kasmet rengiami Toronte. Mūsiškis festivalis prasidės balandžio 27 ir truks ligi gegužės 7 d. Pirmąjį spektaklį bal. 27 d. pradės anglų dramos draugija, o po jų seks čekoslovakų, armėnų, italų, ukrainiečių ir lietuvių teatriniai vienetai. Lietuvių "Aukuro" grupė, kuriai vadovauja rež. E. Dauguvietytė-Kudabienė, gegužės 7 d., 3 v. p.p., Benneto auditorijoj, Hugson St. N., vaidins lietuvių kalba F. Neveravičiaus verstą G. Zapolskos 3 v. satyrinę dramą "Ponios Dulskienės moralė". Yra numatytos festivalio atidarymo iškilmės. Norima tokį festivalį rengti čia kasmet. Angliškojo teatro grupei talkina ir trys aukuriečiai — E. Kudabienė, D. Kudabaitė ir Kęst. Kalvaitis.

LINAS KAIRYS, neseniai pradėjęs tarnybą Fordo įmonėj, jau yra paskirtas atsakingom "Zone Service Manager" pareigom su gyvenviete Winnipege. Linas, aktyvus visų PLJ Sąjungos kongresų dalyvis, ruošiasi vykti ir į ateinantį jaunimo kongresą kuris bus 1979 m. Vokietijoje.

(Nukelta į 9-tą psl.)

Hamiltono teatras "AUKURAS"

gegužės 7, sekmadienį, 3 val. po pietų,

pasirodys su nauja premjera, pirmajame Hamiltono

daugiakultūriame teatrų festivalyje,

Bennetto auditorijoje, 444 Hughson St. N., Hamilton.

Vaidins 3 veiksmų satyrinę dramą,

"Ponios Dulskienės moralė," parašytą Gab. Zapolskos, išverstą F. Neveravičiaus

Visus maloniai kviečiame atsilankyti!

Bilietų kaina suaugusiems — $3.50, studentams ir pensininkams — $2.50

"AUKURAS"

KLB RODNEY APYLINKĖS VALDYBA RENGIA

Motinos Dienos Minėjimą

gegužės 7, sekmadienį, 5 v.p.p.,

Rodney Lietuvių Namuose, Furnival Rd., Rodney,

ir maloniai kviečia dalyvauti ne tik vietinius, bet ir Londono, Delhi, Windsoro ir kitų apylinkių tautiečius.

Programoje: mokytojos Dūdaitės paskaita, Toronto L. Namų moterų grupės dainos (vad. V. Verikaitis) ir vietinės pajėgos.

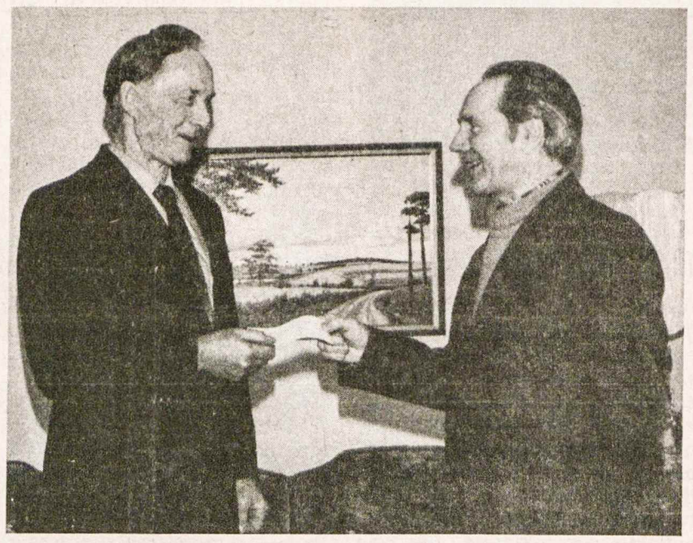

Buvęs tabako augintojas Kanadoje ALFONSAS KAIRYS įteikia $1000 čekį Kanados Lietuvių Fondo atstovui Steponui Jakubickui

Delhi, Ontario

ALFONSAS KAIRYS — Kanados Lietuvių Findo tūkstantininkas š.m. kovo 17 d. per Kanados Lietuvių Fondo tarybos narį Stepą Jakubicką įteikė Kanados Lietuvių Fondui $1000 čekį.

A. Kairys į Kanadą yra atvykęs po II D. karo. Kad ir viengungis, kruopščiu statybininko darbu ir taupumu sugebėjo įsigyti ir išlaikyti tabako ūkį, kurį, kainai gerokai pakilus, pardavė ir Delhi mieste įsigijo dvejus namus. Gausiai remdamas savo gimines okupuotoj Lietuvoje, neužmiršta ir tautinių reikalų.

A. Kairys yra aktyvus ne tiktai statybininko profesijoje, aptarnaudamas vietos lietuvius ūkininkus. Jis talkina ir lietuvių parapijos reikaluose, reiškiasi bendruomeninėje veikloje. Šiuo metu yra KLB Delhi apylinkės valdybos iždininkas.

Kanados Lietuvių Fondas dėkoja A. Kairiui už $1000 įnašą ir laukia, kad daugiau kas pasektų šiuo gražiu lietuvišku pavyzdžiu.

Stepas Jakubickas

Rodney, Ontario

MOTINOS DIENOS minėjimą rengia KLB Rodney apylinkės valdyba Lietuvių Namuose gegužės 7, sekmadienį, 5 v.p.p. Programą atliks vietinės pajėgos, Toronto Lietuvių Namų moterų dainos grupė, vadovaujama sol. V. Verikaičio. Paskaitą skaitys mokytoja Dūdaitė iš Toronto. Į šią šventę laukiama ir svečių iš Londono, Delhi, Windsoro ir kitų vietovių. Kviečiame visus tautiečius dalyvauti. **J. S.**

(Nukelta į 9)

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas

830 Main Street E., tel. 544-7125 L8M 1L6 **"TALKA"**

Darbo valandos: pirmadieniais - ketvirtadieniais nuo 10 iki 5 val., penktadieniais nuo 10 iki 7 val., šeštadieniais nuo 9 iki 12 val. Liepos - rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta.

Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda.

Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.

Kapitalas — virš $10,000,000.

MOKAME UŽ:

depozitus (P.C.A.)	6%
santaupas	7%
term. depozitus 1 m.	8¼%
term. depozitus 3 m.	8¾%
pensijų fondas	9%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas	10%
nekiln. turto pask.	9¾%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

KUN. DR. J. PRUNSKIO straipsnį apie kalėjimu paverstą R. Europą vedamųjų puslapyje paskelbė dienraštis "Chicago Tribune". Autorius primena skaitytojams, kad ateiviai į JAV lengvai gali atsivežti savo šeimas iš laisvosios Europos šalių, o iš R. Europos šis procesas pareikalauja 10-30 metų ir kartais iš viso būna nesėkmingas. JAV darbininkai gali keliauti po visą pasaulį, lankytis savo tėviškėse. Su kliūtimis jie susiduria tik Sovietų Sąjungos užimtose srityse. Pvz. Lietuvoje jiems leidžiama trumpai paviešėti Vilniuje, su ekskursijos vadovais apsilankyti Kaune, Trakuose, Druskininkuose. Net tėvų kapų lankymas kitose vietovėse esąs uždraustas.

"THE NEW YORK TIMES" DIENRAŠTIS balandžio 14 d. įsidėjo trumpą pranešimą iš Maskvos apie šūvius Vilniaus šventovėje. Šį incidentą telefonu pranešė už religijos teises kovojantis Viktoras Vasiljevas. Jo duomenimis, balandžio 10 d. nežinomas asmuo Vilniaus sekmininkų šventovėje dviem šūviais į vidurius ir dviem į kojų sunkiai sužeidė dvidešimties jaunuolių chorui vadovavusį Valentiną Lukašuką. Po to užpuolikas pasislėpė šventovės rūsyje ir sužeidė tris iškviestus milicininkus, vieną jų — sunkiai. Incidentas baigėsi šio nežinomo asmens nusišovimu. Pačiam V. Vasiljevui neteko būti šios tragedijos liudininku. Žinias jis gavo iš kitų asmenų.

LIETUVOS LAISVINIMO REIKALUS savo posėdyje balandžio 5 d. Čikagoje svarstė Amerikos Lietuvių Taryba, šiam klausimui paskyrusi net 5 valandas. Išsamiai buvo apžvelgti ALTos ir JAV LB santykiai. Jų sprendimas pavestas ALTos visuomeninių ryšių komisijai, vadovaujamai dr. L. Kriaučeliūno.

TAUTYBIŲ FESTIVALYJE Phoenixe, Arizonoje, dalyvavo 36 etninės grupės. Atskirose palapinėse pagrindinėje miesto aikštėje jos turėjo tautodailės parodas, gamino joms būdingus patiekalus lankytojams vaišinti. Tautiniams šokiams, dainoms ir muzikai buvo skirta speciali scena. Lietuviai turėjo dvi palapines. Patiekalais rūpinosi vietinis Šarkų restoranas, tautodaile — Stella Racine, surinkusi daug gintaro dirbinių, medžio drožinių, lėlių tautiniais drabužiais. Jos tvarkoma palapinė laimėjo pirmąją festivalio premiją.

BALFo CENTRO VALDYBA XIX-ji šios organizacijos seimą surengs š.m. spalio 28 d. Čikagos Marquette Parke, Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Seimą globos BALFo Čikagos apskrities valdyba.

LIETUVIŲ INŽINIERIŲ IR ARCHITEKTŲ suvažiavimas gegužės 27-28 d.d. įvyks Bostone. Suvažiavimo tikslas — išrinkti naują Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos valdybą, kuri taipgi vadovauja ir PLIAS (pasaulinei sąjungai). Trečią kartą šių organizacijų vadovybė bus patikėta bostoniečiams. Suvažiavime dalyvaus atstovai iš Los Angeles, Čikagos, Detroito, Klevelando, Niujorko, Filadelfijos skyrių. Tikimasi, kad savo atstovus atsiųs taip pat Toronto, Montrealio ir Otavos skyriai Kanadoje. Suvažiavimu rūpinasi Bostono skyriaus valdyba — B. Galinis, M. Žiaugra ir A. Vasys.

Australija

MELBURNO LIETUVIAI balandžio 6 d. paminėjo sidabrinę kun. Prano Dauknio kunigystės sukaktį. Pagerbtuvių vakarienę surengė Lietuvių Katalikų Federacija. Jos pirm. V. Laukaitis supažindino dalyvius su atsilankiusiais žymiaisiais svečiais bei sukaktuvininko veikla. Kunigu jis buvo įšventintas 1952 m. vasario 28 d. Romoje, o nuo 1973 m. yra vyriausias savaitraščio "Tėviškės Aidai" redaktorius. Vaišių stalą palaimino vysk. J. P. O'Connel, taręs ir sveikinimo žodį. Sveikintojų buvo gausus būrys, atstovaująs įvairioms organizacijoms. Programą atliko mažieji solistai Virginija ir Arūnas Bruožiai, išraiškos šokio atstovės iš Morningtono, vadovaujamos E. Šilienės.

KUN. A. SPURGIS, MIC, Adelaidės Centennial kapinėse kovo 19 d. pašventino antkapinį paminklą neseniai mirusiam a.a. Juozui Gučiui, buvusiam Kauno radiofono režisoriui. Paminklo pastatymu bei pašventinimu velionies vardo dieną pasirūpino jo našlė A. Gučiuvienė, po iškilmės visus pakvietusi vaišėms į Lietuvių Katalikų Centrą. Jai talkino Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos narės.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ krepšinio rinktinėn, kuri dalyvaus Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynėse Toronronte, pakviesti šie krepšininkai: G. Bražionis, V. Bražionis, R. Gulbinas, A. Jaunutis, R. Leknius, J. Obeliūnas, S. Karpuška, P. Gustafsonas, A. Milvydas ir E. Kardas, atsarginiai — S. Ragauskas ir A. Petraitis. Rinktinė nutarė išbandyti savo jėgas krepšinio žaidynėse Balarrato mieste kovo 11-13 d.d., kur laimėtojui buvo numatyta $250 premija. Į žaidynes betgi tegalėjo atvykti keturi rinktinės žaidėjai — P. Gustafsonas, A. Milvydas, S. Karpuška ir J. Obeliūnas. Juos teko papildyti mažiau pajėgiais krepšininkais. Pirmąsias rungtynes su "Sun Gold" komanda lietuviai pralaimėjo 40:35, antrąsias laimėjo 52:28. Kelią į baigmę užkirto 50:36 krepšių santykiu pralaimėtas susitikimas su Balaratto miesto rinktine. Daroma išvada, kad lietuvių rinktinė būtų lengvai laimėjusi šias žaidynes, jeigu į jas būtų galėję atvykti visi jos nariai.

Britanija

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS paskelbimo šešiasdešimtmečio proga Londone leidžiamas lenkų dienraštis "Dziennik Polski" į savo pirmą puslapį įsidėjo jį užpildantį Lietuvos istorijos žinovo K. Okuličiaus straipsnį apie lietuvius ir Lietuvą. Autorius savo rašinį pradeda kasmet Londono Lietuvių Namuose rengiamais minėjimais, supažindina skaitytojus su įvykiais, kurių dėka Lietuva atgavo savo nepriklausomybę 1918 m. Jis taipgi rašo apie gausią mūsų išeiviją JAV ir Kanadoje, jos organizacijas, diplomatinę Lietuvos tarnybą, pastangas išlaisvinti Lietuvai. K. Okuličius, kalbėdamas apie sovietų okupuotą Lietuvą, daro išvadą, kad ten lietuviai dažnai įsijungia į kompartiją patriotiniu tikslu, norėdami padėti savo kraštui. K. Okuličiaus nuomone, net ir toks aršus komunistas A. Sniečkus kovojo prieš Lietuvos rusinimą. Dėlto rusiškumo žymės Lietuvoje esančios gerokai mažesnės, negu Latvijoje ir Estijoje. Londone veikusi Adomo Mickevičiaus draugija pakvietė lietuvius į Liublino unijos sukakties minėjimą, norėdama su jais užmegzti ryšius, bet lietuvių nesusilaukė. Londono lenkus nudžiugino organizuotas lietuvių dalyvavimas Katyno aukoms skirto paminklo atidengime, ypač tautiniais drabužiais apsirengusios lietuvaitės padėtas vainikas. K. Okuličius, siekdamas išeivijos lenkų ir lietuvių bendradarbiavimo, pastebi šviesesnio pobūdžio balsus spaudoje šiuo klausimu. Prie tokių balsų jis priskiria prof. R. Misiūno straipsnį 1977 m. žurnalo "Lituanus" 1 nr. K. Okuličius taipgi teigiamai vertina pasikalbėjimą su Tomu Venclovu, kuris buvo paskelbtas lenkų dienraštyje. T. Venclova pareiškęs, kad lietuviai nesileis į kompromisus dėl Vilniaus klausimo ir kad ši lenkų kova esanti pralaimėta. Net ir išsilaisvinus iš Sovietų Sąjungos jungo, seni ginčai neturėtų būti atnaujinti. Tokiai minčiai K. Okuličius pilnai pritaria, siūlydamas jos laikytis ir lenkams.

AGRONOMAS JUOZAS LŪŽA mirė Londone balandžio 4 d., ištiktas širdies smūgio. Pirmą kartą jis buvo sunegalavęs vasario viduryje, bet po poros savaičių grįžo iš ligoninės ir tikėjosi pilnai atsigauti. Velionis dalyvavo D. Britanijos Lietuvių Sąjungos veikloje, keliolika metų vadovavo Lietuvių Sodybai, užveisdamas vaismedžių sodelį, nederlingą žemę apsodindamas pušaitėmis. Šį darbą teko nutraukti, susirgus žmonai Emilijai, kulinarijos specialistei. J. Lūža tada įsijungė į "Nidos" spaustuvę linotipininku, o nuo 1973 m. perėmė "Europos Lietuvio" ir "Nidos" knygų klubo leidinių redagavimą, pakeisdamas K. Baréną. "Europos Lietuvio" puslapiuose daug rašė įvairiais klausimais J. Vikio, J. Baltimškio, B. Šarūno, Lucanaus slapyvardžiais. Iki pat mirties didelį rūpestį jam sudarė nepagydoma žmonos Emilijos liga. Ji ir šiandien tebėra ligoninėje. Kalifornijoje velionis paliko savo dukrą.

Vokietija

VLB SAARO KRAŠTO apylinkės valdybos posėdyje naujuoju iždininku buvo pakviestas A. Daubaris. Nutarta su VLB Miesau apylinke surengti bendrą Motinos Dieną, programos atlikėjais pasikviečiant Vasario 16 gimnazijos moksleivius.

VLB BONNOS-KOELNO APYLINKĖ, įsisteigus VLB Solingeno apylinkei, labai sumažėjo — neteko daugiau kaip pusės savo narių. Jai dabar vadovauja pirm. J. Ivanauskas, vicepirm. M. Andrijaitis ir sekr. P. Ivinskienė. Kontrolieriaus pareigos patikėtos inž. K. Strumilai.

Lenkija

PENKTASIS AKORDEONISTŲ KONKURSAS pernai rudenį įvyko Punsko lietuvių kultūros namuose. Varžėsi akordeonu bei armonika grojantys vyrai. Vertintojų komisija dovanas paskirstė: Lietuvių Visuomeninės Kultūros Draugijos (LVKD) pirmininko — Juozui Degučiui, "Aušros" redakcijos — Valentui Udzilai, Punsko lietuvių kultūros namų vedėjo — Antanui Degučiui, LKVD valdybos — Petrui Vektarui, Valdui Valinčiui, Valdui Ramanauskui, Kostui Krivoniui, Juozui Marcinkevičiui, jauniausiam dalyviui Tomui Staskevičiui. Žiūrovų skiriama dovana teko Valdui Ramanauskui.

LVKD SANKŪRŲ RATELIUI vadovauja: pirm. Petras Jankauskas, sekr. Algirdas Bernackas ir ižd. Juozas Nevulis. Metiniame susirinkime buvo rodomi iš Lietuvos gauti filmai — "Mes, Lietuva", "Kur žiba žiburėlis", "Šimtamečių godos".

LVKD BURBIŠKIŲ RATELIO valdybon išrinkti: pirm. Juozas Žukauskas, sekr. Jonas Ramanauskas, ižd. Gediminas Nevulis. Susirinkime dalyvavo LVKD centro valdybos vicepirm.. E. Petruškevičius ir instruktorius J. Bukauskas. Jiedu ragino ratelio narius atgaivinti saviveiklą.

Freska "Lietuvių jaunimo šventė", sukurta italų prof. Dilvo Lotti Jaunimo Namuose Bardi miestelyje, Italijoje. Visa tai padaryta lietuvių bičiulio kardinolo Antonio Samore, gyvenančio Romoje, rūpesčiu

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja — RASA LUKOŠEVIČIŪTĖ

"Antro Kaimo" šventės ir kasdienybė

Pasakoja Algirdas Titus Antanaitis — prievaizda

Čikagiškė sceninio humoro ir satyros grupė "Antras Kaimas" atvyksta į Montrealį ir su nauja programa pasirodys gegužės 6, šeštadienį, Aušros Vartų parapijos salėje. Lietuvių Jaunimo Sąjunga, Montrealio skyrius, telefonu davė keletą klausimų jų prievaizdai (taip jis save vadina) A. T. Antanaičiui.

— Kaip "Antras Kaimas" įsikūrė ir kada?

— Idėja susiburti į vieną grupę atėjo į galvas būreliui vyrukų, jaunų studentų, kurie atlikdavo programas jaunimo organizacijų parengimuose. Tų pirmtakų tarpe visada minimi: Kazys Almenas, Rimas Vėžys, Romas Stakauskas, Rimas Cinka ... Įsikūrimo metai — 1963, tačiau dėl datos pilnai nesutariama: vieni ja laiko pasirodymą Union Piere (Čikagos lietuvių tada mėgstamoje vasarvietėje), o kiti — "Gintaro" (vienos populiarios lietuviškos svetainės) rūsyje ... Pasisekimo paskatinta grupė netrukus sudarė pilno vieneto programą ir keletą kartų pasirodė platesnei publikai. Programos buvo sukerpamos čikagiškės profesijonalų grupės "Second City" pavyzdžiu, tad ir vardas į juos nusižiūrėtas ...

— Ar visą laiką tie patys asmenys "Antrame kaime" vaidino?

— Šiais metais (bent laikinai) pasitraukus Romui Stakauskui, iš grupės įkūrėjų jau nieko nebeliko. Šiaip gi grupė po truputį (vienu kitu vaidintoju) keitėsi kiekvienais metais, nors pagrinde visada likdavo po keletą ilgesnį laiką čia vaidinusių. Aš pats su "Antru Kaimu" dirbu jau dešimtį metų, per kuriuos paruošėm devynias naujas programas. Ir tai neskaitant tų trijų, kurios buvo paruoštos prieš man įsijungiant.

— Girdėjome, kad Jūs visada sutraukiate daug jaunimo. Ir į Montrealį esate kviečiami jaunimo iniciatyva. Kaip Jūs šiandien jaunimą pasiekiat?

— Būtų tiksliausia, kad į šį klausimą jūs atsakytumėt arba paklaustumėt jaunesniuosius, kurie mus matė, nes aš, kad ir kaip benorėčiau ar besistengčiau, jaunas, deja, nebesu. Spėju, jaunimas ateina dėlto, kad mūsų vaidintojai dažniausiai yra jiems artimo amžiaus: patys studentai arba ką tik baigę studijas. Tokie turbūt jauniems žiūrovams yra artimesni savo dvasia, geriau suprantami ir daugiau patikimi ... Per paskutinius trejus metus mes bent dalį savo programos su paaiškinimais atlikom ir Čikagos, ir apylinkių lituanistinėse mokyklose, šeštadienių pamokų metu, dažnai ir dideliam būriui tėvelių stebint. Ir pasakysiu: vargu ar rastumėt dėkingesnę publiką! Vargu ar rastumėt kur tikslesnius aprašymus ar geresnes recenzijas kaip tos, kurias jie parašo savo mokyklų laikraštėliuose ...

— Kokia "Antro Kaimo" šiandieninė sudėtis ir sceninis patyrimas?

— Jūratė Jakštytė vaidina jau aštuntoje mūsų programoje; penktus metus dirba Vaigalė Kavaliūnaitė; antrus metus — Danutė Molte ir Jurgis Rišk us; šeštuosius metus — Juozas Aleksiūnas; ketvirtuosius — Eugenijus Būtėnas, o pirmuosius — Juozas Kapačinskas. Tačiau atsimintina, kad nė vieno jų sceninė patirtis tiktai "Antru Kaimu" nesiriboja. Jie yra jau sėkmingai vaidinę savo mokyklose, organizacijose, choruose, šokių rateliuose; kiti ir formaliai dramą ar balsą studijavę ... Beje, mums jau ilgą laiką kasmet talkina dailininkas Vincas Lukas ir Jonas Kaunas.

— Kaip sudarote savo programas?

— Pradžioje "Antras Kaimas" nevieną idėją skolinosi iš savo įkvėpėjo "Second City", jas, žinoma, sulietuvindamas ir sau pritaikydamas. Daug rašė Kazys Almenas, Romas Stakauskas ... Aš užmezgiau ryšius su eile mūsų rašytojų. Iki šiol bent po keletą škicų esame gavę iš Vytauto Alanto, Liudo Dovydėno, Antano Gustaičio, Fausto Kiršos, Algirdo Landsbergio, Prano Visvydo ir kitų. Nekartą "adoptuojame" ir Lietuvos humoristų feljetonus, iš jų ypač vertindami Vytautę Žilinskaitę ir Kazį Bagdonavičių. (Šiais metais porą idėjų pasiskolinom iš Juozo Erlicko ir Aloyzo Tendzegolskio). Didžioji programos dalis betgi yra mūsų pačių susilipdyta, susidurstyta, prisitaikyta ... Šių metų programos viršūnėmis reikėtų laikyti Liudo Dovydėno "Kiaušinienę" ir Antano Gustaičio "Generalinį dvasios vadą".

— Kaip "Antras Kaimas" perduoda lietuvybės tikrovę?

— Taip, kaip ją mato, pažįsta ir supranta. Ir tai ne vien savo, bet ir jau minėtų bendradarbių akimis. Anaiptol nevisada toji tikrovė rožinė, todėl ir mūsų požiūris nevisiems patinka ... Nepatinkame kaikam, kad nevengiame paliesti ir gimtojo krašto aktualijų, kad nevengiame pažvelgti į mus kasdien supančią gyvenamo krašto aplinką ar parodyti ką iš jos įsisavinom: tiek gero, tiek ir ... gal nevisai gero ... Esam gi savo epochos vaikai ir gyvenam jos rūpesčiais tiek siauruoju, tiek platesniu mastu.

— Ar "Antras Kaimas" duoda ko nors, ko kitur negalėtum rasti?

— Platesne prasme gal ir nedaug ką, bet siauresne tai tikrai nemažai. Iškeliame lietuvišką požiūrį į aplinką, savą, lietuvišką (ar bent taip nuspalvintą) sąmojį, savą būdą smagiai jus nuteikti, savaip kritišką (jokiu būdu ne negatyviai priimtiną) vertybių supratimą ... Svarbiausia — nuoširdų norą, nuoširdžią pastangą jus pralinksminti savoje tautinėje nuotaikoje ir, drįstumėm teigti, tradicijoje. Kur kitur, įskaitant ir gimtąjį kraštą, tiek (ir už tiek) gautumėt?

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS seimas, kuris įvyks š.m. liepos 1-4 d.d. Toronte, susilauks jaunimo sąjungų atstovų iš viso pasaulio. KLJS valdyba ruošiasi gražiai priimti atvykstančius jaunimo sąjungų atstovus. Taip pat valdyba tikisi susilaukti daug jaunimo iš visos Kanados. Neužilgo bus daugiau informacijų apie nakvynes, registraciją ir bilietus į įvairias šventės programas.

KLJS valdyba jau planuoja sudaryti komisiją išrinkti atstovams į kongresą. Numatyta rinkimų data yra rugsėjo pabaigoj. Bus laiko rinkimų komisijai pasiruošti, o tarybos nariams ir aplamai jaunimui rimtai pagalvoti apie aktyvų dalyvavimą kongrese. R.V.

Norintiem keliauti po Kanadą

Prieš dvejus metus Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos narių suvažiavime Windsore įvyko sėkmingi darbo posėdžiai, kurie nustatė kelias veiklos gaires. Pagaliau vienas iš tų projektų jau baigiamas paruošti — tai "Hostels" arba nakvynių projektas. Jis pritaikytas keliaujančiam jaunimui iš tolimesnių vietovių, t.y. tiems, kurie neturi pažinčių Kanadoje, būtent, iš Europos, Pietų Amerikos, Australijos, JAV, iš tolimesnių Kanados vietovių.

1. Norintys nakvynės turi pranešti nakvynių komitetui, kur ir kada jis/ji žada atvykti bent prieš vieną mėnesį.
2. Šeimininkas įsipareigoja duoti TIKTAI lovą ir patalynę.
3. Galima pasilikti nedaugiau kaip tris naktis.
4. Atvyksta neanksčiau kaip 7 v. ryto ir nevėliau kaip 11 v. kaip 7 v. ryto.
5. Vartojantieji svaigalus tuojau šalinami iš nakvynės patalpų.
6. Svečius atsivesti draudžiama.
7. Mergaitės ir berniukai apnakvydinami atskiruose kambariuose.
8. KLJS valdyba, jos nariai ar šis nakvynių komitetas nėra atsakingi už keliautojų padarytus nuostolius. Susidariusius nuostolius padengia patys keliautojai.
9. Ši programa galioja nuo š. m. gegužės 1 dienos iki rugsėjo 30 d. (su išimtimis).

Skaičius šeimininkų, kuriuos miestų atstovai turi surasti: Montrealis 4-5, Torontas 10, Niagaros Pusiasalis 2, Hamiltonas 4, Londonas 3, Windsoras 2, Otava 2, Thunder Bay 1, Sault Ste. Marie 1, North Bay 1, Sudbury 1, Winnipeg 2, Regina 1, Edmontonas 2, Calgary 2, Vancouver 1.

Prašome KLJS tarybos atstovus mums pranešti iki 1978 m. gegužės 10 d. šeimininkų sąrašą. Jeigu turite klausimų, rašykite mums arba skambinkite Nijolei 767-6304 (416) arba Danguolei 922-3871 (416) Toronte. Mūsų adresas: KLJS, nakvynių komitetas, 9-37 Lambton Avenue, Toronto, Ontario, M6N 2S2.

KLJS nakvynių komitetas

• kultūra yra pats reikšmingiausias tautos subrendimo ženklas.

J. ERETAS

Mokytojai persekioja savo mokinius

Okupuotoje Lietuvoje nėra religijos laisvės. Tai liudija dokumentinės ištraukos iš "LKB Kronikos" 31 numerio — naujausio

Lietuvos TSR Prokurorui.
Nuorašas — Visuomeninei Lietuvos grupei Helsinkio nutarimams vykdyti

Vytauto Bogušio,
gyv. Vilniuje, Savičiaus 13-8,
Juliaus Sasnausko,
gyv. Vilniuje, Garelio 15-15,
Kęstučio Subačiaus,
gyv. Vilniuje, Pionierių 6-1,
Audriaus Tučkaus,
gyv. Vilniuje, Šaltkalvių 68-6

Pareiškimas

Mes, žemiau pasirašiusieji, 1976 m. mokėmės Vilniaus A. Vienuolio mokyklos X klasėje. Už bažnyčios lankymą, tautines bei religines pažiūras ir pažintis su buvusiais politkaliniais nekartą prievarta buvome nuvežti į Saugumą ir miliciją ir kitais būdais persekiojami. Saugume mus vertė duoti melagingus parodymus prieš bendrą pažįstamą Viktorą Petkų. Petkų mes pažįstame kaip puikų, didelės erudicijos ir augštos kultūros žmogų. Saugumiečių jam primetami kaltinimai buvo neteisingi, todėl jų nepatvirtinome.

Mūsų persekiojimas tebesitęsė ir mokykloje. Dažnai buvo prikaišiojama dėl tariamai blogos įtakos kolektyvui. Birželio 17 d. vyko pedagogų tarybos posėdis, kuriame mokyklos direktorius pasiūlė mus pašalinti iš mokyklos. Šio direktoriaus pasiūlymo pedagogai nepalaikė. Nežiūrint to, iš mokyklos mes buvome pašalinti. Nebuvo atsižvelgta į tai, kad 43 mokslo draugai pasirašė pareiškimą, kuriuo reikalavo mus į mokyklą sugrąžinti. Todėl mūsų pašalinimą laikome neteisingu.

V. Bogušis, J. Sasnauskas, K. Subačius, A. Tučkus

Vilnius, 1977. X. 27

* * *

Šiauliai. 1977 m. spalio 6 d. Šiaulių IX vidurinės m-los X kl. auklėtoja Petravičienė liepė pasilikti po pamokų mokinei Daliai Judikavičiūtei kažkokiam "svarbiam reikalui". Prasidėjo pokalbis.

— Tai kaip, Dalia, stosi į komjaunimą ar nestosi? — užklausė auklėtoja.

— Ne.

— Bet žiūrėk, vaikeli, o kaip tu įstosi į augštąją mokyklą?

— Neįstosiu ir nereikės.

— Kodėl nenori stoti į komjaunimą?

— Esu tikinti ir nestosiu. Komjaunimo nesuderinu su religija.

Toliau auklėtoja pradėjo mokinę kaltinti, kad ji agituojanti kitas mergaites, ir todėl klasėje dar yra 10 nekomjaunuolių. Dalia paneigė šį kaltinimą.

— Nejaugi jos neturi savo galvos?

Po ilgo pokalbio auklėtoja Petravičienė parlydėjo mergaitę į namus ir bandė įkalbėti jos motiną, kad Dalia stotų į komjaunimą, tačiau motina pareiškė tikinti Dievą ir jos dukra komjaunuole nebus.

— Tai gal nors vienuolikto-je klasėje įstos?

— Niekada!

* * *

Visose Lietuvos mokyklose mokiniai nuo VII klasės yra įkyriai agituojami stoti į komjaunimą. Užmiršę savo Tėvynės nelaimę-okupaciją, karjeristai mokytojai, spaudžiami mokyklos vadovybės ir rajono švietimo skyriaus, visokiais būdais įkalbinėja mokinius būti pijonieriais ir komjaunuoliais. Pataria apie tai nesakyti tėvams, leidžia net slapta nueiti į bažnyčią, verkšlena, kad nestodami pražudysią juos, auklėtojus, ir pan.

* * *

Musnikai (Širvintų raj.). 1977 m. į Musninkų miestelį buvo atvežta į poilsio ir darbo stovyklą Vilniaus moksleivių. Liepos 3 d. naktį buvo nusiaubtos vietinės kapinės: 16 paminklų sudaužyta, kiti išvartyti, sudaužyta daug Nukryžiuotojo figūrų. Milicija išaiškino, kad nusikaltimą padarė X klasės mokiniai — Bradauskas ir Reimeris.

Širvintų raj. vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotojas D. Tverbutas kelis kartus maldavo kleboną, kad šis ramintų tikinčiuosius, suniokotų paminklų savininkus. Musninkiečiai norėtų pavaduotojo D. Tverbuto dėmesį atkreipti į jaunimo dorovinį anklėjimą, nes Musninkų m. komjaunuolių kasdieniai užsiėmimai — vyno gėrimas ir bjauriausi keiksmai.

* * *

Telšiai. V-je vidurinėje mokykloje mokytojai pradėjo tikrinti, ar vaikai nenešioja medalikėlių.

Mokytojos Šiluvienė ir Povilonienė bei inspektorė Matūzienė pasikviečia vaikus po vieną, reikalauja prisipažinti, kad vaikšto į bažnyčią ir išduoti draugus.

Panašūs dalykai vyksta Žemaitės vidur. mokykloje. Mokytojos — Bartkienė, Šerelytė, Austytė, Karnišova liepia moksleiviams atsakinėti į ateistines anketas, grasina lankančius bažnyčią nubausti, o Karnišova net ausis sukioja. Pamačiusi mokinį prie altoriaus, gąsdina, jog už ausų nutempsianti nuo altoriaus.

Tėvai painformavo apie tai direktorių, o šis pareiškė, kad galį vaikus atsiimti iš mokyklos, — tegu juos klebonas moko.

* * *

Videniškiai (Molėtų raj.). Buvusi Videniškių vidurinės m-los kiosko pardavėja Apolonija Rimšienė 1977 m. lapkričio 30 d. žuvo autoavarijoje, o praėjusiais metais gruodžio 30 d. mirė jos vyras Ignas. Liko našlaičiai vaikai: Sigitas, IV kl., Vida VII kl., ir Valentinas XI kl. Rimšos buvo tikintieji ir jų vaikai — pavyzdingi.

1977 m. gruodžio 2 d. A. Rimšienė buvo laidojama su religinėmis apeigomis Videniškių kapinėse. Vidurinės mokyklos direktorius A. Marcinkevičius mokiniams griežtai uždraudė dalyvauti Rimšienės laidotuvėse — IV, VII ir XI klasių mokiniams paskelbė: "Kadangi Rimšienę laidos su bažnyčia, mokiniai laidotuvėse nedalyvauja, kad nematyčiau nė vieno mokinio".

Direktoriaus A. Marcinkevičiaus draudimas — ne vienintelis Lietuvoje. Mokiniams arba visiškai neleidžiama dalyvauti religinėse laidotuvėse, arba per pamaldas jie turi būti šventoriuje ir tik lydint į kapines vėl gali prisijungti prie laidotuvių eisenos.

* * *

Dubičiai (Varėnos raj.). Dubičių aštuonmetėje mokykloje 1977-78 mokslo metais, užbaigus pirmąjį semestrą, už bažnyčios lankymą sumažino elgesio pažymius šiems mokiniams: Alfredui Avižiniui, II kl., Virginijai Adamavičiūtei, VII kl., Marytei Skaramakaitei, VII kl., Ritai Kirkliauskaitei, VII kl., Marytei Avižinytei, VIII kl., ir Danutei Skaramakaitei, VIII kl.

Kai mokytoja paklausė, kurie mokiniai lanko bažnyčią, jie drąsiai prisipažino. Tada mokytoja jiems paaiškino: "Kas lanko bažnyčią, negali būti pavyzdingo elgesio".

* * *

Raseiniai. 1977 m. gruodžio mėn. Raseinių vidurinės mokyklos moksleiviai: Šatas (rajkomo II-jo sekretoriaus sūnus), Stankus (laikraščio "Naujasis Rytojus" redaktoriaus sūnus), Jonyla ir Jokūbauskas (abu vienuoliktokai) iškraustė Šiluvos bažnyčioje aukų dėžutes. Byla neiškelta, nes mažai laimėjo — rado vos kelis rublius.

* * *

Tauragė. 1977 m. lapkričio 14 d. Tauragės IV-je mokykloje mokytoja Elena Bakutienė tikrino IVc klasės mokinius, ar visi turį pijonieriaus kaklaraištį. Pamačiusi, kad Arūnas Lorančas be kaklaraiščio, mokytoja paklausė: "Kodėl nenešioji kaklaraiščio?" Berniukas paaiškino, kad jis — ne pijonierius. "Kunigėlis! . . . ", — pasišaipė mokytoja.

Lietuvei mokytojai iš lietuvio berniuko šaipytis nedera, net jei TSRS konstitucija ir leistų šitaip daryti.

Moksleivių šokiai Lietuvoje

"K. Tiesa" 1978. III. 22 išspausdino Telšių vidurinės mokyklos abituriento J. Pociaus rašinį, kuriame atsispindi dabartinės Lietuvos moksleivių nuotaikos. Rašinio pradžioje autorius skundžiasi šeštadieninių šokių vakarų nuobodumu, programų vienodumu. Į iškilmingąją vakaro dalį esą ateina tik trečdalis mokinių, kiti — valandą vėliau. Toliau autorius rašo apie šokius. Čia pateikiame jo rašinio dalį. RED.

Na, arčiau temos. Šokiai ... Dėl to norėtųsi ir padiskutuoti.

Pagal tradiciją — salėje prietema, pagal tradiciją berniukai susėda kairėje, mergaitės — dešinėje salės pusėje, pagal tradiciją pasigirsta dainos žodžiai: "Atleisk, nežinojau, kad tu nežinai, kad . . . " Pagal tradiciją prasideda šokiai . . . Nuskambėjus pirmiesiems muzikos garsams (sunku ir vadinti muzika), drąsiausieji — prisiekę šokėjai — pralaužia ar tai baimės, ar susijaudinimo ledus. Skambant trečiai ar ketvirtai dainai, salės vidury šoka keliolika porų. Dauguma vaikinų, užėmę žiūrovų pozicijas, abejingai linkčioja į taktą, šnibždasi tarpusavy. Kodėl nešokama? Negi visi pavargę, neturi su kuo šokti? Ne. Mergaičių kiek tik nori (kiekvienam vaikinui gal net po tris partneres tektų!). Ir vis dėlto, kodėl nesiveržia jaunimas šokti?

Ogi viskas labai paprasta. Pirmiausia, šokti malonu tik tada, kai salėje skamba gera muzika. Kaip suprasti "gera muzika"? Aš turiu omeny tinkamo ritmo, geros garsinės kokybės muziką. Ką manote, kad jaunimui reikia kažko nepaprasto? Manote, jaunimas taip išlepo ir nori, kad kas nors jį linksmintų? O, ne! Bet reikia muzikos, kuri pakeltų nuotaiką. Čia nereikia jokios profesionalios grupės. Tegul ir mokyklos ansamblis groja normaliai, tegul muzika nebūna tokia monotoniška, pigi, greitai atsibostanti. To visiškai pakaks. Juk jaunystė trokšta įvairumo, džiaugsmo, reikia ir energijos perteklių iškrauti. Pagalvokite, ar galima kas šeštadienį klausyti tų pačių dainų, jei jos mokyklos ansamblio repertuare skamba antrus ar trečius metus? Ir pati gražiausia daina nusibos per tokį ilgą laiką ... Aišku, nėra ko reikalauti iš mokyklos ansamblio aukšto meninio kūrinio atlikimo. Tegul jau būna vadinamosios lietuviškos estradinės dainos (bet šokiams vargu ar tiks).

Kai bandoma pamėgdžioti "pop" dainas, irgi ne kas. Dauguma jų nesudėtingos, lengvai interpretuojamos, bet čia irgi reikia sugebėjimo, ir vargu, ar mokyklos ansamblis pajėgus atkurti originalą. Paprastas mėgdžiojimas ne tik juoką sukelia, bet verčia ir nemaloniai jaustis: atrodo, kad tyčia norima parodijuoti populiarų dalyką. Interpretuoti, manau, gali tik geri kolektyvai, ir ne su "barškančia" aparatūra. O juk dauguma "pop" dainų kaip tik ir sukurtos šokiui.

Atrodo, kad klausimą išspręstų patefonas ar magnetofonas, bet vėl — iškyla muzikos kokybės problema. Kam gi malonu šokti, jei dainos žodžių per traškesį negirdėti?

Įdomu sužinoti, ar kuriame nors mokyklų vakarų šokamas valsas. Pas mus tokios tradicijos nėra. Pirmiausia, kas gi jį šoks, jei tik dešimtoji dalis moksleivių moka. Tarp mokinių paplitusi keista nuomonė, kad valsas — ne mados, o pagyvenusių šokis, todėl niekas ir nesistengia jo išmokti. Bet kodėl mes sumenkinom jo autoritetą?

O polka? Kaip greit salę suartina ir išjudina smarki "polka su ragučiais".

Jaunimas šiais laikais išprusęs, jo paslaugoms — daug informacijos priemonių, jį vis sunkiau kuo nors sudominti, juo labiau — nustebinti. Todėl kai kas šeštadienio vakarą geriau praleis namie, skaitydamas knygą ar žiūrėdamas televizorių, negu lankysis vadinamuosiuose poilsio vakaruose, kur jokio dvasinio peno negali gauti.

Todėl juo toliau, juo labiau mokyklos šokiai blanksta, jų populiarumas mažėja ir dažnai tokius šokius jaunimas iškeičia į kitokio pobūdžio pramogas, ir toli gražu ne visada geras.

Atrodo, taip nedaug reikia, kad sugriautume tą jaunimą apėmusio pasyvumo sieną. Planuoja mokyklos komjaunimo komitetas, kaip paįvairinti vakarus, suka galvas vakarų regnėjai. O pasyvumo priežastys taip ir lieka nepanaikintos. Planai lieka planais, o jaunimas — jaunimu.

Įdomu, kaip kitose respublikos mokyklose rengiami poilsio vakarai. Nesinori tikėti, kad visur taip nuobodu!

Sovietinių rusų pavergtoje Lietuvoje studentai turi savitas apeigas naujokams
(Iš leidinio "T. Lietuva")

Lituanistinis seminaras

Lituanistikos seminaras įvyks rugpjūčio 5-20 dienomis prie Kento universiteto. Tai neprastai naudingos ir reikšmingos dvi savaitės jauniems lituanistinių mokyklų mokytojams ir studentams, besidomintiems lituanistika, norintiems pagilinti lietuvių kalbos, literatūros, Lietuvos istorijos žinias.

Tai bus jau penktasis iš eilės lituanistikos seminaras. Pirmoji tokia lituanistinių studijų savaitė buvo suruošta PLJS Ryšių Centro Beaumont amerikiečių skautų stovyklavietėje, netoli Klevelando. 1975 ir 1976 metais lituanistikos kursai vyko prie Kento universiteto ir buvo išplėsti į dvi savaites. Už šių kursų lankymą studentai galėjo gauti kreditus iš Kent universiteto. Kreditus padėjo išrūpinti prof. J. Cadzow.

1977 m. lituanistikos seminaras — taip pat dviejų savaičių — vyko netoli Rochester, N.Y., ateinančią vasarą vėl perkeliamas prie Kento universiteto, kur, studentų ir lektorių nuomone, tokiam seminarui yra geriausios sąlygos.

Seminarų nepaprastą pasisekimą pripažįsta lektoriai ir juose dalyvavę studentai. Visuose viešpatavo tikrai lietuviška dvasia, pavyzdingas studentų uolumas, draugiškas lektorių ir studentų bendravimas. Jaunimas tarpusavyje neištarė nė vieno angliško žodžio. "Aš beveik užmiršau angliškai kalbėti", net po metų pasakojo viena studen-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Vegetariška mityba

ALEKSANDRA VAISIŪNIENĖ

"Tėviškės Žiburiuose" buvo išspausdinti J. Vaičeliūno straipsniai apie jo susipažinimą su jogos pasekėjų gyvenimu. Noriu ir aš pridurti savo pastabas.

Krišnos pasekėjai daug metų lanko Vakarų pasaulį, bet nesuranda pastovių pasekėjų. Pas mus Venecueloje irgi prieš keletą metų jų daug matėsi gatvėse. Turėjo savo organizaciją ir maldos namus, kvietė įsirašyti į jų narius, bet, praėjus tam tikram laikui, pastebėjome spaudoje pranešimus, kad jų organizacija uždaryta už dorovės dėsnių pažeidimą. Jie buvo čia pajuokos objektais laikomi. Su jais pasikalbėjus galima buvo pastebėti, kad turi labai menką išsilavinimą, todėl nei religiniais, nei kitais argumentais negalėjo nieko pritraukti, nerado pasekėjų.

Apie jogą aš manau, kad galbūt gera būtų išmokti jaunimui jogos pratimus grynai kaip apsigynimo priemonę nuo užpuolikų ir vagių, bet nedaugiau. Kūno jėgų palaikymui, manau, nėra reikalingos tokios fizinio kankinimo pratybos. Juk yra tokių gražių gimnastikos pratybų. Nenuostabu, kad vyresnio amžiaus žmonės po dviejų trijų dienų išbėgiojo iš jogos stovyklos. Aišku, vyresnio amžiaus žmogui ten nebuvo kas veikti. Jie reikalingi švelnios ir nekenksmingos gimnastikos pratybų.

Jogininkų kalba apie vegetarišką mitybą yra nemokšiška. Tikra vegetariška mityba yra pagrįsta moksliniais tyrimais.

Stebėkime šių dienų pasaulį. Visur ligonių skaičius didėja, ligoninės perpildytos. Daugelis mūsų inteligentų skaito viso pasaulio literatūrą, Nobelio laureatų premijų laimėjimus, bet jų bibliotekoje nerasi nė vienos rimtos knygos apie sveiką mitybą, kurią perskaitę ir pastudijavę, patys galėtų pasirinkti maistą ir prailginti savo gyvenimą. Mes žinome apie viską: politiką, diplomatiją, ekonomiją, techniką, literatūrą, meną, tik nieko nesuprantame apie maisto svarbumą, kuris palaiko mūsų pačių gyvybę. Natūralaus maitinimosi specialistas ispanas J. Castro savo knygoje rašo: virtuvė moteriai yra kalėjimas; joje moteris yra kaip vergė, kuri praleidžia valandų valandas, kol pagamina maistą, bet nesupranta, kad jos pagamintas maistas neša tik žalą jos šeimai, nes reikia valgyti kuo mažiausiai paliestą maistą.

Dažnai skaitome spaudoje, jog mirė vyras 60-65 metų amžiaus nuo tos ar kitos ligos. Jei žmogus maitinsis vegetarišku maistu, tai tame amžiuje nejaus dar jokių ligų, nebus dar "suvaikėjęs". Pratinkimės pamažu maitintis vegetarišku maistu, netaip, kaip teko maitintis J. Vaičeliūnui, kad per porą savaičių numetė 12 svarų. Toks staigus svorio numetimas yra net kenksmingas. Eliminuokime vieną po kito žalingą maistą. Vegetariškai sveikai maitinantis, organizmas pats pamažu pašalins, kas jame nereikalinga, bet svoris liks normalus. Bet greitai pastebėsite, kad geriau miegate, lengviau kvėpuojate, geriau matote, kojos lengvesnės — nesijaučia sustingimų, fiziškai sustiprėjote, pasidarėte judresni; pranyks vidurių užkietėjimas, nejausite tiek dujų ir visokių dieglių. Moterims išsivalys veidas nuo visokių rudų dėmių.

Verta paskaityti keletą pasaulinio masto gydytojų natūralistų - vegetarų knygas, kurios aprašo vegetariško maisto reikšmę žmogaus organizmui. Gydytojas Bircher Benner Šveicarijoje turi kelias natūralinio tipo ligonines, tik į jas labai sunku patekti, nes viso pasaulio milijonieriai laukia savo eilės.

Jis yra parašęs daugybę knygų. Klinikoms vadovauja penki jo vaikai — gydytojai. Turi maistui tirti laboratoriją. Jo nustatyta dieta vadovaujasi beveik viso pasaulio ligoninės. Pasaulio mitybos kongresuose buvo apdovanotas eile aukso medalių už tiksliausią maisto dietos nustatymą įvairių ligų atveju.

Ispanijoje yra žinomas dr. Jose Costro, išleidęs apie 100 didesnių ir mažesnių knygų, net keletą savo išradimų ligų gydyme. Antras Ispanijos natūralistas yra prof. N. Capo, kuris pernai tragiškai žuvo. Jis yra išleidęs kelias dešimtis vegetariško turinio knygų. Jorge Sintes Pros puikiai supažindina su augmenijos galia įvairių ligų atvejais. Mc. Carrison daugelį metų gyveno Indijoje ir studijavo indiečių mitybą. Grįžęs parašė puikią knygą. Gydytojas Ralf Bircher, gyvenęs Himalajų kalnų papėdėje, Hunsa srityje, nurodo, kad neužtiko nė vieno sunkiai sergančio ligonio. Ten gyventojai maitinasi tik augaliniu maistu, nes yra dideli vargšai, gyvena toli nuo betkokių didesnių gyventojų centrų. Prancūzijoje, Belgijoje, Šveicarijoje rasime eilę natūralaus gydymo klinikų. Vien Vokietijoje yra apie 100 visokių tos rūšies klinikų bei ligoninių. Pietų Amerikoje, Peru valstybėje, yra pasižymėjusi gydytojo Carlos Casanova Lenti ir jo žmonos, vokiečių kilmės gydytojos, ligoninė. Antra klinika yra Čilėje, būtent, Manuel Lazetos Acharan klinika. Manuel Lazaeta yra išleidęs knygą "Medicina natural al alcanse de todos" (medicinos knyga, prieinama visiems savo žiniomis). Išparduota jau 10 laidų.

Prie visos vegetariškos gydymo sistemos priklauso ir būtini vandens gydymo metodai. Kas nežino kunigo Sebastijono Kneippo vandens gydymo metodų, kurie šimtmečiais bus naudojami. Gal pati tiksliausia gydymo priemonė, kaip natūralaus gydymo šalininkai nurodo, yra badavimo ar pusiau badavimo metodai. Galbūt iš pavadinimo atrodo baisūs, bet tikrumoje nėra tokie. Aš pati bent vieną kartą į metus maitinuosi tik vaisiais ir daržovėmis po 35 dienas, pridėdama tik grynos juodos duonos riekutę.

Garsiausia Vokietijoje turbūt yra tėvo ir sūnaus gydytojų Buchinger ligoninės. Jos turi labai modernius įrengimus ir gydo išimtinai tik badavimo ir pusiau badavimo metodais. Rezultatai būna labai puikūs. Kaikurios ligos labai greitai visai pašalinamos. Prieš porą metų Ispanijoje, Malagoje, atidarė tokios pat rūšies ligoninę. Iš viso per savo ligonines jau praleido apie 80.000 ligonių.

Aš savo laiku žurnale "Moteris" plačiai rašiau apie gydytojų Buchingerių ligonines Vokietijoje ir Ispanijoje. Daviau net jų adresą. Čia suminėjau tik geriausius ir didžiausius natūralaus gydymo pijonierius, bet jų šiandieną yra jau tūkstančiai. Niekas dar vegetariška mityba nenusivylė, priešingai — pasveiko nuo daugelio ligų natūraliu būdu ir liko dėkingi jų patarėjams.

Šių metodų gydytojai respektuoja visų kitų gydytojų nuomones ir jų gydymo metodus, bet reikalauja, kad ir jų gydymo metodai būtų respektuojami. Juk vienos ar kitos rūšies metodais gydytojai nori padėti žmonijai ir sumažinti jos skausmus.

Š. Amerikos lietuvių skaučių suvažiavimo dalyvės pamaldų metu neša Mišių atnašas Prisikėlimo šventovėje Toronte balandžio 9 d. Kairėje — L. Gvildienė, LSS pirmijos pirm. L. Milukienė, vyr. skautininkė Ir. Kerelienė ir kitos

Nuotr. S. Dabkaus

Vaizdas iš čikagiškio lėlių teatro, vadovaujamo LAIMOS RASTENYTĖS-LAPINSKIENĖS. Jo spektaklis Toronte bus balandžio 30 d. Prisikėlimo salėje. Spektaklį globoja KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo par. skyrius

Nauji keliai, seni vargai

Hamiltono lietuvių teatras "Aukuras" gyvai veikia, bet mažai dėmesio tesulaukia iš spaudos bendradarbių

Dabar tik pajutome kokia galinga yra mūsų spauda. Atrodo, kad mūsų skaitytojas, neradęs veiklos aprašymo, nusprendžia, jog veiklos nebėra.

Kiekvienoje vietovėje turime spaudos bendradarbių, bet prie jų prieiti arba sulaukti jų paramos yra nelengva. Reikalingas atskiras ir būtinas pakvietimas bei maldavimas, kad parašytų. Atrodo, dirbame visi bendrą lietuvybės išlaikymo darbą, ir įvairūs visuomeniniai, bei kultūriniai įvykiai turėtų būti teigiamai ar neigiamai aprašyti, bet jokiu būdu nenutylėti.

Įvairūs kultūros darbuotojai neprašomi per tris dešimtmečius buvo ir yra pasišventę įvairiose srityse, bet plunksnos meistrai, deja, nevisuomet nori atkreipti dėmesį. O visdėlto atrodo, kad tie idealistai turėtų būti vispusiškai pastebėti. Juk spauda ir yra liudininkas, kuris visuomet praneša, jog esame dar gyvi. Deja, spaudos bendradarbiai be prašymo neinformuoja visų svarbių vietovės įvykių, todėl tenka dažnai pastebėti, kad patys vadovai bei grupių nariai yra priversti rašyti patys apie save.

Hamiltono "Aukuras", nesulaukdamas dėmesio, yra priverstas pats aprašyti 1977-78 m. savo veiklą. Vien todėl, kad skaitytojas žinotų, jog mes dar esame gyvi, egzistuojame, kad ir su senais vargais.

Vargų yra daug. Visų pirma trūksta aktorių, ypač vyrų. Senieji pavargo, jaunimą sunku scenos darbui privilioti. Perdidelę naštą neša valdybos nariai — K. Mikšys, E. Kudabienė, A. Petraitienė, A. Mingėla, M. Kalvaitienė, D. Jonikaitė. Taip pat trūksta paramos iš visuomenės.

Pvz. kad ir kaukių balius — paskutiniai šokiai prieš gavėnią. Šią parengimo datą stengiasi gauti kiekviena Hamiltone esanti grupė, nes šis parengimas suburdavo daugiausia žmonių, o pajamos paremdavo ateities veiklą. Tikėjosi ir "Aukuras" 300 žmonių, o sulaukė tik pusės. Žinoma, didžioji žmonių dalis išvyko į Torontą — "Tėviškės Žiburių" balių. Hamiltono visuomenė dažnai palaiko Torontą, bet ar Torontas palaiko Hamiltoną? Likusioji dalis lietuvių yra ištikimi mažai, bet galingai dėžutei — televizijai. Visdėlto rėmėjų dėka — p. p. Liaukaus, Apanavičiaus, Armono, Pilypaičio, Šukaičio, Kanopos, V. Jankaus ir šaulių kuopos "Aukuras" neužgeso ir teberusena. Nenuilstamų šeimininkių — p.p. Petkevičienės, Agurkienės, Mačiulaitienės ir kitų geraširdžių tautiečių publika buvo skaniai pavalgydinta, o p. Deksnys ir p. Naujokas gaivino ištroškusius. Visiems atvykusiems į šį parengimą "Aukuras" liks ilgai dėkingas. Jų dėka turėjome šiek tiek pelno.

"Aukuras" dalyvavo Vasario 16 minėjime su St. Lauciaus 1 v. vaidinimu "Paslaptingoje zonoje". Gaila, kad teko šį veikalą gerokai sutrumpinti dėl Bendruomenės valdybos duoto riboto laiko. Sveikiname dalyvavusį naują narį J. Sakalauską. Šis veikaliukas yra nufilmuotas ir greitu laiku hamiltoniečiai pamatys jį televizijoje per 4 kanalą (kabelinį). Taip pat "Aukuro" dėka yra nupirktas Los Angeles filmas — B. Pūkelevičiūtės "Palikimas", kuris bus rodomas 4 kartus ir per tą patį televizijos kanalą.

Balandžio 1 d. Hamiltono pensininkų klubo draugystės pobūvyje "Aukuras" sėkmingai atliko Molliereo komediją "Balon kritęs, sausas nekelsi".

Turėjome vargo, kai 2 aktoriai atsisakė savo vaidmenų, bet kliūtys buvo nugalėtos — E. Kudabienė ir L. Stungevičienė sėkmingai atliko vyrų vaidmenis, sukeldamos dar daugiau juoko. Be jų, dalyvavo: K. Bungarda, K. Kalvaitis, M. Kalvaitienė, T. Kalmantavičienė, E. Labuckas ir vėl grįžusi į "Aukurą" Danutė Kudabaitė.

Kultūrinė veikla "Aukurui" atnešė daug gero. Aktyviai dalyvaudamas dramos sąjungoje, 6 kartus atstovavo lietuviams Toronto festivaliuose. Paskutiniajame festivalyje 1977 m. "Aukuras" dalyvavo su A. Rūko "Bumbulis ir Dundulis". Iš 20 įvairių pastatymų buvo išskirtas septyniose kategorijose (nominuotas). E. Kudabienė laimėjo už Augulės vaidmenį žymenį (best supporting). Pats "Aukuras" pateko į geriausių mėgėjų teatrų dešimtuką.

Šiais metais įsisteigė ir Hamiltone daugiakultūrė dramos sąjunga, kurioje dalyvauja 8 teatrai. Pirmasis festivalis įvyks balandžio 27, 28, 29, 30 ir gegužės 5, 6, 7 d.d. Atidarymas su kanadiečių grupe — angliška komedija "The Constant Wife". Malonu pranešti, kad jame dalyvaus trys "Aukuro" aktoriai — E. Kudabienė, D. Kudabaitė ir K. Kalvaitis. **"Aukuras" pasirodys gegužės 7 d., 3 v.p.p., Benetto mokyklos auditorijoje.** Veikalas nematytas, verstinis — 3 v. satyrinė drama "Ponios Dulskienės moralė". Parašytas Gabrielės Zapolskos. Išvertė F. Neveravičius. Tikimės sulaukti daug lietuvių, norinčių palaikyti savo teatrą. Bus iš valdžios atsiųstas kritikas. Jis įvertins ir atžymės įvairius pastatymus bei aktorius. Šiuos festivalius remia valdžia, "Wintario", miesto savivaldybė ir paskiri rėmėjai. Jeigu svetimi remia ir įvertina mūsų kalbą, remkite ir Jūs savo atvykimu.

Gegužės 13 d. Daugiakultūriame Centre įvyks balius, kur bus pranešti laimėtojai ir jiems įteikti žymenys.

Po ilgo darbo ir pasišventimo iš valdybos pasitraukė A. Petraitienė, o iš aktorių — Algis Ulbinas, kuris išvyksta su savo žmona į JAV. Linkime daug sėkmės ir sveikatos.

Nors mūsų vienetas yra sumažėjęs, bet ištvermės, gabumų ir energijos likusiems pakanka. Pasinaudodami šia proga, kviečiame senus, o ypač jaunus, ir laikinai pasitraukusius aktorius stoti į išeivijos teatro eiles. Turėdami padidintą aktorių skaičių, galėsime pasiruošti didesniam pastatymui, kuris įvyks 1980 m. V lietuvių dramos festivalyje, Čikagoje.

"Aukuras"

Dabarties miškininkai Lietuvoje

J. KUPRIONIS

Augštasis miškininkystės moklas Lietuvoje buvo įvestas 1924 m. įsteigtoje Žemės Ūkio Akademijoje, Dotnuvoje. Ten, šalia agronomijos, veikė miškininkystės skyrius nuo 1924 iki 1928 m. Po to jis buvo uždarytas ir 1938 m. vėl atidarytas. Atgavus Vilnių, skyrius perkeltas į Vilniaus universitetą ir pertvarkytas į atskirą miškų mokslų fakultetą. 1949 m. šis fakultetas buvo perkeltas į Lietuvos Žemės Ūkio Akademiją, kuri dabar yra prie Kauno, Noreikiškėse. Buv. Akademijos rūmai Dotnuvoje besitraukiančios vokiečių kariuomenės buvo susprogdinti.

Dabar miškų ūkio fakultetas kasmet priima 50 gimnazijas baigusių jaunuolių. Mokslas trunka, imant teorinį ir praktikos kursą, 4 metus ir 7 mėnesius. 1947 - 1977 m. laikotarpyje miškininkystės mokslus baigė, gaudami miškų ūkio inžinierių diplomą, 1.153 miškininkai, iš kurių 174 baigė neakivaizdiniu būdu. Šalia vyrų, inžinierių diplomą gavo apie 200 mergaičių. 1977 m. laidoje buvo 53, jų tarpe 7 mergaitės. Fakulteto vadovybė džiaugiasi, kad baigusiųjų diplominiai darbai, kuriuos jie turėjo apginti valstybinių egzaminų komisijoj, yra brandūs: trys su pagyrimais, 13 įvertinti labai gerai, kiti gerai. Fakultetui vadovauja dekanas Pranas Džiaukštas.

Daugeliui gali būti įdomios baigusiųjų pavardės. Štai jos: Kęstutis Armonaitis, Algis Bacevičius, Petras Balnionis, Stasė Bingelytė, Vidmantas Bistrickas, Vidmantas Blažys, Vytautas Brukštus, Andrius Butkus, Palmira Čipaitė, Regimantas Dalgela, Henrikas Debesys, Algimantas Gečas, Danguolė Grybauskaitė, Kazys Grybauskas, Kazys Gudas, Juozas Jančoras, Teodoras Jazdauskas, Algirdas Jurevičius, Zenonas Kazakauskas, Pranas Lavickas, Juozas Lekavičius, Valdemaras Lužys, Algirdas Masaitis, Antanas Milkaitis, Algimantas Miškinis, Juozas Noreikia, Dana Norvaišaitė, Edmundas Paliukas, Alvydas Paškevičius, Rimvydas Petravičius, Arvydas Pugžlys, Stasys Stasiūnaitis, Alvydas Stundis, Algis Šakėnas, Kazimieras Šivokas, Vaclovas Šiušis, Saulina Tamašauskienė, Zita Usonytė, Brunonas Vaitkevičius, Antanas Urbonas, Vidmantas Verbyla, Valentinas Zasas. Neakivaizdinį skyrių baigė: Kazimieras Balčiūnas, Petras Bužinskas, Bronislava Elsbergienė, Vladislovas Giedraitis, Algirdas Karpavičius, Dainius Petrauskas, Petras Reicevičius, Algimantas Sakalauskas, Stasys Skiparis, Petras Stasytis, Zenonas Vaškevičius. Kaikurie skaitytojai gal ras ir savo giminaičių. Tai jaunoji pokarinė lietuvių generacija, 23-24 metų jaunuoliai.

Baltistikos dienos Toronte

Toronto universitete gegužės 11-13 dienomis bus daug lituanistinių paskaitų plačiajai visuomenei

Bus iš viso apie 120 paskaitų 38-niose sesijose, kuriose bus nagrinėjama literatūros, lingvistikos, tautinio išlikimo, žydų ir daugelis kitų klausimų.

Šį kartą lietuviai yra gausiai ir aktyviai įsijungę į techninką konferencijos darbą. Labai daug pastangų yra įdėjęs R. Prialgauskas (tel. 979-1052), kuris atsakingas už informacinę dalį. A. Petrulienė (tel. 859-4618) tvarko registraciją ir bendrą lietuvių techniškų talkininkų koordinavimą, G. Lapienė — lėšas, A. Valadkienė (tel. 233-7393), M. Vasiliauskienė (tel. 251-5126), B. Mažeikienė (tel. 274-4322) — informaciją. Parapijose, Lietuvių Namuose ir kitose lietuviškose įstaigose bus iškabinti plakatai ir dalinamos brošiūrėlės su smulkiom informacijom apie konferencijos eigą. Jei kas norėtų smulkesnių informacijų, gali kreiptis į betkurį viršuj išvardintą asmenį.

Visos paskaitos yra labai įdomios, aktualios ir paruoštos gerų specialistų. Viena žymiųjų mokslo žmonių atstovių bus dr. M. Gimbutienė, kuri kalbės šeštadienio pietų metu. Ji taip pat numatoma sekančia AABS pirmininke.

Lietuvių ir nelietuvių mokslininkų, nagrinėjančių lietuviškas temas, yra apie 20.

Štai programos dalis, nagrinėjanti lituanistines temas.

KETVIRTADIENIS, gegužės 11, 2.00-4.00 v.

S. Vardys — Simpoziumas: Research Tools and Techniques in Baltic Studies
A. Paulaitis — Methodology of Research Resource Access: Libraries
W. R. Schmalstieg — Lithuanian Stative Verbs of the Type turėti

4.00-6.00 v.

F. B. Ashkenas — Economic Struggles of Lithuanian Jews as seen by U.S. Diplomatic Observers
A. Barunaite-Willeke — Stream of Consciousness in Lithuanian Literature

PENKTADIENIS, gegužės 12, 2.00-4.00 v.

R. Silbajoris — Symbolist Elements in the Russian and Lithuanian Poetry of Jurgis Baltrusaitis
V. Jonynas — Oscar Milosz

4.00-6.00 v.

A. Musteikis — Children's Literature in Soviet Lithuania as an Instrument in Socialization
G. Procuta — Political Socialization of Non-Russian Nationalities: The Case of Lithuania
M. Friedman — The Kehillah in Lithuania
J. Cadzow — Jewish Life in Lithuania

ŠEŠTADIENIS, GEGUŽĖS 13, 9.00-10.30 v.

B. Jonys ir S. Miezitis — Lithuanian and Latvian Language Retention among Supplementary School Pupils

2.00-4.00 v.

J. Slavėnas — General Stasys Rastikis as Commander-in-Chief

4.00-6.00 v.

J. F. Levin — The Myth of the Stress Pattern in Lithuanian
J. Reklaitis — Decomposition of Synthetic Structures: The Process and its Causes in Lithuanian
T. Venclova — Literary Critics in Soviet Lithuania
L. Kelertas — The Semiotics of A. J. Greimas
A. Gedmintas — The Dynamics of Ethnic Identity among Immigrated Lithuanians in an Urban Industrial Setting

Konferencija nepasitenkins vien paskaitomis — bus kultūrinio bei pramoginio pobūdžio renginių, kurie duos progos visuomenei susipažinti ir pabendrauti su konferencijos dalyviais.

— **TREČIADIENĮ,** gegužės 10 d., 7.30 v.v., meno parodos atidarymas Hart House galerijoj. Paroda truks iki birželio 4 d.

— **KETVIRTADIENĮ,** gegužės 11 d., 8 v.v., priėmimas Toronto miesto rotušėje.

— **PENKTADIENĮ,** gegužės 12 d., 8 v.v., poezijos vakaras, vadovaujamas J. Zdanio.

— **ŠEŠTADIENĮ,** gegužės 13 d., 12.00-2.00 v.p.p., pietūs-konferencija Westmore Hall, New College; pagrindinė kalbėtoja — M. Gimbutienė.

— **ŠEŠTADIENĮ,** gegužės 13 d., 7.30 v.v., konferencija, banketas The Great Hall, Hart House.

— Nuo balandžio 20 iki birželio 4 d. antrame augšte J. P. Robarts bibliotekoje bus išstatyti leidiniai, išspausdinti nuo 1968 m. (kolekcija bus sudaryta iš spaudinių, kurie yra Toronto universiteto bibliotekoje).

Įėjimas į paskirų dienų konferencijas — $10, studentams ir pensininkams — $5, šeštadienio pietūs su dr. Gimbutienės kalba — $6, banketas - balius — $20. **B. M.**

Solistas Pavasaris Toronte

Š.m. gegužės 6, sekmadienį, L. Namų Kar. Mindaugo menėje pasirodys Toronto Lietuvių Vyrų Choras su pirmuoju koncertu, kuriame taip pat dalyvaus solistas Antanas Pavasaris iš Los Angeles.

A. Pavasaris yra gimęs lietuvių dainų krašte — Augštaitijoje. Pradėjo mokytis skambinti pianinu ir groti vargonais pas vietos vargonininką. Išklydęs į pasaulį, pradėjo dainavimo studijas Vokietijoje, Štutgarto konservatorijoje. Po poros metų imigravo į Venecuelą ir įstojo į Karako konservatoriją, kurią baigė 1955 m. Tais pačiais metais buvo priimtas į Karako operą kaip solistas. Joje dirbo iki 1962 m. Savo repertuare turėjo visą eilę vaidmenų. Dainavo radijo ir televizijos programose, lietuvių ir kitataučių parengimuose.

Persikėlęs į Ameriką, į Los Angeles, A. Pavasaris surengė penkis rečitalius Kalifornijoje, kurie praėjo labai sėkmingai. Be to, koncertavo Čikagoje, Klevelande, Vašingtone, San Franciske ir Arizonoje.

Apie solistą prof. J. Žilevičius "Drauge" taip rašė: "Solistas A. Pavasaris moka dainuoti. Įdeda daug širdies į dainuojamo dalyko apipavidalinimą. Ritminiai jautrus iki smulkmenų. Balsas švelnus, lyriniai malonios spalvos. Tarsena aiški".

J. Gliauda "Dirvoje" taip atsiliepė savo kritikoje: "Solistas A. Pavasaris turi stiprų lyrinį tenorą. Jo aukštas registras neforsuojamas, malonaus tembro. Puikiai skamba aukštame registre ir intymiai švelnus pianisimo pasažuose. Įgimtas muzikalumas, gera dikcija ir puiki dainavimo kultūra". **T. Stanulis**

Sol. ANTANAS PAVASARIS, kuris dainuos Toronto lietuvių vyrų choro koncerte gegužės 6 d. Lietuvių Namuose

DVI NAUJOS J. BURKAUS KNYGOS

"DU DVASINIŲ BŪTYBIŲ PASAULIAI", 444 psl., JAV $8.50, ir **"KONNERSREUTHO TERESĖ" (Neumanaitė),** $5.00. Užsakyti: **"Sūduva", 809 Ramble St., Hot Springs, AR 71901, USA**

FLYNN'S gėlių krautuvė

(savininkai latviai)

Gėlės įvairioms progoms. Pristatoma 2 kartus į dieną į visas ligonines ir laidotuvių namus. Savininkė DIANA WALTERS pataria ir sutvarko gėles vestuvėms. Adresas:

139 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont. M6R 2L2. Tel. 534-2424

Neužmirštami jos pėdsakai

Prieš dvejus metus — 1976. IV. 28 iškeliavo mokytoja ir veikėja Marija Arlauskaitė

Marija Arlauskaitė jau naujosios lietuvių kartos atstovė, gimusi ne Lietuvoje, bet išeivijoje — Kanadoje, Montrealio mieste. Arlauskų šeima buvo lietuviška bei katalikiška. Tėvynės meilę ir gilų tikėjimą motina mokėjo įdiegti ir savo vienintelei dukrelei Marijai. Naujoji tėvynė Kanada Mariją priėmė ir leido išsiskleisti jos pedagoginiam talentui. Daugiausia tautai gali patarnauti geras pradžios mokyklos mokytojas, nes jis formuoja jauną vaiko sielą.

Marija Arlauskaitė mokytojos darbą pradėjo lietuviškoje mokykloje, kuri buvo atidaryta Montrealio Mokyklų Komisijos 1929 m. rudenį šv. Morkaus vardu Rosemounte. Ši mokykla buvo skirta vien lietuviams vaikams. Marija Arlauskaitė šią mokyklą vedė labai sėkmingai, pati dirbdama su septyniais skyriais per septynerius metus. Sumažėjus lietuvių skaičiui, ji buvo perkelta į prancūzų mokyklą, kur mokytojavo su dideliu pasišventimu.

A.a. MARIJA ARLAUSKAITĖ, mokytoja ir visuomenės veikėja, mirusi prieš dvejus metus Montrealyje

Po 35-rių panašaus ir sėkmingo pedagoginio darbo Kvebeko Švietimo Ministerija įvertino M. Arlauskaitės profesinį darbą ir nuopelnus Kanados pradžios mokyklai. 1962 m. jai paskyrė garbės ordiną "Ordre du Merit Scolaire". M. Arlauskaitė yra pirma moteris mokytoja prancūzų ir anglų tarpe apdovanota tokiu ordinu.

1964 m. kovo 7 d., dalyvaujant Montrealio miesto burmistrui ir 800 mokytojų, tarp 72 jos kolegų, išdirbusių Kanados mokyklose 35-rius metus, buvo ir M. Arlauskaitė. Jai buvo įteikta auksinė plunksna — parkeris kaip garbės dovana.

Du kartus yra laimėjusi pagyrimo lakštus už gerą mokytojavimą.

Ji yra išleidusi į gyvenimą ar augštesnes mokyklas 1.378 mokinius. Tai graži mokyklinė šeima.

Marija Arlauskaitė reiškėsi ir Kanados lietuvių visuomenėje. Ji buvo ilgametė "Nepriklausomos Lietuvos" redaktorė bei administratorė, Šv. Kazimiero parapijos Šv. Onos Dr-jos sekretorė, Montrealio vaidintojų grupės organizatorė ir aktorė, Tautos Fondo atstovybės Kanadoje pirmininkė nuo 1948 iki 1958 metų. Būdama jautraus būdo, depresijos laikais daug kam iš lietuvių yra padėjusi ne vien morališkai, bet ir aukomis.

Ilgus metus ji slaugė ir prižiūrėjo savo sergančią senutę motiną, kuri mirė 1963 metais, negalėjusi pasidžiaugti dukters pagerbimu.

Arlauskų šeima yra į mokslus išleidusi: kun. dr. J. Šimkų (dar gyvenantį Lietuvoje), giminaitį J. Benių ir prisidėjusi prie kun. J. Gaudzės išmokslinimo.

Visi, ypač giminės, liūdime netekę Marytės ir jos šeimos.

Giminaitis

Atsiųsta paminėti

J. I. Kraszewski, VITOLIO RAUDA. Vertė Povilas Gaučys. Su autoriaus porertu, 50 Vinco Smakausko medžio raižinių ir dviem originaliais tituliniais puslapiais. Išleido prel. Juozas Karalius. Meninė priežiūra — V. O. Virkau. Kalbą žiūrėjo Pr. Razminas. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. Čikaga 1977 m., 286 psl.

AIDAI, 1978 m. 1 nr. Plati 1977 m. lietuviškojo gyvenimo apžvalga. V. Skrupskelytės straipsnis "Alfonso Nykos-Niliūno "Vyno stebuklas", V. Vaitiekūno "Tarptautinė politika 1977 metais". Kronikiniame skyriuje L. Andriekus apžvelgia III mokslo ir kūrybos simpoziumą, kun. Pr. Gaida rašo apie vertingų lobių kūrėją kun. St. Ylą 70 m. amžiaus proga, S. Jautokaitė vertina lietuvių menininkų parodą Čikagoje. Numeris iliustruotas baltiečių dailininkų parodos Niujorke nuotraukomis.

CHRONICLE OF THE CATHOLIC CHURCH IN LITHUANIA No. 16. A translation of Authentic Reports from Soviet-Occupied Lithuania. Published by the Lithuanian Catholic Priests' League of America, 351 Highland Boulevard, Brooklyn, N.Y. 11207, USA.

Anatolijus Kairys, TRYS DRAMOS — RŪTELĖ, SAULĖS RŪMAI, ŽMOGUS IR TILTAS. Leidėjas — Dialogas. Tiražas 500 egz. Spausdino M. Morkūno spaustuvė. Čikaga 1978 m., 158 psl. Kaina — $6.

Sol. VIOLETA ČIŽAUSKAITĖ-BALČIŪNIENĖ, sopranas, gegužės 7 d. dainuos Los Angeles, Kalifornijoj, premijos B. Brazdžioniui įteikimo iškilmėje. Solistė dainos meną yra studijavusi JAV-se ir Italijoje. Šiuo metu ji gyvena prie Bostono (15 Violet Circle, Sharon, Ma. 02067, USA) ir tęsia studijas. Yra dainavusi operose, koncertavusi amerikiečiams ir lietuviams

Po Čikagos dainaviečių "Kūlgrindos" spektaklio Toronte: šio muzikinio veikalo kompozitorius ir dirigentas Aloyzas Jurgutis, solistas Valentinas Liorentas, libreto autorė Nijolė Jankutė **Nutr. S. Dabkaus**

Naujai įsisteigęs Toronto lietuvių vyrų choras su chorvedžiu sol. V. VERIKAIČIU (viduryje). Jo koncertas Toronte — gegužės 6 d. Lietuvių Namų salėje

Pasakojimai "Ir nebepasimatėm"

PR. NAUJOKAITIS

Kritikai sutartinai pripažįsta, kad Jurgis Jankus yra vienas geriausių pasakotojų išeivijos lietuvių literatūroje. Jis yra laimėjęs premijas už romanus "Naktis ant morų", 1948, "Namas geroj gatvėj", 1954, už apysaką "Velnio bala", 1956, ir už dramą "Peilio ašmenimis", 1967. Ir trumpesnių pasakojimų po ranka turime jau trečią knygą. Pirmoji buvo "Pirmasis rūpestis", 1951, antroji — "Užkandis", 1973, ir štai 1978 m. pradžioje (atkeltine 1977 metų data) išėjo "Ir nebepasimatėm".

Šioje knygoje sudėti 5 nevienodo ilgumo pasakojimai. Trumpiausias yra titulinis pasakojimas, atskleidžiąs vienišo lietuvio pensininko būseną svetimoje išeivijos aplinkoje. Anastazas Šarka pradeda lankytis pas šios istorijėlės pasakotoją, jam guodžiasi, išsipasakoja. Padėtis be darbo pensininką naikina fiziškai ir dvasiškai. Pasisekė Šarkai dar įsitaisyti universalinėje krautuvėje grindų blizgintoju. Jo rūpestingumas ir darbštumas atkreipia viršininkų dėmesį. Vyriausias krautuvės viršininkas Rees jį pasirenka komerciniu "Kalėdų seniu". Pradžioje Šarkai vaidyba labai sekasi. Tačiau jis suklumpa, kai įžūliam berniukui mėgina įpiršti vietoje tikro šautuvo paukšteliams šaudyti paukščių lesyklą. Už "pacifistinių idėjų" skleidimą Šarka atleidžiamas ne tik iš "Kalėdų senio", bet ir iš grindų blizgintojo pareigų.

Problema, su kuria susiduria humanistas lietuvis išeivis, yra komercinis, besielis Amerikos žmogus. Beatodairinis pelnas viršininką Reesą padaro žiauriu darbdaviu, praradusiu žmoniškumą. Atleistas iš darbo, Šarka pagaliau greitai sunyksta ir miršta. Taip pasakotojui net nepavyko su šiuo nelaimingu žmogumi dar kartą pasimatyti.

Pasakojimas "Istorija iš pirmųjų šaltinių" atskleidžia ankstesniosios lietuvių emigracijos veiklos ir psichologijos fragmentus. Pasakojama, kaip žurnalistas, norėdamas parašyti straipsnį apie seniau mirusį visuomenės veikėją Stasį Burbą, jieško medžiagos pas jo buvusius draugus ir bendradarbius. Čia ir yra tie pirmieji šaltiniai — kaime apsigyvenę Kazimieras Apeika, Antanas Marelis (Antanėlis) ir saliūninninkas Degutis (sugebąs taip verstis, kad kiti už tave dirbtų, o tu pinigus imtum, 53 p.).

Iš jų pasakojimų susidaro įspūdis, kad Stasys iškilo į veikėjus ir įtakingus net valdžios akyse žmones, naudodamasis kitų žmonių darbo vaisiais. Ypač nuskriaustojo kompleksą turi menkos fizinės išvaizdos Antanėlis: jo pasakojime apie Stasį yra nemaža kartėlio ir pagiežos. Kiek kitaip į buvusius santykius žiūri Apeika ir Degutis.

Kūrinyje charakteriai puikiai išryškinami: gyvi dialogai, išpažintiniai atsiskleidimai, trumpos ekskursijos į netolimą ir tolimesnę praeitį. Tai vienas epiškiausių knygos pasakojimų.

Kiti trys knygos pasakojimai nukelia mus į Lietuvą. "Gal tokios tik vienos" vokiečių okupacijos fone vaizduoja Kūčių vakarą Lietuvos kaime, kur siaučiančioje sniego pūgoje vokiečių saugumiečiai į lietuvių sodybą atsivaro kankinamą pagautą besislapstantį seną žydą. Senųjų ūkininkų Daudų namuose, kažkur nuošaliam kaime netoli Panevėžio, Kūčių švęsti susirinko inteligentai vaikai — Martynas, Petras, jo žmona Rūta, laisvai kalbą vokiškai. Pasirodo, kad pagautas žydas Abraomas yra senas Daudų kaimynas ūkininkas, senais laikais, I D. karo metu, nuo kazokų išgelbėjęs vokietį kareivį Otto. Likę randai ant žydo nugaros yra akivaizdūs liudininkai tos aukos, kurią žydas atidavė kazokams už paslėptą vokietį. Saugumo karininkas Helmutas Šlegelis spėja, kad išgelbėtasis vokietis galėjęs būti jo tėvas. Sunkiai įtikimas sutapimas ir gausiai geriamas konjakas išgelbėjo senąjį Abraomą (jį paleido, nors puskarininkis Neumanas protestavo). Ir kūrinio užsklanda taip skamba: "Vokiečiai susėdo tik dviese, sunkokai užvedė motorą ir nuvažiavo. Dauda, apžergęs arklį, nulydėjo, jeigu reikėtų ištraukti kur iš pusnies, o visi pasiliko su dideliu neaiškumu — buvo čia Otto sūnus ar tik žmogus?" (117 p.).

"Šiapus ir anapus teisybės" yra lengvo stiliaus pasakojimas iš gerų, sveikos prigimties Lietuvos kaimo žmonių buities. Trylikametis našlaitis Soteras, didelio ūkio savininkas, pats per save išauga į darbštų, sumanų ir turtingo charakterio ūkininką. Gretimam ūkyje auga lepūnėlė mergaitė gražuolė Gunda. Jos tėvas — iš kažkur atsibastęs pusčigonis. O užklydusi čigonė skelbia karališką Gundos kilmę ir karališką ateities garbę. Tėvas pranašystėmis patiki, ir mergaitė yra lepinama, neleidžiant jai dirbti jokio darbo. Tačiau Gunda visdėlto šio to išmoksta iš miestelio vaistininkienės, pramoksta ir kaikurių namų ruošos darbų, nors viešai tų darbų ir neparodo. Užaugęs Soteras išdrįsta pasipiršti Gundai, pažadėdamas, kad ir jo namuose jai neteksią jokių darbų dirbti, nes jis turįs visus namų apyvokos darbus rūpestingai nudirbantį čigoniukų atneštą stebuklingą maišiuką. Tačiau po vestuvių netrukus paaiškėja, kad maišiuką kaikada reikia ir gerokai prilupti, kad netingėtų, o lupant reikia jį padėti ant kieno nors nugaros (net elgetos vatinė dėlto buvusi sukapota). Gal to lupimo baimės įtakoje, o gal ir iš natūralaus noro nebūti be darbo Gunda pati gana greitai imasi maišiuko pareigų ir tampa gera šeimininke, ūkio darbų talkininke ir meilia, gera žmona.

Visas pasakojimas yra šviesus, lengvas, saulėtas, kupinas grakščių posakių, nuoširdžios romantikos ("Liežuvį irgi turėjo medum teptą ir pipirais pabarstytą", 122 p.; "Argi pyksi ant žmogaus, kad jam liežuvis šlubas", 123 p.).

Apysakoje "Liudininkas" J. Jankus leidžiasi į tamsiąsias žmogaus sielos gelmes, į demonišką niekšybės įsigalėjimą. Būdingiausias vidinės tamsos pavyzdys yra turtingas ūkininkas Bertulis. Jis kruvinai mušė savo silpnasveikatę žmoną, ją nuolatos kankino, niekad už savo nesusivaldymą neatsiprašydamas ir kaltu nesijausdamas. Po žmonos mirties šešiolikametę dukterį Valę atėmė iš gimnazijos ir padarė ūkio šeimininke. Tėvo despotizmą greitai pajuto ir Valė. Bertulis ypač negali pakęsti Valės susitikimų ant upelio liepto vakarais su kaimyno Sabonio bernu Petru, tiesaus ir atviros širdies doru vyru. Pindamas pinkles Petrui, Bertulis gudriu pataikavimu prikalba kaimyno Kurdulio berną Praną neteisingai liudyti policijoje ir teisme, kad Kurdulius žiauriai apiplėšusių maskuotų plėšikų tarpe pažinęs Petrą. Nors Pranys pas Kurdulius jau yra tapęs sumaniu ūkvedžiu, tačiau jis geidžia turėti savos žemės sklypą, nori jos gauti iš kaimynystėje dalinamo dvaro. Bertulis jį įtikina, kad Petras esąs norimo sklypo prie lentpjūvės konkurentas. Pakliuvęs į kalėjimą, Petras nebūsiąs pavojingas. Praną ypač patraukia Bertulio vaišingumas ir rodoma bernui pagarba (žiūrėk, toks ūkininkas su juo eina į restoraną). Tačiau Bertulis net Pranio prašymo neįteikia žemės skirstymo komisijai. Ši niekšybė iškyla, kai netrukus amnestuotas iš kalėjimo grįžta Petras ir kai pats Pranys ima lankytis žemės skirstymo komisijoje. Petras visai neketina keršyti jį nuskriaudusiam Praniui, tik prašo pasakyti, kas jį tai niekšybei papirko. Grumtynėse su praregėjusiu Praniu nuo netikėtai iššovusio medžioklinio šautuvo žūva Bertulis, bet Praną kankins sąžinė visą likusį gyvenimą.

Bertulio tamsą ir niūrią Pranio vidaus dramą pasakojime atsveria geriųjų žmonių atstovai. Vaikščiojanti išmintis ir žmogiškas gerumas yra ūkininkas Sabonis, jo žmona ir jų samdinys Petras. Savarankiško charakterio gana valinga yra dora ir išmintinga Bertulio dukra Valė. Labai žmoniška yra ir Pranio žmona Marcelė, jos sesuo Juzytė. Į siaurą materializmą yra linkę nuo plėšikų žiauriai nukentėję Kurduliai.

Žmonių vidaus dramos atskleistos su psichologiniu tikrumu. Gal reikėjo kiek daugiau pagrįsti tokio tamsaus Bertulio charakterio atsiradimą. J. Jankus sugeba pinti sudėtingą intrigą, ypač gerai atskleisti tamsiuosius žmogaus dvasios labirintus, kuriuose klaikiai klaidžioja pinigų, žemės ir kitokio turto meilė, kvailai suprasta garbė ir tuščias išdidumas.

Daugumos pasakojimų veiksmas vyksta Lietuvos kaimo gamtoje, tačiau J. Jankus prie gamtos vaizdų nesustoja. Jis parenka tik trumpą būdingą detalę, ir vaizdas išeina gana ryškus, susietas su žmogaus veiksmu. Štai toks pavyzdys: "Kūčių pavakariais ramiai pasnigo, bet Kalėdose oras prasiblaivė, tarpais pro debesų praskiebas net saulutė ėmė rodytis" (298 p.). Ir viskas. Toliau seka Pranio veiksmai. O štai dar žmonių charakteristikos pavyzdys: "Marcelė buvo gera kartu gyventi: rami, darbšti, taupi, pakabių rankų, ne kokia išdvėktgalvė, o Juzytė traški, vis spraksinti, kaip eglinių malkų kibirkštis. Jai įžengus trobon, liūdnos mintys visada pasitraukia užkrosnin . . ." (297 p.).

Knyga "Ir nebepasimatėm" rodo, kad J. Jankus tebėra pačiame kūrybos pajėgume, pajėgiąs sklandžiai ir vaizdingai pasakoti, atskleidžiąs žmonių vidaus gelmes.

Jurgis Jankus, IR NEBEPASIMATĖM. Pasakojimai. Aplankas Rūtos Čepaitytės. Išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje 1977 metų data. Spaudė "Draugo" spaustuvė. 342 psl., kaina $7.

SOL. RIČARDAS DAUNORAS, atvykęs iš V. Vokietijos, koncertuos Š. Amerikoje nuo š.m. rugsėjo pradžios iki spalio pabaigos. Jo koncertai jau yra numatyti Montrealyje ir St. Petersburge, Floridoje; bus surengti ir kitose vietovėse. Jų pelnas skiriamas IV-jam Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresui.

ELENOS JUCIŪTĖS sibirinių atsiminimų knygą "Pėdos mirties zonoje" italų kalbon verčia prel. Vincas Mincevičius Romoje. Knygos skyrių "Grįžimas iš Sibiro" jau paskelbė Urbino vyskupijos žurnalas "La Voce dell'Amore".

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

TRADICINĖJE DAILĖS PARODOJE, kurią kasmet Vasario 16 proga rengia LB Niujorko apygarda su pirm. A. Vakseliu Kultūros Židinyje, šiemet dalyvavo 27 dailininkai, pateikę 124 kūrinius. Prieaugliui atstovavo 11 devynių vaikų piešinių. Šią devintąją metinę parodą atidarė Lietuvos konsulas A. Simutis, dalyvius sveikino Lietuvių Dailininkų Sąjungos pirm. J. Rūtenis. Premijas laimėjo: M. K. Čiurlionio $300 — A. Elskus už vitražų eskizus, šios parodos $200 — V. Dobužinskis už jai pateiktus savo darbus, tautinės tematikos $100 — P. Jurkus už "Lieporių piliakalnį", tradicinio meno $100 — Ona S. Mažeika už batiką "Pelėdos", jaunojo dailininko $100 — V. Sakalauskas už savo kūrinį "Ant stalo", populiarumo $100 — Č. Janušas. Garbės pažymėjimai paskirti R. Ingelevičienei, J. Šukiui, Z. Ūseliui. Premijų mecenatai — dr. J. Kazickas, E. Mickeliūnienė, LB kultūros taryba ir Niujorko apygarda. Parodoje buvo prisimintas 1962 m. miręs diplomatas ir dail. Adalbertas Staneika, kuriam atstovavo 18 kūrinių. Apie jį bei jo kūrybą kalbėjo P. Jurkus. Į parodos rėmus buvo įtraukta ir literatūrinė popietė pagerbti poetui bei dramaturgui Stasiui Santvarui, švenčiančiam deimantinę amžiaus sukaktį. Su jo gyvenimu bei kūryba dalyvius supažindino literatūros kritikas Pranas Naujokaitis. Sukaktuvininkas papasakojo atsiminimų, skaitė savo eilėraščius ir rubajatus. Muzikinį F. Liszto ir J. S. Bacho kūrinių intarpą atliko jaunoji pianistė Dalia Saukaitė.

POEZIJOS PAVASARIS ČIKAGOJE šiemet bus gegužės 20 d. Jame bus rodomas "Lithuanian video" paruoštas valandos ilgumo videofilmas "Pokalbis su poetu Antanu Gustaičiu". Videofilmu vadinama vaizdinė televizijos juosta. "Lithuanian video" yra vadovaujama čikagiečių Teresės ir Jono Bogutų. Jų videofilmus rodo amerikiečių televizijos, universitetai ir meno galerijos. Šį pavasarį su dideliu pasisekimu Čikagos N.A.M.E. galerijoje buvo rodomas videofilmas "Chicago by Day and Night".

PHOENIX GALERIJOJE, Niujorko Manhattane, vasario 25 — kovo 15 d.d. įvyko dail. Elenos Kepalaitės skulptūrų paroda. Toje pačioje galerijoje kovo 18 — balandžio 6 d.d. savo tapybos darbų ir kolažų parodą turėjo dail. Elena Urbaitytė.

MENO IR LITERATŪROS POPIETĖ Vašingtone surengė šeštadieninės K. Donelaičio mokyklos tėvų komitetas latvių kolonijos salėje. Menui atstovavo dail. Vida Krištolaitytė su spalvingų peizažų paroda, literatūrai — rašytojas ir dramaturgas Algirdas Landsbergis. Popietės dalyvius su dail. V. Krištolaityte supažindino D. Lukienė, su A. Landsbergiu — rašytojas A. Vaičiulaitis. A. Landsbergis po humoristinio įvado skaitė savo dramų ištraukas ir vieną novelę apie dvasinius okupantui tarnaujančio lietuvio politruko lūžius Lietuvoje. Senovinėmis JAV lietuvių liaudies dainomis programą papildė neblogai susidainavęs sesers-brolio — Elenos ir Jurgio Bradūnų duetas. Dainos buvo atliktos liaudišku stiliumi, be jokios muzikinės palydos. E. Bradūnaitė yra tautosakos rinkėja ir tyrinėtoja, dirbanti JAV tautotyros centre.

AMERIKOS MOKSLO PAŽANGOS AKADEMIJOS žurnalas "Science" balandžio 7 d. laidoje paskelbė Birutės Galdikaitės straipsnį apie Indonezijos salų džiungles. Šiuo metu su grupe gamtos tyrinėtojų ji dirba Borneo saloje. B. Galdikaitė plataus pripažinimo susilaukė kaip orangutangų tyrinėtoja.

A. KAIRIO KOMEDIJĄ "KU-KŪ" Šv. Jurgio parapijos salėje suvaidino jaunieji Ročesterio saviveikliininkai, vadovaujami rež. Andriaus Cieminio. Jaunuosius teatralus globoja moksleiviai ateitininkai. Jiems talkina kalbos patarėjas dr. A. Klimas, dekoratorė D. Krokytė, grimorius S. Ilgūnas, literatūrine priežiūra — rašytojas J. Jankus. Moksleivių ateitininkų dramos teatras su rež. A. Cieminiu 1974 pastatė A. Kairio "Palikimą", J. Jankaus inscenizuotą dr. V. Kudirkos satyrą "Viršininkai", su kuria buvo dalyvauta trečiajame dramos teatrų festivalyje Čikagoje. Nauja saviveikliininkų grupė, vadovaujama studentės K. Sabalytės, 1976 m. Ročesteryje ir Filadelfijoje suvaidino A. Škėmos "Žvakidę". Anatolijaus Kairio "Ku-Kū" premjerą paruošė trečioji jaunesniųjų vaidintojų grupė. Pastovesnį grupės darbą trukdo dėl studijų, darbo, išvažiavimo iš Ročesterio kasmet besikeičianti jos narių sudėtis.

POPULIARUSIS AMERIKIEČIŲ ŽURNALAS "Time", rašydamas apie sparčiais šuoliais kylantį amerikiečių susidomėjimą vitražais, cituoja Lietuvoje gimusio dail. Albino Elskaus pareiškimą: "Sukurtą vitražinį vaizdą tiesiog gali pakabinti ore. Nėra kitos tokios medžiagos, su kuria galėtum taip pasielgti". "Time" taipgi mini North Adams, Mass., institute rengiamus vitražo kursus, finansiškai remiamus Hoosuck korporacijos. Be kitų vitražo specialistų, juose birželio mėnesį dalyvaus ir dail. Albinas Elskus, kursantus supažindindamas su vitražų projektavimu.

DVYLIKA KONCERTŲ su 16 naujų kūrinių buvo skirta penktajam visuotiniam Lietuvos Kompozitorių Sąjungos valdybos posėdžiui. Bene didžiausio dėmesio susilaukė trys operos — Vilniuje jau vaidinami J. Juzeliūno "Sukilėliai", premjerą turėjusi prieš pusmetį, G. Kuprevičiaus "Ten, viduje" ir B. Kutavičiaus "Kaulo senis ant geležinio kalno". Kauniečio G. Kuprevičiaus opera, kuriai jis panaudojo belgų klasiko M. Maeterlincko tekstą, pastatė Kauno dirbtinio pluošto gamyklos muzikinė jaunimo studija, vadovaujama rež. S. Rubinovo. Operos turinį atskleidžia pantomima, pagal fonogramą dainuojantys dainininkai. B. Kutavičiaus "Kaulo senis ant geležinio kalno" yra vaikams skirta opera, kuriai jis panaudojo S. Gedos libretą. Opera neturi solistų, tik chorą, atliekantį ir jų vaidmenis. Tokioje operoje vaikams yra drąsiau dainuoti. Be to, būryje gali dalyvauti ir mažiau balsingi. Palydą sudaro spalvingas orkestrėlis. Naująją operą Vilniaus M. K. Čiurlionio meno mokykloje pastatė mokytojas T. Šernas ir choro vadovas R. Zdanavičius. Tarp koncertuose atliktų kūrinių šiltai buvo sutikti: O. Balakausko koncertas fortepijonui ir orkestrui "Kalnų sonata", J. Bašinsko simfonija "Buvimas", J. Juozapaičio simfonija "Zodiacus", E. Balsio "Simfonija-koncertas" vargonams, varinams pučiamiesiems ir mušamiesiems, B. Kutavičaius "Prutena" vargonams, smuikui, varpams, M. Urbaičio "Invencijos" 3-5 obojams.

SOL. NIJOLĖ AMBRAZAITYTĖ, Vilniaus operos mezzo-sopranas, gastroliavo tolimajame Sibire — Omske, Novosibirske ir Tomske. Ilgoje kelionėje ją lydėjo pianistas Augustinas Maceina, M. K. Čiurlionio konkurso laureatas. Iš viso surengta 13 koncertų, kurių trys buvo atlikti su simfoniniais Omsko ir Tomsko orkestrais. Tomske N. Ambrazaitytė giedojo arijas iš J. S. Bacho Mišių bei oratorijų. Tomsko televizijos transliuotame koncerte skambėjo W. A. Mozarto, F. Schuberto, G. Verdi, A. Caldaros, lietuvių kompozitorių kūriniai ir mūsų liaudies dainos, papildytos A. Grečianinovo, A. Gurilovo, A. Arenskio, M. Musorgskio romansais. A. Maceina atliko F. Liszto "Ispaniškąją rapsodiją".

LIETUVOS RAŠYTOJŲ SĄJUNGĄ papildė trys nauji nariai: prozininkas Jonas Mačiulis, poetai Stasys Jonauskas ir Nikolajus Artiomovas. J. Mačiulis, gimęs 1919 m., yra baigęs lietuvių kalbos ir literatūros studijas Vilniaus universitete. Dirba Vilniaus rašytojų muzėjaus direktoriumi. Jo kūrybinį kraitį sudaro: 1957 m. išleista apsakymų knyga "Augo diemedis", 1962 m. — apybraižų knyga "Iš dienų tėkmės", 1977 m. — romanas "Troškulys" ir papildyta knygos "Augo diemedis" laida. S. Jonauskas, gimęs 1948 m., neakivaizdiniu būdu baigęs agronomiją Lietuvos žemės ūkio akademijoje, dirba Skuode leidžiamo laikraščio "Mūsų Žodis" redakcijoje. Išleido dvi poezijos knygas: 1973 m. — "Didelis laukas", 1977 m. — "Darbu vardai". N. Artiomovas, gimęs 1926 m., yra ateivis iš Tulos apskrities, Vilniuje studijavęs karo mokslus, dirbantis Telšiuose. Sąjungon jam duris atvėrė 1976 m. rusų kalba išleistas poezijos rinkinys "Žygio laužai".

VILNIUJE KONCERTAVO fortepijoninis japonų Sechiko ir Kunio Kodamų duetas. Jiedu yra vyras ir žmona, duetinius koncertus pradėję prieš 14 metų. Pastaruoju metu, atsisakę dviejų fortepijonų, skambina vienu keturiomis rankomis. Pirmoji koncerto dalis buvo skirta W. A. Mozarto "Sonatai d-dur", F. Schuberto "Vengriškajam divertismentui", "Charakteringam maršui", antroji dalis — japonų kompoz. Tanakos kūriniui "Penki peizažai nuo seno bokšto viršūnės". Koncertą užsklendė M. Ravelio penkių pjesių ciklas "Mano mama žąsis". Virš programos atliko kelias F. Schuberto ir J. Brahmso miniatiūras.

LIETUVOS MENO DARBUOTOJŲ rūmuose vilniečiai susitiko su poetu Justinu Marcinkevičium. Vakaro dalyvius jis supažindino su savo kūrybiniu darbu, naujaisiais eilėraščiais, atsakinėjo į klausimus. J. Marcinkevičiaus poemas "Donelaitis", "Homo sum" bei kitus eilėraščius skaitė dramos aktorius Laimonas Noreika.

LODZĖS MIESTO DAILININKŲ gobelenų parodą Vilniaus dailės parodų rūmuose atidarė Lietuvos Dailininkų Sąjungos valdybos pirm. J. Kuzminskis su Lodzės dailės parodų biuro direktorium B. Kepleriu. Lenkų dailininkai šiai visą mėnesį truksiančiai parodai atsiuntė 45 gobelenus. Lodzė yra senas Lenkijos tekstilės pramonės centras, kuriame dirba apie 800 dailininkų. Kas treji metai Lodzėje rengiamos tarptautinės meniniu audiniu parodos.

VILNIUJE IR KAUNE GASTROLIAVO kamerinis pūtikų ansamblis "Consortium Clasicum" iš V. Vokietijos su savo vadovu D. Kliokeriu. Atlikti J. F. Haydno, C. Weberio, W. A. Mozarto kūriniai Lietuvoje skambėjo pirmą kartą. Taipgi pirmasyk vilniečiai ir kauniečiai susipažino su klasiku F. Hofmeisteriu kuriam koncertuose atstovavo jo partita "Aidas". **V. Kst.**

CHOLKAN

R. CHOLKAN & CO. LTD.
REAL ESTATE

JANE-BABY POINT, atskiras, centrinio plano, 6 kambarių namas; apšildomas saulės kambarys; gražus natūralus medis viduje; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

ROYAL YORK-EGLINTON, gražus 6 kambarių vienaaugštis; pilnai užbaigtas rūsys, 2 prausyklos, 2 atviri malkomis kūrenami židiniai; garažas su privačiu įvažiavimu.

SWANSEA, atskiras, originalus tributis, 3 ir 2 miegamųjų, vos keliolikos metų senumo; garažai su privačiu įvažiavimu.

RUNNYMEDE-BLOOR, 8 kambarių mūrinis namas, 2 mod. virtuvės; garažas su privačiu įvažiavimu; namas be skolų; prašoma kaina $64.900.

HIGH PARK-BLOOR, 7 kambarių atskiras namas; kvadratinis planas, vandeniu-alyva šildomas; 2 prausyklos; garažas su plačiu įvažiavimu, netoli Bloor.

ROYAL YORK-BLOOR, atskiras vienos šeimos 2 miegamųjų (5 kamb.) vienaaugštis, vandeniu-alyva šildomas; užbaigtas rūsys, nemažas sklypas, garažas su privačiu įvažiavimu.

INDIAN RD.-BLOOR, 10 dideliu kambarių atskiras namas; kvadratinis planas; garažai su plačiu privačiu įvažiavimu; namas be skolų.

JANE-ANNETTE — palikimas, 5 kambariu atskiras mūrinis vienaaugštis; garažas; prašoma kaina tik $55.000.

16 ĮSTAIGŲ JŪSŲ PATARNAVIMUI TORONTE IR ONTARIO PROVINCIJOJE.

P. KERBERIS,
2336 BLOOR STREET WEST
tel. 763-5555 **namų 535-1584**

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • **Tel. 532-3400**

AKTYVAI — virš 14 milijonų

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	term. indėlius 1 metų	8¼%
Antradieniais	10 - 3	pensijų ir namų s-tas	8½%
Trečiadieniais uždaryta		taupomąsias s-tas	7%
Ketvirtadieniais	10 - 8	depozitų-čekių s-tas	6%
Penktadieniais	10 - 8	DUODA PASKOLAS:	
Šeštadieniais	9 - 1	asmenines	9½%
Sekmadieniais	9.30 - 1	nekiln. turto	9¼%
		investacines	10%

Skyrius ANAPILYJE veikia sekmadieniais — 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki $2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki $10,000. Parduodame "American Express" kelionių čekius ir pinigines perlaidas. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

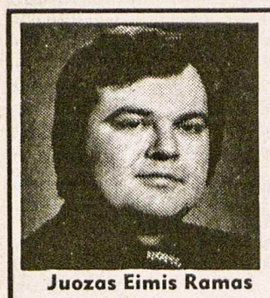

Juozas Eimis Ramas

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

KLAUSKITE MANE APIE: pajamų mokesčių atskaitas • pensijų planus • RRSP — registruotą pensijų planą • invalidumo pajamas • nuosavybių draudą • šeimos apsaugą • studentų draudos fondus mokslui eiti

THE CITADEL LIFE

365 Evans Ave. (arti Kipling), suite 104
Namai: 766-5857 • Raštinė: 255-5514

DUFFERIN RADIO AND TV
SALES AND SERVICE
Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. • Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.
1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave. **telefonas 536-5936**

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės.
Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario **Telefonas 535-1258**

• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Simons *TELEVISION*
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS
2385 Dundas St. W., Toronto **Tel. 532-8772**
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio.

Nuomojam, taisom, parduodam televizijas, "stereo" aparatus, lietuviškas plokšteles ir suvenyrus.

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas
(1862 Mattawa Ave., Mississauga, L4X 1K1, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylią, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. •
Savininkai: **A. Paškevičius** ir **J. Tamošiūnas**

SPORTAS

PASAULIO LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Į tautinę olimpiadą 1938 m. Kaune atskubėjo lietuviai iš viso pasaulio kraštų. Gausiai ir sėkmingai joje dalyvavo Amerikos lietuviai. Atvyko sportininkai ir svečiai iš P. Amerikos, Anglijos, Šveicarijos, Latvijos ir kitur. Ypatingai džiaugsmingai buvo sutikti **Prano Žižmaro** vadovaujami Vilniaus krašto lietuviai. Krepšinyje vilniečiai negalėjo susilyginti su Amerikos lietuvių ar Lietuvos krapšininkais, tačiau tinklinyje buvo neįveikiami ir laimėjo aukso medalį. Be to, **Palevičius** laimėjo sidabro medalį motociklų lenktynėse, **Našlėnas** — bronzos medalį sunkumų kilnojime. Dabartinis hamiltonietis **Edvardas Kudaba** priklausė vilniečių krepšinio komandai. Australijoje gyvena krepšininkas **Karazija** ir lengvaatletis **Simankevičius.**

Šios neeilinės sporto šventės 40 metų sukakčiai priminti, tautiniam suartėjimui paskatinti ir yra rengiamos PLS Žaidynės.

Vladas Bakūnas tautinės olimpiados lengv. atletikos varžybose laimėjo daugiausia medalių — 3 aukso, 1 sidabro ir 1 bronzos. Moterų klasėje sėkmingiausia buvo **Šepatienė** (Panevėžio Šaulys), kuri laimėjo 4 aukso medalius. Daugiausia rekordų pasiekė Šepaitienė — 4, vyrų klasėje V. Bakūnas — 3. Rekordinė pasekmė buvo pasiekta moterų 4x100 m estafetėje, kurią sudarė Šaulių S-gos bėgikės Skridulytė, Šepaitienė, Žėruolytė, Širvydaitė. Šaulių S-gos bėgikai Br. Keturakis, Vl. Bakūnas, Kiukys ir Zaskevičius olimpinę estafetę irgi prabėgo rekordiniu laiku.

PLS Žaidynių varžybų datos ir vietos:

vyrų krepšinis —
birželio 26 — liepos 1;
jaunių A krepšinis —
birželio 26 — liepos 1;
jaunių B krepšinis —
birželio 27 — 29;
Jaunių C krepšinis —
birželio 27 — 29;
moterų krepšinis —
birželio 28 — 29.

Krepšinio varžybos žaidynėse bus gausiausios, todėl šalia "Olympium" patalpų dar parūpintos 5 mokyklų salės: Vincent Massey Collegiate, Martin Grove Collegiate, Silverthorne Collegiate, Burnhamthorpe Collegiate ir Westway High School. Šalia krepšinio "Olympium" patalpose dar bus plaukimo, stalo teniso ir lengv. atletikos varžybos. Be to, čia vyks krepšinio ir tinklinio baigminiai žaidimai.

Kitų varžybų datos: lengv. atletika — birželio 29, 30; plaukimas — birželio 29, 30; tinklinis — birželio 29 — liepos 1; stalo tenisas — birželio 27, 28; lauko tenisas — birželio 28-30; futbolas — liepos 3; golfas — birželio 30 — liepos 1 arba birželio 29, 30; tinklinis — West Humber Collegiate ir New Toronto Secondary School; lauko tenisas — Earlscourt aikštelėse; golfas — Nobleton Lakes aikštyne; futbolo rungtynės — Earlscourt Park aikštėje.

Šaudymo varžybos vyks dviejose šaudyklose — Bramptone ir Downsview. Bus šaudoma iš 22 kalibro, "Trap" ir "Sceet", pistoletų ir šautuvų. Šaudymo varžybos vyks birželio 30 ir liepos 1 d.d. Šaudyklos bus atviros visiems dalyviams nuo birželio 26 d., ir šaudytojai galės iš anksto susipažinti su esamomis sąlygomis bei patikrinti savo tikslumą. **A. S.**

VYČIO ŽINIOS

Krepšinio stovykla Tėvų pranciškonų stovyklavietėje Wasagoje šiais metais truks vieną savaitę. Stovyklos mokestis visiems lietuviams vienodas: vienam asmeniui tik $95; registruojant 5 ar daugiau stovyklautojų — $85 asmeniui. Stovykla plačiai žinoma visoje Ontario provincijoje ir sutraukia nemažai jaunų krepšininkų. Kviečiami patyrę instruktoriai iš Kanados ir JAV. Stovyklos data — rugpjūčio 19-26 d.d. Informacijos ir registracijos reikalu kreiptis į Algį Eižiną — "Vytis" Basketball Camp, 272A Evelyn Ave., Toronto, Ont. M6P 2Z9. Tel. 766-7874.

Glorija Nešukaitytė balandžio 8-9 d.d. stalo teniso turnyre, pusbaigmio susitikime, pralaimėjo B. Plučaitei 1:2. Lemiamoje rungtyje Birutė turėjo daugiau laimės ir užbaigė 26:24 pasekme. Glorija laimėjo 17 m. mergaičių klasėje I vietą.

A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Aušros vyrai 1978. IV. 16 nugalėjo stiprią vietinę Inga Metal b-vės komandą 102:95. Aušros komanda buvo pilnos sudėties, žaidė labai gerai, ypač G. ir L. Rautinšai.

Aušros jauniai B, kurie žaidė apygardines rungtynes su Hamiltono Kovu, taip pat išėjo laimėtojais 63:59. Vienu metu jaunių komanda buvo atsilikusi daugiau kaip 15 taškų, bet pasistengė situaciją pakeisti.

SPORTAS LIETUVOJE

Augščiausioji moterų rankinio lyga pradėjo antrojo pirmenybių rato rungtynes. Kauno "Žalgiris" Kišiniove įveikė vietinę "Dinamo" komandą 21:18 ir Sverdlovsko " Kalininecą" — 25:19. Abejose rungtynėse pasižymėjo olimpinė žalgiriečių čempijonė A. Nėnėnienė. Susitikime su "Kalininecu" ji iškovojo net 10 įvarčių. Vilniaus "Eglės" rankininkės žaidė Rostove prie Dono. Čia jos laimėjo susitikimą su Maskvos "Luču" 19:18, su Brovarų "Metalurgu" — 21:14, bet pralaimėjo Rostovo "Rostselmašui" 13:20. Pirmenybių lentelėje komandos yra išsirikiavusios šia tvarka: I. Kijevo "Spartakas" su 28 taškais, II. Kauno "Žalgiris" su 22, III. Baku "Spartakas" su 20, IV. Vilniaus "Eglė" su 19. Paskutinėje XII-je vietoje yra Beregovo "Kolosas", tesurinkęs 3 taškus.

Leningrade įvyko sąjunginės ir tarptautinės plaukimo pirmenybės dėl laikraščio "Komsomolskaja Pravda" prizų, susilaukusios apie 700 dalyvių ne tik iš Sovietų Sąjungos, bet ir abiejų Vokietijų, Vengrijos, Bulgarijos, Rumunijos, Čekoslovakijos, Lenkijos, Suomijos, Kubos. Įsidėmėtiną laimėjimą 200 m plaukime krūtine pasiekė Lina Kačiušytė, 15 metų amžiaus vilnietė moksleivė, šį nuotolį nuplaukusi per 2 min. 37,33 sek. Tai naujas Lietuvos merginų rekordas. Šią rungtį su 2 min. 35,47 sek. laimėjo trylikmetė leningradietė J. Bogdanova, dukart buvusi Europos čempijone. Trečioje vietoje L. Kačiušytė paliko maskvietę M. Košejevą. Montrealio olimpiados čempijonę. Šiaulietė Violeta Penkauskaitė, kuriai priklauso Lietuvos moterų rekordas 2 min. 36,1 sek., šįkart buvo tik aštunta. Lietuvos moterų ir merginų rekordą 200 m plaukime delfinu iki 2 min. 21,15 sek. pagerino kaunietė R. Jankauskaitė, užėmusi V vietą. Naujus Lietuvos merginų rekordus taipgi pasiekė: šiaulietė R. Varanavičiūtė 400 m kompleksiniame plaukime (5 min. 16 sek.), vilnietė A. Jonikaitė 100 ir 200 m plaukimuose nugara (1 min. 10,32 sek. ir 2 min. 32,20 sek.). Vėliau įvykusiame 100 m plaukime krūtine L. Kačiušytė pagerino Lietuvos merginų ir moterų rekordą iki 1 min. 15,09 sek.

Kauno "Granitas" augščiausiojoj vyrų rankinio lygoj vis dar tebėra V vietoje, taškų skaičių padidinęs iki 15. "Granitą" pralenkė: Maskvos MAI su 27 taškais, Maskvos CASK su 24, Zaporožės ZII su 20, Maskvos "Kuncevas" su 18. Minske įvykusiose rungtynėse granitiečiai 16:13 santykiu pralaimėjo susitikmą su pirmaujančia MAI Maskvos komanda, bet nugalėjo Lvovo ASK 25:17.

Ateitininkų žinios

Toronto ateitininkų šventė įvyks gegužės 6 ir 7 d.d. Smulki šventės programa bus ateinančiame "Tėviškės Žiburių" nr. Prašome atsiminti pagrindinius šventės programos dalykus: gegužės 6, šeštadienį, 1 v.p.p., plataus masto simpoziumas; šeštadienio vakare — šokiai ir Klevelando "Nerijos" koncertas; gegužės 7, sekmadienį, 11.30 v.r., pamaldos Prisikėlimo šventovėje. Laukiama daug svečių iš kitur.

Praėjusių metų ateitininkų kongreso temas reikėtų nagrinėti ir toliau. Tam padeda "Ateities" žurnalas. Vasario mėn. buvo labai aktualus kun. K. Trimako straipsnis apie krikščioniškąjį atsinaujinimą; kovo mėn. numeryje įdėti vertingi straipsniai: kun. A. Rubšio apie Evangelijas, prof. S. Sužiedėlio apie Palangos konferenciją ir kun. A. Paškaus kongresinio pamokslo mintys apie laisvės didybę ir jos tragiką.

Studentų ateitininkų kursai įvyks šį pavasarį Wasagoje, pranciškonų stovyklavietėje.

Skautų veikla

• Balandžio 30 d., 11 v.r., skautų būkle šaukiamas XVI Romuvos stovyklos vadovų-vių pasitarimas programiniais reikalais. Visi ir visos, kurie ketina stovyklauti Romuvoje nuo liepos 23 iki rugpjūčio 6 d., kviečiami pasitarime dalyvauti. Taipgi laukiami vadovai-vės iš visų tų vietovių, iš kurių atvyks stovyklautojai į Romuvą. Pabrėžiama, kad bus tęsiama pernai pradėta lietuvių kalbos vartojimo praktika. Bus dedamos visos pastangos, kad Romuvoje stovyklautojai kalbėtų tik lietuviškai. Pereitos vasaros bandymas vadovus padrąsino užmojį tęsti.

• Toronto vilkiukai žiemos sezono veiklą baigė balandžio 23 d. Jiems vadovavo globėja O. Balsienė ir drauginninkas Gailius Senkevičius. Draugovė dėkoja Tėvams pranciškonams, ypač v.s. T. Augustinui, už leidimą pasinaudoti patogia Parodų sale.

• Balandžio 29 d. High Parke — medelių sodinimas, kuriame dalyvauja Mindaugo ir vilkiukų draugovės bei jūrų skautai.

• Ruoškimės VI tautinei stovyklai rugpjūčio 13-26 d.d. Dalyviai, transportas, pasirodymai — šie dalykai turi būti neatidėliojant sprendžiami. Č. S.

• **Be lietuviškos spaudos nebus sąmoningos tautos.**

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

deracinėje vyriausybėje, plėsti prancūzų kalbos vartojimą kitose provincijose, užtikrinti tas jos teises konstitucija. C. Rayanas, išrinktas Kvebeko liberalų vadu, žada nesikišti į federacinio parlamento rinkimus. Išimtį numato tik tokiu atveju, jeigu premjero P. E. Trudeau pasiūlyti konstituciniai pakeitimai prieštarautų jo idėjoms. Viešosios nuomonės tyrimai Kvebeke liudija prasidedantį premjero R. Levesque Kvebeko partijos populiarumo kritimą ir liberalų prestižo augimą. Sekančius provincinio parlamento rinkimus gali laimėti C. Rayano vadovaujami liberalai. Tačiau jų laimėjimas nereikštų galutinio problemos išsprendimo, nes ir liberalai kovos už didesnes Kvebeko teises, tik ši kova bus vedama federacijos rėmuose, be grasinimų atsiskirti nuo Kanados.

Naująjį Kvebeko biudžetą paskelbė finansų min. J. Parizeau, numatydamas $13,3 bilijono išlaidų ir $12,3 bilijono pajamų. Deficitas greičiausiai sieks apie $1,25 bilijono, kai tuo tarpu paskutiniame biudžete jis buvo $995 milijonai. Procentiniu požiūriu Kvebeko deficitas bus mažesnis už federacinės vyriausybės ir Ontario provincijos. Kvebeke jis sieks 9% visų valdžios pajamų, Otavoje — 25%, Ontario provincijoje — 14%. Mažiau uždirbantiems kvebekiečiams pajamų mokestis sumažinamas, daugiau uždirbantiems — padidinamas. Mokesčio sumažinimu pasinaudos apie 3 milijonai Kvebeko gyventojų.

Nors federacinio parlamento rinkimai dar nėra paskelbti, rinkiminėse apylinkėse jau rikiuojasi būsimieji kandidatai. Bene didžiausio abiejų pagrindinių partijų dėmesio susilaukė rinkiminė Toronto Rosedale apylinkė. Konservatoriai čia savo kandidatu paskelbė ilgametį Toronto burmistrą D. Crombie, o liberalai — iš pareigų pasitraukiantį Toronto universiteto rektorių dr. J. Evans. Jo nominacijoje dalyvavo net ir pats premjeras P. E. Trudeau. Dr. J. Evanso kandidatūra iš varžybų išjungė kitą liberalų kandidatę — negrę Anne Cools. Kova tarp D. Crombio ir dr. J. Evanso žada būti įdomi, nes jie abu yra laikomi žymiausiais konservatorių ir liberalų partijų papildais. Kalbama, kad abu turi pretenzijų į partijų vadus. D. Crombie beveik be varžybų laimėdavo Toronto burmistro rinkimus ir dėlto dabar pasirinko platesnius vandenis, o dr. J. Evansas politiniame plaukime yra naujokas.

Visą Kanadą varginanti pašto problema, atrodo, iškils federacinio parlamento rinkimų vajuje. Konservatorių partijos vadas J. Clarkas studijos paruošimą pašto reformos klausimu buvo pavedęs Ronaldui Ritchie, kuris bus šios partijos kandidatu York East rinkiminėje Toronto apylinkėje. Pastarasis pasiūlė paštą padaryti valdine bendrove, kuri per savo direktorius būtų atsakinga tiesiog parlamentui. Jis taipgi rekomenduoja uždrausti paštininkų streikus, leisti tokiai bendrovei naudotis privačių bendrovių paslaugomis pašto siuntų pristatyme, nes varžybos būtų naudingos visai Kanadai. Pasak Ronaldo Ritchie, didžiausią problemą sudaro dabartiniai pašto vadovybės ir paštininkų unijos santykiai. Nors pokalbiuose daug rėkaujama, abi pusės yra kurčios viena kitos reikalavimams. Pastarajame dešimtmetyje Kanados paštas turėjo net 7 ministerius. Nepaisant pakartotinio paslaugų pabranginimo, jo deficitas nuo $91 bilijono 1972-73 m. biudžete pakilo iki $569 milijonų 1976-77 m. biudžete. Pašto paslaugos ne tik nepagerėjo, bet artėja prie visiško chaoso. Ronaldo Ritchie studijos dar oficialiai nėra patvirtinusi konservatorių partija. J. Clarkas tai žada padaryti vėliau. Matyt, dėl šios studijos Kanados darbo min. J. Munro paskelbė ir liberalų partijos pradedamus pokalbius dėl pašto pavertimo valdine bendrove. Jų rezultatai betgi bus pateikti ministerių kabinetui tik liepos 15 d. Pašto pavertimo valdine bendrove reikalauja ir paštininkų unijos vadas C. Parrotas, tikėdamasis tada turėti dar svaresnį balsą. Didesnio pagerėjimo sunku tikėtis su tokia reforma, kol iš unijos nebus pašalinti kairiojo plauko revoliucininkai, nuolatinių nesutarimų bei streikų kurstytojai.

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" metinė prenumerata — $12, naujiems skaitytojams — $9. Norintiems susipažinti "TŽ" siunčiami nemokamai.

AL GARBENS

REAL ESTATE LTD.

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Board narys

Telefonai: 536-2738 ir 536-2664

1611 BLOOR ST. WEST

PACIFIC-BLOOR, atskiras plytų namas, trijų augštų; pilnai modernizuotas, dvi prausyklos, privatus įvažiavimas. Netoli Bloor ir High parko.

BLOOR-SHAVER, mūrinis vienaaugštis, 3 miegamųjų su prijungtu garažu. Užbaigtas rūsys (baras). 50 pėdų priekis. Sklypas su vaismedžiais. Greitas perėmimas.

ALHAMBRA — ARTI LIETUVIŲ NAMŲ, atskiras plytų namas, 14 kambarių; 5 kambariai pirmame augšte, plius 4 butai nuomoti, geros pajamos, geras butas savininkui, garažas. Įmokėti apie $25.000.

BLOOR — RUNNYMEDE, gražus — modernus dvibutis su užbaigtu rūsiu, didelis sklypas 100' x 150'; du nauji garažai, privatus įėjimas į rūsį, labai tinka gydytojo kabinetui. Kaina — per $200.000.

VAKARAIS SKAMBINKITE Į NAMUS

S. Jokubaitis 537-2869 — A. Garbenis 489-1543

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE **PARAMA**

MOKA:	IMA:
8¼% už 1 m. term. dep.	9½% už asm. paskolas
8½% už pensijų ir namų planą	
7% už taupymo s-tas	9¼% už mortgičius
6% už čekių s-tas (dep.)	
7½% speciali taup. sąsk.	

AKTYVAI virš 19 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki $10,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas — piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express) Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: **532-8723** ir **532-1149**
M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

1113 Dundas St. W., Toronto, Ont. M6J 1W9
Tel. 533-5454

PROGRESS REAL ESTATE LTD. REALTOR **1072 Bloor St. W.**

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus **A. Bliūdžius**

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

Lietuviška maisto krautuvė

EUROPEAN MEAT & DELICATESSEN

2899 Bloor St. W., prie Prince Edward
Tel. 233-9783 *NAUJI LIETUVIAI SAVININKAI*

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bake oven) ir visi mechaniniai taisymai. Parduodu vartotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 *FILTSOS BROS*
Telefonai 533-8451, 533-8452

Lietuviška "Real Estate" įstaiga St. Petersburge, Floridoje

ANGELĖ E. KARNIENĖ
Broker • Realtor
Notary Public

REALTOR®

Rezidencijos - moteliai - sklypai
Daugiabučiai (kondominiumai)
Nuomojimo patarnavimas

3701 Gulf Blvd., St. Petersburg Beach, Florida, 33706
Telefonas (813) 360-2448 • vakare (813) 345-2738

EMORY MILLER LIMITED
Real Estate Broker
67 DUNLOP ST. W., BARRIE, ONT.

Sąžiningas patarnavimas, didelis nuosavybių pasirinkimas. Įstaigos tel. 726-1881, tiesioginė tel. linija iš Toronto 364-7941. Turint sunkumų su kalba, skambinti Juozui Grybui tel. 424-5571.

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 **Telefonas 531-1331**

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) **Telefonas 531-1305**

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai ★ taisymai. ★ Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F. ★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETIT

TORONTO ONT

Kultūrinė popietė įvyko balandžio 22, šeštadienį, Prisikėlimo par. Parodų salėje. Joje gausūs dalyviai gėrėjosi dail. V. Igno dailės darbais ir rašytojo J. Jankaus rašytine kūryba, kurios paskaitė pats autorius. Dailės parodos atidarymo proga kalbėjo Liet. Rašytojų Dr-jos pirm. kun. L. Andriekus, OFM, įvesdamas klausytojus į dail. V. Igno grafiką, kurioje ryškiai matyti savitas braižas. Vėliau įvyko sutiktuvės naujausio J. Jankaus leidinio "Ir nebepasimatėm". Kun. L. Andriekus, OFM, supažindino klausytojus su naujuoju J. Jankaus kūriniu ir aplamai šio autoriaus kūryba. Susidomėjimas šia kultūrine popiete buvo labai gyvas. Tai kartu buvo proga jos dalyviams įsigyti ir rašytojo knygų, ir dailininko paveikslų. Paroda ypač daug lankytojų susilaukė sekmadienį. Šią popietę surengė KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo skyrius.

Toronto etninių grupių atstovų komitetas š. m. balandžio 21-22 d. d. Four Seasons Sheraton viešbutyje surengė daugiakultūrę konferenciją, kurioje turėjo būti svarstoma kaip pagrindinė tema Kanados vienybė. Konferencijoje kalbas pasakė daugiakultūrių reikalų min. N. Cafik, Toronto un-to rektorius J. Evans, Ontario liberalų vadas S. Smith, Ontario prov. min. R. Welch, feder. vyriausybės atstovas — valstybės sekr. J. Roberts ir kiti. Konferencijoje dalyvavo 400-500 asmenų, jų tarpe 15 lietuvių, ypač jaunosios kartos. Priimta visa eilė nutarimų, bet etninių grupių vaidmuo Kanados vienybės išlaikyme nebuvo išryškintas. Plačiau apie šią konferenciją — kitame nr.

Toronto L. Namai leidžia savo biuletenį, kuriame šalia kasdieninių informacijų, būna ir straipsnių aktualiaisiais klausimais. Pvz. š.m. 13 nr. buvo paliestas alkoholizmo klausimas, o 14 nr. — sovietiniai kursai Vilniuje, į kuriuos telkiamas išeivijos jaunimas.

Nakvynėmis Australijos lietuvių sportininkams, atvykstantiems į PL Dienas Toronte, rūpinasi Kęstutis Budrevičius. Tautiečiai, kurie galėtų priimti svečius iš Australijos, prašomi paskambinti tel. 535-9755. Tokių svečių sportininkų bus apie 80. Atvyks ir "Mūsų Pastogės" red. V. Kazokas.

Pranas Motiejūnas, ilgametis lietuvių par. vargonininkas, gydomas Riversi de ligoninėje, kamb. 840.

Kostas Kalendra savo giminių ir bičiulių ratelyje atšventė 80 m. amžiaus sukaktį.

V. Anysienė, keturias savaites stiprinusi sveikatą Floridoje, grįžo į Torontą. Jos žentas prof. J. Slavėnas lankysis Toronte gegužės mėnesį ir skaitys paskaitą apie gen. St. Raštikį baltistikos konfeerncijoje.

Kanados Lietuvių Klubas "West Elgin" Rodney, Ont. "T. Ž." paaukojo $50. Dėkojame už paramą.

Toronto L. Namų sveta inė "Lokys", kaip rašo biuletenis "LN Žinios" 15 nr., siekia sudaryti malonią, kultūringą aplinką, kurioje tautiečiai galėtų draugiškai praleisti laiką. Deja, tokiam užmojui kliudo neblaivūs tautiečiai, kurių elgesys nesiderina su svetainės tikslais ir klubų įstatais. Dėlto LN valdyba kovo 16 d. posėdyje nutarė suspenduoti dėl netinkamo elgesio 6 LN narius — jie nebeturi teisės lankytis "Lokyje", nors ir toliau pasilieka LN nariais.

Ontario alkoholinių gėrimų kontrolės taryba leido gaminti ir pardavinėti stipresnį alų šioje provincijoje. Dabartinis alus turėjo apie 5% alkoholio ir neleistiną peržengti 5,5% ribą. Naujasis alus galės turėti alkoholio iki 8,5% ir, žinoma, kainuos apie 20% daugiau. Jis taipgi bus pardavinėjamas ligšiolinėse alaus parduotuvėse. Pirmoji nauja rinka pasinaudos Molsono alaus darykla, Kvebeko provincijoje jau nuo 1971 m. gaminanti ir pardavinėjanti 6,2% stiprumo alų "Bras d'Or".

KUN. LIUDAS JANUŠKA, septynerius metus darbavęsis Hamiltone, atsisveikina su parapijiečiais, jį gausiai apdovanojusiais. Jis įstojo į lietuvių pranciškonų vienuoliją Nuotr. J. Miltenio

HAMILTON ONT

VACIUS PAŠILYS, dingęs 1975 m. gegužės 19 d., buvo jieškomas po visą Kanadą. Policija teiravosi apie jį ir pas lietuvius, bet neužtiko jokių pėdsakų. Pagaliau ilgai jieškotasis buvo rastas 1978. IV. 17 Ontario ežere, Hamiltono uoste, sėdintis prie automobilio vairo. Matyt, su automobiliu įkrito ežeran ir nepajėgė išsigelbėti. Ši žinia buvo paskelbta "The Toronto Sun" 1978. IV. 19. **K.**

NAUJAS ADVOKATAS. Jaunosios kartos atstovas ir geriausias mūsų šachmatininkas Juozas Chrolavičius, čia baigęs Cathedral gimnaziją, įstojo Guelph universitetan ir ten baigė filosofiją ir matematiką. Kiek pailsėjęs, vėl pradėjo teisės studijas Londono, Ont., universitete. Jas baigęs ir atlikęs praktikos darbus Otavoje, gavo teisę verstis advokato praktika. Po eilės sunkaus darbo metų pagaliau apsistojo Hamiltone ir čia atidarė advokato kabinetą (131 John St., South, Suite 204, tel. 522-2704).

Juozas yra baigęs šeštad. lietuvių mokyklą. Rašo ir kalba lietuviškai. Norintiems pasinaudoti jo patarnavimu bus lengva išaiškinti reikalus lietuviškai. J. Chrolavičius yra vedęs ir augina dvi dukreles. **O. A.**

ADVOKATĖ JOANA KURAITĖ, baigusi teisės mokslus Toronte, pradėjo dirbti Hamiltone kaip naujos teisinių patarimų įstaigos direktorė — McQuesten Legal and Community Services (Queenston Rd., tel. 545-8410). Įstaiga pradės darbą nuo š.m. gegužės 1 d. Ji galės daug padėti gyventojams teisiniuose reikaluose.

VANDUTĖ IR PETRAS LUKOŠIAI atšventė sidabrinę vedybų sukaktį. Ta proga jų draugai padarė jiems staigmeną, šeštadienio vakarą su pyragais ir dovanomis suvažiuodami į jų namus. V. P. Lukošiai, būdami visada labai kuklūs ir visuomeniški, turi daug draugų ir gerbėjų. Petras dainuoja bosu AV parapijos chore.

AUGŠTUOSIUS MOKSLUS šį pavasarį baigė daug mūsų jaunųjų: Rūta Jusytė ir Marijus Gudinskas gavo mokytojų diplomus, Dalia Milerytė — farmacininkės, Kęstutis Kaminskas — geografo, Raimundas Butkevičius — prekybininko.

BRONIUS ŠOPYS sunegalavo širdimi ir šiuo metu yra Šv. Juozapo ligoninėj, tyrimų skyriuje.

JUOZAS IR VANDA RAGUCKAI įsigijo naujus namus ir jau persikėlė ten gyventi. Tą persikėlimą jie atšventė šauniomis įkurtuvėmis, kuriose dalyvavo didelis būrys jų bičiulių ir artimųjų. J. V. Raguckai augina dukrelę Ramunę, kuri lanko lit. mokyklos VIII skyrių ir yra jau spėjusi iškilti kaip talentinga stalo teniso žaidėja. **K. M.**

PADĖKA

Mūsų dar nebuvo, alyvos žydėjo, mūsų nebebus — jos žydės. Rodos, kas čia tokio — pasaulis nesugrius. Bet kai žmogus atsiduri nežinioj, ir tau likimas rašo sprendimą būti ar nebūti, pasidaro labai sunku. Ir kai tuo sunkiu momentu tavo artimieji draugai, sesės, bendraamžės organizuotai ir paskirai, mieli kaimynai ateina su moraline parama, nuoširdžia užuojauta, artimo meile ir padeda pavargusiai — yra malonu.

Už visokeriopą paramą gydytojams, pagalbiniam personalui, visiems ir visoms nuoširdžiausias ačiū! **V. Lukoševičienė**

Sault Ste. Marie

TAUTYBIŲ PASIRODYME, kurį surengė Folk Arts Council prieš Velykas, dalyvavo ir lietuviai. Apylinkės valdybos pastangomis buvo suruoštas kepinių pardavimas ir gauta $70 pelno. Šis pelnas taip paskirstytas: "T. Žiburiams" $25, "N. Lietuvai" $25, invalidam vaikam $20.

Nuoširdi padėka talkininkėm už pagalbą ruošiant kepinius — p.p. K. Kaminskienei, M. Duobienei, A. Dabulskienei, F. Grigelaitienei, D. Skaržinskaitei, R. M. Motiejūnaitėms, o už talką pardavinėjant — L. Duobytei ir A. I. Sližytėms.

R. Galinienė

Red. pastaba. Už šią paramą "TŽ" nuoširdžiai dėkoja ir linki Sault Ste. Marie tautiečiams geriausios sėkmės lietuviškoje veikloje.

RODNEY, ONTARIO

(Atkelta iš 4-to psl.)

KANADOS LIETUVIŲ KLUBAS "West Elgin" balandžio 8 d. savo patalpose turėjo visuotinį metinį narių susirinkimą. Iš 20 aktyvių narių atsilankė 13. Klubo pirm. S. Paketuras pradėjo susirinkimą ir pirmininkauti pakvietė Vincą Andrulionį, sekretoriauti — Mykolą Kieraševičių. Klubo pirmininkas pranešime pasidžiaugė finansiškai sėkmingais 1977 metais. Aktyvaus narių pirkimo klubo vardu metų gale gauta nebloga komiso sumelė, iš kurios klubas ne tik savo patalpas išlaiko, bet ir pajėgia paremti kitų kultūrinę veiklą. Pvz. KLB Rodney apylinkei minint 25-rių metų sukaktį, klubas padengė visas minėjimo ir baliaus išlaidas. Klubas visuomet finansuoja Motinos Dienos minėjimus ir kitus Bendruomenės parengimus, apmoka pašto išlaidas siunčiamų siuntinių į Suvalkų trikampį, pasiuntė lietuviškų vadovėlių Brazilijos lietuviams. Gaila, kad mažai jų turėta. Rašo, kad jiems reikia daug daugiau. Baigdamas pirmininkas nuoširdžiai dėkojo nariams, prašydamas ir ateityje klubą ir per jį lietuvišką veiklą remti.

Susirinkimas nutarė: 1. Įstoti narių į Kanados Lietuvių Fondą su $100, 2. Pasaulio Lietuvių Dienoms Toronte paskirti $500, 3. "Tėviškės Žiburiams" už patarnavimus mums ir KLB Rodney apylinkei paskirti $50, 4. Apmokėti 1979 m. "Tėviškės Žiburiu" oro paštu prenumeratą valstybinei bibliotekai Paryžiuje $34, 5. Algio Rastapkevičiaus vadovaujamam 4-H jaunimo klubui varžybų premijoms skirti $25, 6. Motinos Dienos minėjimui Rodney paskirti $200, 7. Rodney Community Centre statybai paskirti $500. 8. Esamuose klubo įstatuose nėra paragrafo apie likvidaciją. Atėjus reikalui ir visuotiniam susirinkimui nutarus klubą likviduoti, visą tuo metu esamą turtą nutarta perduoti Kanados Lietuvių Fondui.

Į šių metų valdybą vienbalsiai tapo išrinkti S. Paketuras ir Z. Mockus iš senos valdybos ir naujas M. Kieraševičius. Revizijos komisija: V. Andrulionis, K. Gaputis ir J. Statkevičius, kandidatas — P. Jocius.

Labai sėkmingai susirinkimui vadovavęs V. Andrulionis, baigdamas susirinkimą, padėkojo nariams už atvykimą ir vaisingas diskusijas, ypač buvusiai valdybai už sėkmingą veiklą, linkėdamas pasisekimo ateinančiais metais. **P. S.**

Rochester, N.Y.

ČIURLIONEČIŲ KONCERTAS. Gegužės 6 d. į Ročesterį atvyksta Čiurlionio ansamblis, kviečiamas Lietuvių Etninio Muzėjaus ir PLJ Sąjungos Ročesterio skyriaus. Tos pačios dienos vakare Nazareto kolegijos meno salėje (4245 East Ave.) ansamblis koncertuos.

Gegužės 7 d. ansamblis giedos šv. Jurgio parapijos 70 metų sukaktuvinėse pamaldose. Šioms iškilmėms rengti yra sudarytas 15 žmonių komitetas, kurie, pasiskirstę į įvairias sekcijas, intensyviai dirba. Kviečiami į šį koncertą visi Ročesterio ir apylinkių lietuviai ir skatinami parduoti kuo daugiausia bilietų svečiams amerikiečiams darbovetėse, mokyklose, klubuose, kaimynuose. Taip pat kviečiami ir kaimyninių kolonijų lietuviai ne tik iš JAV, bet ir iš Kanados.

Po koncerto bus vaišės su čiurlioniečiais Šv. Jurgio parapijos salėje. Bilietų kainos 7, 5 ir 3 doleriai. Lietuvių pageidavimas, kad koncerto salė programos metu būtų pilna.

B. Krokys

ŠYPSENOS

Aritmetika

— Sakyk, Mikuti, kiek kojų turi arklys?

— Keturias, kai jis stovi, o kai bėga — tai negali suskaityti.

Motina ir sūnus

— Veidą nusiprausei, bet kaip tu taip susipurvinai rankas?

— Besiprausdamas veidą, mamyt.

Vietoj duonos

Pavergtoj Lietuvoj, pakėlus maisto kainas, E. Mieželaitis surado išeitį ir išspausdino šitokį posmą, siūlantį vietoj duonos užkąsti oru:

"Auga raumenys. Darbas numatomas,
Ne lengvesnis, kaip buvo — sunkesnis.
Bet kiekvieno gaivaus oro atomas —
Tarsi duonos pasotinąs kąsnis" . . .

Parinko **Pr. Alš.**

Lituanistinis . . .

(Atkelta iš 5-to psl.)

tė, "grįžusi namo turėjau vėl iš naujo priprasti!" Per tas dvi savaites studentai tikrai padarė žymią pažangą ir tuo būdu kursų - seminaro vertė yra visiškai aiški.

Kviečiame ir raginame susipratusį lietuvišką jaunimą, o ypač jaunuosius lituanistinių mokyklų mokytojus seminare dalyvauti. Lietuvių Fondas yra numatęs skirti stipendijas šio seminaro dalyviams. Stipendijų reikalais prašome kreiptis į Lietuvių Fondo raštinę, 2422 W. Marquette Rd., Cricago, Ill. 60629.

Lituanistikos seminarui registruotis galima pas kun. **J. Vaišnį, 2345 W 56 St., Chicago, Ill. 60636, USA.**

Rusas lietuviškoje . . .

(Atkelta iš 3-čio psl.)

"Lithuanian Shipping Company" ("Gimt. Kraštas" 1978 m. 11 nr.). Lietuviai jūrininkai įmaišyti tarp įvairių tautybių įgulų. Viename laive lietuvis kapitonas, kitame pavaduotojas, vyr. mechanikas, radijo inžinierius ar dar kitoks pareigūnas, sausumos ar jūrų karininkas. Tuo tarpu turbūt ir geriausiu atveju laivų įgulų sudėty vargiai ar bus bent trečdalis lietuvių jūrininkų. Visos tos pastangos rodo, kad tokia sąmoninga "integracija" turi giliau paslėptus tikslus. Ji migdo svetimuosius, bando užliūliuoti ir savuosius. Šiame žaidime betgi svarbieji koziriai tikrai nelietuvių rankose.

SKAITYTOJAI PASISAKO

RECENZIJOS, RECENZIJOS . . .

Mūsų spaudoje vis tenka skaityti savotiškus priekaištus tiems žmonėms, kurie po savo straipsniais pasirašo slapyvardžiais. Tas slapyvardis kartais tampa didžiuliu kaulu gerklėje. Prieinama net ir prie tokio absurdo, kad po slapyvardžiu pasirašiusio autoriaus iškeltos mintys pasilieka antraeilėmis, nes visos pastangos yra sukauptos ne iškeltoms mintims nagrinėti, bet "pulti" slapyvardžiu pasirašiusiam. Taip ir nesupranti žmogus, kodėl pametamas kelias dėl takelio . . .

Paimkime, kad ir "TŽ" išspausdintus išvedžiojimus Žemdirbio ir Plunksnagraužio, liečiančius V. Alanto romaną "Liepkalnio sodyba".

Įdomu kodėl Plunksnagraužiui nesuprantama, jog po Žemdirbio slapyvardžiu gali būti rašytojo recenzija? Ar "Žemdirbys" lietuvių kalboje jau toks koktus žodis? Kodėl tad yra būtinas toks išsireiškimas: ". . . kai apie tai sprendžia kažkoks nežinomas 'žemdirbys', kuriam staiga parūpo dėstyti 'rašytojiškas pastabas' "? Atrodo, jog Plunksnagraužis sutiktų su tomis pastabomis, jeigu po recenzija būtų ne tik pavardė, bet ir recenzentas "žinomas" . . . Ai, koks nesusipratimas!

Prisipažinkime, jog ir šiuo atveju pasitvirtino jau seniai žinomas gyvenimo faktas: muzikoje, romane, tapyboje kritikai bei recenzentai į tą patį dalyką žiūri pro skirtingus akinius . . . Atrodo, jog skaitytojui (tuo atveju) tenka lemiamas balsas.

Šiais "lib" laikais, ypač amerikiečių rašytojų tarpe (dažnai žodį "rašytojas" tektų į kabutes paimti) yra paplitusi savotiška manija, kuri pasireiškia "keturių raidžių žodžiais", ir tai puslapis po puslapio. Juokingiausia, jog tokia knyga recenzentų neblogai įvertinama. Betgi po kurio laiko išryškėja šitokių "literatūros žinovų" kalibras.

Plunksnagraužis savo recenziją šitaip baigia: "Bet jei 'Žemdirbys' tesutiko pasirayti slapyvardžiu, tai manau, kad jis nenusipelno gauti replikos su pavarde. Sekdamas pavyzdžiu, su liūdesiu ir aš panašiai prisitaikysiu, jeigu dabar jau įsigalėjo tokia mada".

Na tikrai, argi čia yra tokios pasenusios mados reikalas? Ar slapyvardžiu tik šiandien pradedama pasirašinėti? Ir dar su liūdesiu . . .

V. Semaška, Miami

NUSIKALTĖLIAI LIETUVOJE

Vyt. Alseika 1978. III. 26 3.30 v. r. V. Vokietijos laiku kalbėjo per sovietinį radiją (41 m. banga). Trijų minučių kalboje jis jieškojo karo nusikaltėlių, kurie esą pasislėpę Amerikoje. Vytautai, gaila, kad Tave "blatnekai" sutvarkė. Juk Pats gyvenai Amerikoje, turėjai progos su jais šnekėti. Kodėl Tau dabar prireikė jieškoti jų Velykų rytą? Be to, Lietuva negali turėti karo nusikaltėlių, nes su nieku nekariavo. Tikrieji karo nusikaltėliai yra tie, kurie okupavo Lietuvą, pasirašę sutartį su Hitleriu. Ir jie slapstosi ne Amerikoje, o pačioje Lietuvoje ar Sov. Sąjungoje. Teisingai sakai, kad lietuviai patyrė daug skausmo ir kad Lietuvoje tebėra neužgydytų žaizdų. Bet viso to kaltininkai neišbėgo Amerikon. Juos matai kasdien Lietuvoje. Tai tie patys, kurie 1945 m. kankino ir mano šeimą. Tada 4 mano vaikai bėgo slėptis senos pilies griuvėsiuose Kaune, o aš pati laukiau penktojo kūdikio. Mano vyrą suėmė, išnešė ir paguldė sunkvežimin, kurį saugojo kareiviai su durtuvais. Kur jį išvežė, niekas nežinojo, tik geri žmonės padėjo jį surasti. Taigi, Vytautai, ten jieškok nusikaltėlių. Galėsiu ir aš padėti.

H. Viluckienė

TOKS MŪSŲ PAŠTAS

Labai gaila, kad Velykų "Tėviškės Žiburius" gavome vėliau, negu Atvelykio nr. Atrodė, kad Montrealyje niekas negavo prieš Velykas, bet tik panašiai, kaip ir mes gavome. Matyt, pašte kam nors nepatiko Kristus pirmame puslapyje . . .

Ačiū už gražų Velykų stalo pobūvio skelbimą. Gaila, niekas jo nematė laiku, bet pasisekimas buvo tikrai neįtikėtinas.

D. Staškevičienė

NETVARKA PAŠTUOSE

Iš Toronto į Westoną yra tik kelios mylios, bet "Tėviškės Žiburius" Westono skaitytojai gauna tik antroje savaitėje — po dešimt ar dar daugiau dienų. Pėsčiam tą kelią galima būtų nueiti ir grįžti tą pačią dieną. Ir tai nėra atsitiktinis įvykis, bet jau kelinta savaitė taip daroma. Ar tai nėra diskriminacija bei užmojis sunaikinti etninius laikraščius? Keliamas pašto mokestis už blogą patarnavimą. Šį kartą miniu tik pašto įstaigas, o kitą kartą išvardinsiu įstaigų viršininkus.

V. Matulaitis

"NEWS DIGEST — INTERNATIONAL"

Viešėdama 5 mėnesius pas savo gimines Australijoje, turėjau progos skaityti Sydnėjuje lietuvių leidžiamą anglų kalba žurnalą "News Digest - Internationanl". Šis žurnalas visą savo turinį skiria išryškinimui komunistinių teorijų ir praktiškų metodų kovai su bolševizmu.

Vyriausias žurnalo redaktorius J. P. Kedys man aiškino, kad šis žurnalas turėtų būti skaitomas visų tautiškai ir politiškai susipratusių lietuvių dėl šių priežasčių:

a. Žurnalas eina anglų kalba, tad per jį labai plačiai galima skleisti informaciją apie komunistinių teorijų niekingumą ir praktišką jo grėsmę;

b. Kiekvienam numery yra keleias straipsnių, liečiančių pavergtos Lietuvos kančias ir politinę padėtį. Per šį žurnalą galima informuoti pasaulį apie Lietuvos okupaciją, juo labiau, kad jis yra skaitomas 22 valstybėse ir visuose 5 kontinentuose;

c. Šeimos, turinčios mokyklinio amžiaus vaikų, ypač turėtų atkreipti dėmesį į "ND-I", nes jeigu jaunesnieji neskaito ar mažai skaito lietuviškus laikraščius, tai jie turėtų gerą progą susipažinti su savo tėvų kraštu per šio žurnalo puslapius.

"ND-I" išeina kas trys mėnesiai, 66 puslapių. Metinė prenumerata $5 (JAV). Susipažinimui vieną egzempliorių leidėjai siunčia nemokamai, paprašius laišku šiuo adresu: News Digest-Internatianal, P.O. Box 535, Parramatta, 2150, Australia.

Ona Krikščiūnienė

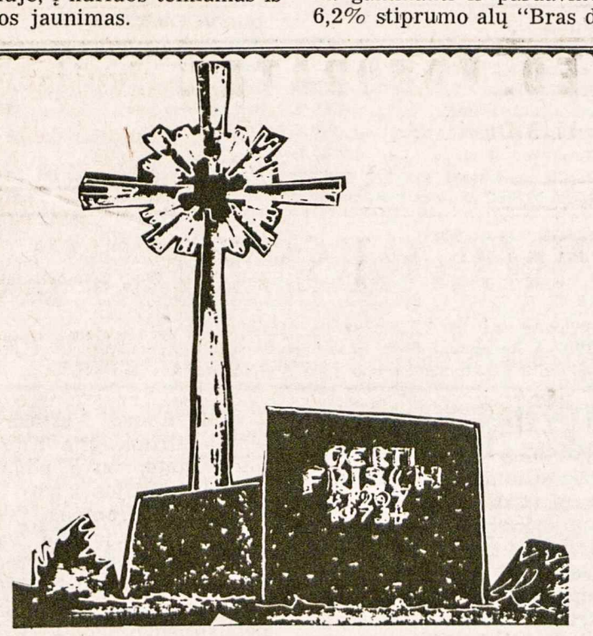

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

FRANK BARAUSKAS LIMITED
REAL ESTATE BROKER
• Patarnavimas lietuvių kalba
• Nemokamas namų įkainojimas
• Didelis namų pasirinkimas
Įstaigos telefonas: 233-3323
F. Barauskas 743-0100
R. Stasiulis 245-1297
3828 BLOOR ST. WEST - ISLINGTON - ONTARIO M9B 1K8

BALTIC EXPORTING CO.
SIUNTINIAI Į BALTIJOS KRAŠTUS IR SOV. SĄJUNGĄ
• Priimame užsakymus ir maisto siuntinių iš Danijos.
• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui.
DARBO VALANDOS: 9 v.r. — 5 v.p.p. (po 5 v.p.p. susitarus telefonu); šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.; trečiadieniais uždaryta.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
Telefonas 531-3098
Savininkai S. ir F. Janavičiai

DRAUDA
Balio Maskeliūno įstaiga
Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6
VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

V. BAČĖNAS
All Seasons Travel, B.D.
1551 Bloor Street West,
TORONTO, ONTARIO M6P 1A5
Visais kelionių reikalais betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti N. ir J. VAZNELIŲ
Gifts International Inc.
2501 W 71st STREET, CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424
Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

DRESHER-BARAUSKAS INSURANCE AGENCY LTD. ir
W. G. DRESHER REAL ESTATE • REALTOR
233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B BLOOR STREET WEST - ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. Drešeris ir A. Mikšienė
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p. ir 6.30 v.v. — 8 v,v,
šeštadieniais — 9 v.r. — 12 v.p.p.
Narys "Better Business" Biuro

Okulistas
L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST., TORONTO
Tel. 921-3924
Darbo valandos 9.30 v.r. - 6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

Okulistas
S. Brogowski, O.D.
412 Roncesvalles Ave.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami susitarus telefonu

INSURANCE
★ Namų — Gyvybės
★ Automobilių
★ Komerciniai
533-1121 Walter Dauginis 822-8480
1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

TORONTO ONT

Anapilio žinios

Tel. 277-1270

— Naujosios Lietuvos Kankinių šventovės pašventinimo iškilmės įvyks birželio 11 d., 3 v.p.p.

— Imant parengimams leidimus visose trijose salėse (Anapilio didžiosios, mažosios ir Lietuvos Kankinių par.), prašoma vartoti tą patį adresą: 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont., L5C 1T3. Minėtu adresu yra įregistruotos visos trys salės oficialiose Ontario įstaigose. Klebonijos adresas yra: 494 Isabella Ave., Mississauga, Ont., L5B 2G2.

— Lietuvos Kankinių šventovės statybai aukojo $750: B. O. Sergaučiai, Miami Beach, Florida; po $500: Bruno Urbas, Paley Urbas, Port Dover, Ont., ir P. Meškauskas; po $100: M. Jagminas, J. Jurėnas, P. Kirstukas, Stayner, Ont., V. G. Butkiai, J. N. Uogintai; po $50: J. Govėdai, p. Adomavičienė-Adams. Geradariams nuoširdi padėka.

— Pirmosios Komunijos vaikų iškilmės įvyks Sekminių dieną, gegužės 14, 11 v. pamaldų metu.

— Sutvirtinimo sakramentas bus teikiamas šventovės šventinimo iškilmių metu. Pasiruošimui vadovauja seselė Paulė ir tėvų atstovai — L. Kurpienė ir S. Vaštokas. Sutvirtinimą teiks vysk. V. Brizgys. Sutvirtinamiesiems yra užsakytos specialios uniformos.

— Sveikiname Joną ir Mariją Gudelius Bramptone, praėjusį savaitgalį atšventusius sidabrinę vedybų sukaktį.

— Parapijos choro pobūvis praėjo pakilioje nuotaikoje. Choristai buvo nuoširdžiai pasveikinti, įteikiant par. choro išleistą giesmių plokštelę. Ypač šiltai buvo prisimintas chorvedys muz. S. Gailevičius, dažnai talkinantis solo giesmėmis sol. R. Strimaitis ir sol. S. Žiemelytė.

— Balandžio 27, ketvirtadienį, Šv. Jono liet. kapinėse palaidota a.a. Viktorija Burdinavičienė, 61 m. amžiaus, iš Hamiltono.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 10 v.r., už a.a. Adomą Urnavičių, 4 v.p.p. — jungtuvės; sekmadienį 10 v.r., Kriaučiūnų šeimos intencija, 11 v. už a.a. Justiną Pikšilingį (pirmosios metinės) ir a.a. Juozapą Žykų.

Lietuvių Namų žinios

— LN statybos komitetas yra užregistravęs per 200 lietuvių, besidominčių kooperatinių butų statyba. Komitetui yra reikalingos informacijos ir nuomonės užsiregistravusių dėl butų dydžio, kainų, vietos ir pan. Šiuo tikslu balandžio 21 d. buvo išsiųsti laiškai su atitinkamais klausimais. Jei atsirastų daugiau suinteresuotų butų statyba, prašoma pranešti LN raštinei tel. 533-9030.

— LN valdyba balandžio 13 d. posėdyje patikrino š. m. pirmo ketvirčio finansinę apyskaitą ir rado, kad viskas vyksta numatytos sąmatos ribose. Skolų gruodžio 31 d. buvo $315,000, per tris mėnesius numokėta $35,000 ir kovo 31 d. liko $280,000.

— Pr. sekmadienio popietėje dalyvavo per 350. Svečių knygoje pasirašė: svečiai iš Ročesterio — A. Sabalis, P. Chromanskis, D. Jurkonis, P. Mališauskas, J. Kohut, S. Žmuidzinas, L. Lelis, V. Lelis, R. Liauba, J. Chromanskis; iš Klevelando — R. Šilbajoris ir Janavičiūtė; iš Montrealio — D. Lukoševičius, G. Nagys, H. Celtorius.

— Balandžio 23 d. įvykusiame simpoziume "Lietuvių Namai ir lietuvybės išlaikymas" dalyvavo per 200 tautiečių. Vadovavo Trentono universiteto prof. Romas Vaštokas. Kalbėjo Algis Balsys, Gintautas Beresnevičius, Birutė Bilkštytė-Richardson, Vytautas Bireta, Lina Kuliavienė ir Algimantas Senkus. Tai buvo vienas įdomiausių simpoziumų, kuriame aktualias mintis išdėstė ne tik paskaitininkai, bet ir simpoziumo dalyviai. LN valdyba ir visuomeninės veiklos komisija reiškia nuoširdžią padėką prof. R. Vaštokui už turiningą, sklandų ir įdomų simpoziumo pravedimą, minėtiems paskaitininkams už iškeltas naujas idėjas bei pasiūlymus gausiems simpoziumo dalyviams.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairiomis progomis skambinti į "Petals Florist" tel. 537-9070, vakarais tel. 763-6256. Adresas: 1574 Bloor St. W., Toronto, Ont., prieš Lietuvių Namus. Pristatymas į ligonines, laidotuvių namus ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvinių gėlių tvarkymo srityje.

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydui tel. 533-3022.

IŠNUOMOJAMI du kambariai ir virtuvė Rusholme ir College gatvių rajone. Skambinti telefonu 534-5483 Toronte.

"VENUS FLORISTS". Gėlės visokiom progom. 231 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Telefonai: 534:4645 arba vakarais 533-4037. Savininkė A. Putninš kalba lietuviškai.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka staliaus, plytelių dėjimo, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Gegužės mėnesį kasdien bus laikomos Mišios už gyvas ir mirusias motinas. Šios novenos laiškai jau išsiuntinėti.

— "ShareLife" arkivyskupijos rinkliava bus daroma bal. 30, sekmadienį.

— Rengiasi santuokai Petras Raškauskas su Ida Banylyte.

— Jubilėjiniam kryžiui aukojo: J. S. Tumosa $100, S. V. Vaitkai $50, P. Grigaravičius $40, J. O. Kirvaičiai $40, A. Vaičiūnienė $25, J. K. Liutkai $20, St. Šimkus $10, D. Midišauskienė $10. Parapijos sukakties proga aukojo: B. Iz. Stasiuliai $250, "Parama" $300, T.L.M. Šalpos Grupė "Daina" $25, L. P. Murauskai $25.

— Giliai užjaučiame Adolfą Paviloną, kurio motina Anelė mirė Lietuvoje.

— Toronto ateitininkų šventė gegužės 6-7 d. d. Prisikėlimo par. patalpose.

— Pirmosios Komunijos iškilmės — gegužės 7, sekmadienį, per 10 v. Mišias.

— Prisikėlimo parapijos sukaktuvinis leidinys gaunamas klebonijoje, raštinėje ir knygų kioske.

— Pakrikštyta: Vincentas - Eimutis, Vaclovo ir Natalijos Liačų sūnus; Grant - Beaufor - Michael, Russel ir Mildos (Bričkutės) Barnes sūnus.

— Gegužinės pamaldos šiokiadieniais 7.30 v. v., šeštadieniais po 9 v. Mišių, sekmadieniais po 11.30 v. Mišių.

— Federacinė valdžia prisideda prie namų izoliacijos — apmoka darbininkus, už medžiagą užskaitomas tik vienas trečdalis kainos, jei namas yra statytas prieš 1946 m. ir jei savininkas yra pensininkas ar finansiškai nepajėgus tai atlikti pats. Telefonu kreiptis: 532-8122.

— Vakarų Toronte veikia "New Chance" įstaiga, kurioje dirba valdžios pasamdyti darbininkai. Jie patarnauja pensininkams ir nepajėgiantiems savininkams namų priežiūros darbuose. Skambinti telefonu 536-1166 extension 54.

— Mišios — šeštadienį 8 v. už Tamkevičių šeimos mirusius, užpr. O. T. Krasauskai, 8.30 už Joną ir Agnietę Ališauskus, užpr. T. Radžiuvienė, 9 v. už Jurgį ir Antaniną Neverauskus, užpr. A. Neverauskas, 9.30 už Kuolų šeimos mirusius, užpr. A. A. Kuolai, 10 v. už Justiną Pikšilingį, užpr. žmona; sekmadienį 8 v. už Dorotėją Bekerienę, užpr. Z. Girniuvienė, 9 v. už Edvardą Stankaitį, užpr. tėvai, 10 v. už Mariją Baranauskienę, užpr. B. Baranauskas, 11.30 už parapiją, 7 v. v. už Gapučių šeimos mirusius, užpr. K. Gaputis.

Lietuvių evangelikų liuteronų Išganytojo parapijos žinios

— Pirmadieniais, 7.30 v.v., šventovėje repetuoja choras; trečiadienį, 7.00 v.v., turto-patalpų komiteto posėdis; penktadienį, 6.30 v.v., konfirmadų pamoka.

— Sekmadienį, 9.30 v.r., pamaldos ir sekmadienio mokykla. Apie 11 v.r. po pamaldų jaunimo bei jaunų porų susirinkimas p.p. Delkų namuose (14 Shand Ave., Etobicoke). Numatyta: pasidalinti mintimis kaip įsijungti į parapijos veiklą, pasiruošti Pasaulio Lietuvių Dienoms Toronte. Po pasitarimo — vaišės.

— Pasaulio Lietuvių Dienų iškilmingos pamaldos, dalyvaujant "Tėviškės" liet. liut. parapijos chorui, įvyks liepos 2 d., 11 v.r., Šv. Andriaus (estų ir latvių) šventovėje, kampas Carlton ir Jarvis gatvių.

— Parapijos moterų draugijos susirinkimas — po pamaldų gegužės 7 d. Irenos Delkuvienės namuose, 14 Shand Ave. Parapijos iškylai fantus renka Marija Dambarienė ir Ema Šturmienė.

— Namuose sveiksta Lydija Šarkienė, sugrįžus po operacijos iš General Hospital Bostone, Mass.

— Mirė Alfreda Maurušaitienė-Ginčiūtė bal. 13 d., būdama 84 m. amžiaus. Po gedulingų pamaldų bal. 15, 10 v.r., velionė buvo išlydėta į Šv. Jono liet. kapines; paliko liūdinčius: Toronte — dukras Alfredą Mikšienę, Galiną Maurušaitytę ir du anūkus, Klevelande — dukras Liuciją Kaunienę, Vandą Kaunienę, brolį Aleksą Maurušaitį ir tris anūkus. Ilsėkis ramybėje!

— A.a. Martai Levrikaitienei mirus, vietoje gėlių moterų draugijai buvo suaukota $215.

Etninių grupių komitetas ginti P. Worthingtonui š. m. balandžio 28, penktadienį, 12.30 v. p. p., prie miesto rotušės rengia demonstraciją ir kviečia dalyvauti visas etnines grupes, ypač lietuvius, kurie remia spaudos laisvę. P. Worthingtonas yra vyr. "The Toronto Sun" redaktorius, kuriam iškelta byla už slaptų raštų paskelbimą. Rengėjai mano, kad laisvame krašte turi būti ir laisva spauda.

Tautybių savaitė — Karavanas bus birželio 23 — liepos 1 dienomis. Toronto apylinkės valdyba nori gražiai įrengti "Vilniaus" paviljoną ir laukia jaunimo talkos. Kviečiami jaunuoliai nuo 15 metų amžiaus. Darbai, vieni sunkesni, kiti lengvesni, apims stalų aptarnavimą bei nuvalymą, salės tvarką bei švarą, budėjimą tautodailės parodoj, maisto pardavinėjimą, alkoholinių gėrimų pardavinėjimą (dirbantys prie baro turės būti bent 18 m. amžiaus). Bus apmokamas darbas asmeniui, kuris ar kuri sutiks plauti indus Karavano metu. Jaunuoliai ir jaunuolės, norintys prisidėti prie šių svarbių darbų, prašomi kreiptis iki š.m. gegužės 20 d. į Algį Juzukonį 231-6619, Ireną Simanavičiūtę 762-9339, Rimą Lasienę 762-0874.

Iškilioji lietuvaitė "Miss Vilnius" bus renkama ir šiemet. Tuo rūpinasi KLB Toronto apylinkės valdyba ir kviečia lietuvaites dalyvauti rinkimuose. Jos prašomos susisiekti su Irena Simanavičiūte tel. 762-9339 iki š.m. gegužės 5 d. Kandidatės turi būti 18-30 metų amžiaus, gerai kalbėti lietuviškai, tinkamai atstovauti lietuviams Karavano metu nuo š.m. birželio 23 iki liepos 1 d.

Šviesos taupymo metas prasideda nuo balandžio 30, sekmadienio — laikrodžio rodyklės pasukamos viena valanda pirmyn. Tai padaryti patariame šeštadienio vakarą, einant gulti.

Baltistikos studijų dienų proga skelbtoji knygų paroda bus atidaryta nuo balandžio 22 d. J. P. Robarts bibliotekoje (St. George St.) iki birželio 4 d. Paroda rūpinasi O. G. Amolevičienė.

Naujai suorganizuotas vyrų choras, vadovaujamas sol. V. Verikaičio ir akompanuojamas J. Govėdo, pirmą kartą koncertavo Tillsonburge, Ont., balandžio 22 d. Koncertas buvo visais atžvilgiais sėkmingas. Vakaro rengėjai — medžiotojų ir meškeriotojų klubas "Vilkas" sulaukė gana gausios publikos iš plačios apylinkės. Pažymėtina kad koncertinėje programoje sėkmingai dalyvavo ir TL Namų dainos vientas, vad. V. Verikaičio.

TORONTO ATEITININKŲ TĖVŲ KOMITETAS maloniai kviečia visus atsilankyti į

KONCERTĄ-BALIŲ

gegužės 6, šeštadienį, 7 valandą vakaro, Prisikėlimo parapijos salėje.

- Meninę programą (7.30 v.) atliks Klevelando mergaičių ansamblis "Nerija".
- Šokiams gros geras orkestras.
- Veiks šiltų valgių bufetas ir baras.
- Bus turtinga loterija.

Bilietai asmeniui — $5.00
studentams ir pensininkams — $3.00.

TORONTO LIETUVIŲ VYRŲ CHORO

KONCERTAS-vakaras

įvyks gegužės 6, šeštadienį, 7.30 v.v., LN Karaliaus Mindaugo menėje

Vyrų chorui vadovauja sol. V. Verikaitis, akompanuoja J. Govėdas
KONCERTĄ-VAKARĄ globoja Toronto Lietuvių Namų Vyrai

PROGRAMOJE:
Vyrų choras ir sol. Ant. Pavasaris iš Los Angeles. Šokiams gros A. Kaminsko "Muzika".

Bilietai suaugusiems — $5, studentams ir pensininkams — $3. Gaunami pas J. Karasiejų tel. 279-9079, pas T. Stanulį 533-6074, sekmadieniais — Lietuvių Namų popietėje

PIRMĄ KARTĄ TORONTE

čikagiškio lietuviško lėlių teatro

SPEKTAKLIS

balandžio 30, sekmadienį, 1 v.p.p., Prisikėlimo parapijos salėje

Teatro vadovė ir steigėja — aktorė **Laima Rastenytė-Lapinskienė.**
Renginį globoja KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo parapijos skyrius.
Po spektaklio vaikai bus pavaišinti. Visi kviečiami dalyvauti!

BILIETAI — suaugusiems $2, vaikams — $1

aabs

ŠEŠTOJI BALTISTIKOS KONFERENCIJA TORONTO UNIVERSITETE

š.m. gegužės 11-14 dienomis

	Prieš gegužės 1	Po gegužės 1
Dalyvavimas konferencijoje (dveji pusryčiai ir banketas)	$50	$60
Vien dalyvavimas konferencijoje	$25	$30
Vien dalyvavimas konferencijoje — studentams ir pensininkams	$15	$15
Viena diena (be pusryčių)	$10	$10
Viena diena (be pusryčių) — studentams ir pensininkams	$ 5	$ 5
Grupių pusryčiai (penktadienį)	$ 4	$ 4
Pusryčiai su kalbėtoju (šeštadienį)	$ 6	$ 6
Banketas	$20	$20

— **121 paskaita 38 sesijose literatūros, tautosakos, kalbotyros, sociologijos, baltiečių išlikimo klausimais ir t.t.**
— **GEGUŽĖS 10, TREČIADIENĮ, baltiečių dailės parodos atidarymas Toronto universiteto Hart House galerijoje. Paroda bus atidaryta iki birželio 4 d.**
— **GEGUŽĖS 11, KETVIRTADIENĮ, 10 v.r., pradinė prof. Rakowska-Harmstone paskaita.**
— **GEGUŽĖS 12, PENKTADIENĮ, verstinės baltiečių poezijos vakaras**
— **GEGUŽĖS 13, ŠEŠTADIENĮ, konferencijos pusryčiai, kurių metu kalbės prof. M. Gimbutienė**
— **GEGUŽĖS 13, ŠEŠTADIENĮ, 7.30 v.v., konferencijos banketas ir balius didžiojoje Hart House salėje, Toronto universitete**

INFORMACIJAS TEIKIA: R. L. Prialgauskas, 219 College St., Toronto, Ont. Tel. 979-1052
REGISTRACIJA: 86 Ellis Park Rd., Toronto, Ont. Tel. 766-0203
Visi esate kviečiami dalyvauti

Lietuvių Namai

maloniai kviečia visus, ypač jaunimą, atsilankyti į LN

Simpoziumą nr. 2

ALTos visuomeninių ryšių komitetas
rengia simpoziumą
"LIETUVOS LAISVINIMO BYLA HELSINKIO-BELGRADO KONFERENCIJŲ ŠVIESOJE" —

balandžio 30, sekmadienį, 3.30 v.p.p.,
Vytauto Didžiojo menėje

Simpoziumo pirmininkas — dr. Leonas Kriaučeliūnas. Paskaitininkai — dr. K. Bobelis, T. Blinstrubas ir dr. K. Šidlauskas.

Simpoziumą globoja LN visuomeninės veiklos komitetas. Įėjimas nemokamas. Dalyviai bus pavaišinti kava ir pyragaičiais.

MONTREALQUE

Šaunus Velykų stalas, paruoštas KLK Moterų Dr-jos Montrealio skyriaus, praėjo su dideliu pasisekimu Atvelykio sekmadienį Aušros Vartų salėje.

Stalas buvo turtingas valgiais ir įvairiais skanumynais pagal visas Velykų tradicijas. Jis buvo ypatingai puošnus ir išradingai dekoruotas. Gaila buvo net paliesti peiliu tuos įdomius kulinarinius kūrinius.

J. Baltuonienė — šio renginio koordinatorė — sumaniai vadovavo ir pajėgė "išalkusius" sudrausminti, kviesdama vaišintis pagal stalų numerius. Nuostabu, bet mes dar vis bijom, kad gali ko nors pritrūkti, o pripuolę prie skanumynų norim atsivalgyti už visus metus. Sakoma, net ir "atsargas" išsinešdamos rankinukuose! Nežiūrint tų kelių išimčių, publika buvo kultūringa ir dėkinga Velykų stalo rengėjoms už jų darbą, rūpestį ir mūsų tradicijų puoselėjimą.

Žinom, kiek daug vargo ir darbo teko valdybai ir jos pirmininkei D. Staškevičienei, kai vis daugiau ir daugiau žmonių mėgina išsisukti nuo darbo pinigine auka.

Meninę Velykų stalo programą atliko jaunimas. Jau nebe pirmą kartą scenoje girdimas dainos trejetukas — Ina ir Rasa Lukoševičiūtės, Rytis Bulota sudainavo tris dainas ir susilaukė ilgų, audringų publikos plojimų. Jie gerai susidainavę, balsai gražiai derinasi. Jiems būtų linkėtina stipriau padirbėti ir, paruošus didesnį repertuarą, dainuoti ne tik savo malonumui, bet ir aplankyti kitas kolonijas.

Andrė Celtoriūtė entuziastingai padeklamavo šiai šventei pritaikytą eilėraštį, o Daiva Piečaitytė priminė Velykų tradicijas Lietuvoje. Maži balti kiškučiai — Marius Valinskas ir Adrija McVicar — ne tik pralinksmino visus, bet dargi apdovanojo atsilankiusius mažuosius saldumynais.

Tikėkimės, kad ši tradicija dar ilgai bus Montrealio renginių pažiba, kaip ir kiti katalikių moterų kultūriniai pasireiškimai. **K.**

ADAMONIS Insurance Agency Inc.

PRANEŠA KAD,

nuo 1978 m. kovo 1 d. turimos iš draudos bendrovių automobilių draudos interpretuojamos pagal Kvebeko automobilių draudos įstatymą.
Draudos galioja iki išsibaigimo termino ir tik jam atėjus bus atnaujinamos pagal naują formą ir kainą.
Už Kvebeko perimtą draudimo dalį nuo kovo 1 d. iki turimo draudos išsibaigimo bendrovės apdraustajam per agentą grąžins čekiais antroje balandžio mėn. pusėje.
Sudėjus valdžios ir bendrovių draudas, draudimo apimtis lieka tokia, kokia yra buvusi anksčiau.
Atsakomybės (liability) draudimo padidinimas iki $500,000 kainuoja tik $9.00, iki $1,000,000 — $14.00.
Bendrovės, kurios 1977 m. automobilių draudime turėjo didesnį pelną, negu Antiinfliacijos Komisijos leidžiama, grąžins skirtumą klientams.
Po automobilių draudimo tvarkos pasikeitimų bendrovių draudos kainos yra gana vienodos.
Dabar tik patarnavimas nulems kur automobilius apdrausti!

PETRAS ADAMONIS
Chartered Insurance Broker
Tel. 722-3545

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL, QUE. H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:	
Einamąsias s-tas	6.0%	Asmenines	10.5%
Taupomąsias s-tas	8.25%	Nekiln. turto	10.0%
Pensijų planas	8.5%	Čekių kredito	12.0%
Term. ind. 1 m.	8.75%	Investacines nuo	10.5%
Term. ind. 2 m.	9.0%		
Term. ind. 3 m.	9.25%		
Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki $2,000 už taup. s-tos sumas.		Nemok. gyvybės apdr. iki $10.000 už paskolos sumą.	

KASOS VALANDOS:
1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 ik 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.
3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.

Tėveliai, veskime vaikus į lėlių teatrą!

Balandžio 30, sekmadienį, 1 v. p. p., didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje turėsime lėlių teatrą, kurį mums atveža iš Čikagos aktorė Laima Rastenytė-Lapinskienė. Tai yra lietuvių teatras, kuriame visos lėlės kalba lietuviškai. Jis yra skiriamas visiems, pradedant vaikais nuo priešmokyklinio amžiaus iki suaugusiųjų.

Laima Rastenytė, baigusi dramos, dainavimo ir moderniųjų šokių mokslus, yra vaidinusi įvairiuose "OFF BROADWAY" veikaluose ir taip pat dažnai pasirodo lietuviškoje scenoje. Ji yra išleidusi plokštelę vaikams "Sek pasaką".

Lietuviškas lėlių teatras su visa apranga yra sukurtas pačios autorės, kuri atlieka ragano, meškos, anties ir katytės roles, talkinant Audriui, Viktorai ir Audrai Aleknaitei. Muziką sukūrė Darius Lapinskas. Šį teatrą turėtų lankyti kiekviena šeima, kurioje yra vaikų ir kuriai rūpi lietuviškasis vaikučių auklėjimas, nes čia bus proga išgirsti puikiai tariamą lietuvišką žodį, pritaikytą vaikučių vaizduotei. KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo skyrius kviečia visus — didelius ir mažus — atsilankyti į šią popietę. **A. K.**

Lankėsi svečiai "TŽ" redakcijoje: pranciškonų provincijolas kun. J. Gailiušis, OFM, kun. B. Grauslys, OFM, kun. P. Barius, OFM, kun. R. Šakalys, OFM, iš JAV ir lietuvių klubo pirm. p. Paketuras iš Rodney, Ont.

Jonas ir Marija Gudeliai savo gausios giminės ir bičiulių tarpe atšventė sidabrinę vedybinio gyvenimo sukaktį. Įspūdingą sveikinimo žodį tėvams pasakė jų sūnus stud. Rimas.

Prof. Romas Vaštokas, dėstantis antropologiją Toronto universitete, buvo nominuotas liberalų partijos kandidatu Hastings - Frontenac rinkiminėje apylinkėje. Jo varžovas Lee MacMillan, nors ir anglosaksas, Yorko universiteto profesorius, gavo mažiau balsų ir nebuvo nominuotas. Prof. R. Vaštokas toje apylinkėje yra plačiai žinomas kaip energingas kovotojas prieš atominių atmatų gabenimą į Hastongs-Frontenac apylinkę. Vietiniai laikraščiai plačiai rašė apie R. Vaštoko laimėjimą ir pažymi, kad ši apylinkė Kanados parlamente yra atstovaujama 86 metai konservatorių. Apylinkė yra anglosaksiška, bet prof. R. Vaštokas tikisi būti išrinktas į Kanados parlamentą. Tai būtų pirmas lietuvis Kanados istorijoje, patekęs į parlamentą, ir dargi iš angliškosios apylinkės.

"T. Žiburių" spaudos baliaus loterijoje nr. 15981 laimėjo paveikslą. Prašomas atsiliepti jo savininkas L. Mudrey, 17 Quebec St., Nr. 9, Oshawa, Ont. L1H 2K3.

Gauta aukų: iš KLK Moterų Dr-jos Delhi skyriaus $50, iš Lietuvių Profesijonalų ir Verslininkų Sąjungos $10. Dėkojame už paramą spaudai.

Parkdale Collegiate gimnazija, kurioje mokosi ir nemažas būrys lietuvių, surengė savo veiklos šimtmečio minėjimą balandžio 21 d. Gimnazijoje buvo ir lietuviškų rodinių. Lenkai ir kitos grupės pasirodė su tautiniais šokiais. Žymią vietą programoje užėmė gimnazijos choras, vadovaujamas sol. V. Verikaičio. Šis choras taipgi dalyvavo ir televizinėje programoje, kuri buvo transliuojama per 10 kanalą (kabelinį). Akompanavo J. Govėdas.